

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΓ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΜΑΪΟΥ 1976 | ΑΡΙΘ. 9-10

ΕΟΡΤΙΟΝ ΓΡΑΜΜΑ*

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Χριστός Ἀνέστη!

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχα ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετρούπολιτος, κύριε Δημήτριε, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κύριῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐν Αὐτῷ, τῷ Ἀναστάντι Χριστῷ, τῇ Ἐλπίδι ἡμῶν, κατασπαζόμεθα τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα φιλήματι ἀγάπης καὶ εἰρήνης, ἐσόμενοι, ὅπως ἡ χάρις, ἡ χαρὰ καὶ ἡ δύναμις τῆς Ἀναστάσεως ἐνοικοῦσα ἐν Ὑμῖν καὶ τὸ ἀσθενὲς σκεῦος πολυειδῶς, ὡς οἶδεν, ἐνισχύουσα καὶ σθενοῦσα, φανερωθῆ δι' Ὑμῶν πλουσίως εἰς τὸν κόσμον.

Χριστός Ἀνέστη!

Ἀσπάσασθε ἐξ ἡμῶν καὶ πάντας τοὺς σὺν Ὑμῖν ἁγίους ἀδελφούς καὶ τὰ τῆς καθ' Ὑμᾶς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας φωτισμοῦρα τέκνα.

Κροτήσωμεν ἀγαλλόμενοι καὶ πανηγυρίζωμεν τὸν Πρωτότοκον ὑμνοῦντες τῶν νεκρῶν καὶ τῆς Ἀναστάσεως ἡμῶν Ἀρχηγόν.

Συνενώθητε μεθ' ἡμῶν εἰς θερμὰς προσευχὰς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδίᾳ τῶν ἐν Κύπρῳ καὶ Λιβάνῳ κακουχουμένων ἀδελφῶν, ἵνα δῶ αὐτοῖς ὁ μόνος Ἐλευθερωτὴς ἀναφυχὴν ἀπὸ τῶν νῦν περιεχόντων αὐτοὺς δειῶν.

Ζῶντες δὲ τὸ τῆς ἀναστάσεως ὑπερφύστατον μυστήριον ὡς κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, δεῦτε ἐν χαρᾷ ἀλλήλους περιπτυσώμεθα! Καὶ οὕτω, τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης ἀρραγῶς ἠνωμένοι, ὡς μία θεοτεροῦς χορεία, μία Ἐκκλησία, προσέλθωμεν λαμπαδηφόροι τῷ προϊόντι Χριστῷ ἐκ τοῦ μηνύματος ὡς Νυμφίῳ, εἰ καὶ μακρὰν ἀλλήλων σωματικῶς ἀπέχοντες, ἐν τῇ ἐνότητι τοῦ Πνεύματος συνεορτάζοντες Χριστοῦ τὴν Ἀνάστασιν.

Εὐχεσθε δὲ καὶ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῆς καθ' Ἑλλάδα ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αἰθίς φιλήματι ἁγίῳ κατασπαζόμενοι Ὑμᾶς ἐν Χριστῷ ἀναστάντι διατελοῦμεν τῆς Ὑμετέρας θειοτάτης καὶ σεβασμίας ἡμῖν Παναγιότητος,

Ἀγαπητὸς καὶ ὀλοπρόθυμος ἐν Χριστῷ ἀδελφός

* Ὁμοία Ἐβόρτια Γράμματα ἀπεστάλησαν καὶ πρὸς τοὺς Προκαθημένους τῶν λοιπῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Πρόεδρος.

ΠΑΣΧΑΛΙΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ο

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ

Πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τέκνα Ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ
περιπόθητα,

«Θανάτου ἑορτάζομεν νέκρωσιν· Ἄ-
δου τὴν καθαίρεσιν· ἄλλης βιοτῆς, τῆς αἰω-
νίου, ἀπαρχὴν· καὶ σκιρτῶντες ὑμνοῦμεν τὸν
ἀίτιον», τὸν Ἀναστάντα Χριστόν, ὡς Κυρί-
αρχον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου Νικητὴν.

Ὅντως, ἱερά καὶ πανέορτος αὕτη ἡ
σωτήριος νύξ καὶ φωταυγῆς ἡ ἡμέρα τῆς
Ἑ γ έ ρ σ ε ω ς, πιστουμένη τὴν κοινὴν ἡμῶν
ἀνάστασιν.

Χαίρετε, οὖν, λαοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθε!

Χ ρ ι σ τ ὸ ς Ἀ ν έ σ τ η !

Τὸ μήνυμα, ἀδελφοί, εἶναι παγκόσμιον.
Καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον διαχέει εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ καταχθόνια, «Χρι-
στὸς γὰρ ἐγήγερται εὐφροσύνη αἰώνιος».

Πλὴν τὸ χαρμόσυνον τοῦτο μήνυμα τῆς
λυτρώσεως ἐκ τῶν δεσμῶν τῶν τοῦ Ἄδου
δὲν ἀπηχεῖ εἰς τὰ ὄτα τῆς ψυχῆς πάντων τῶν
ἀνθρώπων τοῦ συγχρόνου κόσμου.

Ἡ καρδία ὄλων δὲν πάλ्लεται. Ἐφύγη ἡ
ἀγάπη τῶν πολλῶν. Καὶ σήμερον, «Πάσχα,
Κυρίου Πάσχα», οἱ πολλοὶ ἀδιαφοροῦν διὰ
τὸν πόνον καὶ τὰς οἰμωγὰς τῶν ἀδικουμέ-
νων καὶ δι' αὐτὸν εἰσέτι τὸν θάνατον τῶν
ἀπαραδέκτω τῷ τρόπῳ φονευομένων ἐν μέ-
σῳ τῆς ἐκ μέρους τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς ἐμ-

φαντικῆς κινήσεως ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου,
δῆθεν, εἰρήνης.

Τὰ χρώματα τῶν διαφόρων φυλῶν συν-
τηροῦν, δυστυχῶς, τὴν μεταξὺ τῶν λαῶν ἀξιο-
κατάκριτον διάκρισιν, ἐνῶ πάντες εἶναι πλά-
σματα τοῦ ἰδίου Πατρός, «ὃς πάντας ἀνθρώ-
πους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀλη-
θείας ἐλθεῖν» (Α' Τιμ. β' 4).

Ἀπὸ τὴν σιδηρᾶν δὲ λόγχην τῶν ἰσχυ-
ροτέρων Κρατῶν ἐξαρτᾶται ἡ ἐξέλιξις καὶ
αὕτη αὕτη ἀκόμη ἡ διατήρησις τῶν μικρο-
τέρων τοιούτων, ἅτινα καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἀγω-
νίᾳ διαβιοῦν καὶ ὡς «παῖδες ἐν τῇ καμίνῳ»
διηνεκῶς καταθλίβονται, ἐνῶ εὐρύτατα δια-
δίδεται πανταχοῦ ἡ Ἀγία Γραφή, διαβεβαι-
οῦσα, ὅτι «Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ἡμῶν,
ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμόν, ἵνα ἐπακο-
λουθῆσωμεν τοῖς ἴχνεσιν αὐτοῦ» (Α' Πέτρ.
β' 21).

Ἡ ἔννοια τοῦ δικαίου κατεξητελίσθη
καὶ μόνον τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου ἐξα-
κολουθεῖ τὸν ἐπαίσχυντον θρίαμβόν του, παρὰ
τὸ θεῖον παράγγελμα «δικαιοσύνην μά-
θετε οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἦσ.
κστ' 9).

Ἄλλ' «ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ρυσάμενος»,
παθὼν ὡς θνητὸς καὶ «διὰ πάθους τὸ θνητὸν
ἀφθαρσίας ἐνδύσας εὐπρέπειαν», ὡς Ἀνα-
στάς ἐκ τοῦ Τάφου, ὑπισχνεῖται διὰ Πνεύ-
ματος τοῦ Ἀγίου «οὐ μὴ σε ἀνῶ, οὐδ' οὐ
μὴ σὲ ἐγκαταλίπω» (Ἐβρ. ιγ' 5).

Αὐτός, λοιπόν, ὁ «Εὐλογητὸς τῶν Πα-
τέρων Θεὸς καὶ ὑπερένδοξος» θὰ ἀναγάγῃ
τὴν ταλαίπωρον σήμερον ἀνθρωπότητα εἰς
ἀναψυχὴν.

Ὅθεν, ἀγαπητοί μου, «Ἀνάστασιν Χρι-
στοῦ θεασάμενοι, προσκυνήσωμεν Ἅγιον Κύ-
ριον Ἰησοῦν, τὸν μόνον ἀναμάρτητον», ἀγαλ-
λιώμενοι ἐν τῇ ἀναμνήσει τῶν λόγων Του τῶν
ἀληθινῶν: «ἐν τῷ κόσμῳ θλιψίην ἔξετε· ἀλλὰ
θαρσεῖτε· ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον» (Ἰωάν.
ιστ' 33).

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ Κ. Η ΛΙΑ Δ'

(18—25/2/1976).*

Ἐπηκολούθησε γεῦμα εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον Μεντιτεράνεαν, ὅπου καὶ κατέλυσεν ἡ Πατριαρχικὴ Ἀκολουθία.

β. Εἰς Ἱερὰν Μητρόπολιν καὶ Μονὴν Βλατάδων.

Τὴν ἐπομένην τὸ πρωὶ ὁ Μακ. Πατριάρχης κ. Ἡλίας ἐπεσκέφθη κατὰ τὰ ἀνάκαθεν κρατήσαντα τὸν Παν. Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν, ὅπου ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πάσης τιμῆς καὶ εὐλαβείας. Ἐπηκολούθησεν εὐλαβὲς προσκύνημα εἰς τὸν περικαλλῆ Ναὸν τοῦ πολιούχου ἁγίου καὶ ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου καὶ Δοξολογία ἐν αὐτῷ εὐχαριστήριος τῷ Κυρίῳ διὰ τὴν εὐλογίαν τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐπισκέψεως τοῦ Ἁγιωτάτου Πατριάρχου.

Ἐπηκολούθησεν ἐπίσκεψις εἰς τὸν Ἰπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος κ. Νικ. Μάρτην καὶ ἐν συνεχείᾳ προσκύνημα εἰς τὴν Ἱερὰν Πατριαρχικὴν καὶ Σταυροπηγιακὴν Μονὴν Βλατάδων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν ἣ φιλοξενεῖται τὸ Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν. Τὸν Πατριάρχην συνώδευαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, Τυάων κ. Παντελεήμων, Αἴνου κ. Ἀπόστολος, Εὐμενεῖας κ. Ἀπόστολος, ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Πατριαρχικῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας

Χαλκιδικῆς, Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονύσιος, ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Γ. Γαλίτης, ὁ Κοσμήτωρ τῆς Νομικῆς Σχολῆς κ. Κωνστ. Βαβοῦσκος, οἱ Καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ.ἄ.

Μετὰ σύντομον εὐχαριστήριον Δοξολογικὴν ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει ἀκολουθίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ Σεβ. Αἴνου κ. Ἀπόστολος, ὡς ἡγούμενος τῆς Μονῆς, προσεφώνησε τὸν ὑψηλὸν ξένον εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Μεθ' ὑπερβαλλούσης πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως ἀνεκκαλήτου ὑποδεχόμεθα τὴν Ὑμετέραν γερασμιωτάτην Πρωθιεραρχίαν καὶ προσσωπικότητα, ἀγαθονθείσαν ἐν τῇ ἀπέιρῳ ἀντῆς πρὸς τὰ ὅσια καὶ ἱερὰ πνευματικὰ θησαυρίσματα τοῦ Γένους ἡμῶν εὐλαβεία, νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρὸς ἡμᾶς πορείαν, νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ περίπυστον τοῦτο Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, καθαγιάσῃ αὐτὸ διὰ τῆς σεπτῆς Αὐτῆς παρουσίας καὶ εὐλογίῃ τὴν Ἱερὰν ταύτην Μονὴν τῶν Βλατάδων, τῆς ὁποίας ἀπὸ τινος χρόνου σεπτῇ κελεύσει τοῦ εὐκλεῶς Πατριαρχεύοντος Παναγιωτάτου καὶ Θειοτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου τοῦ Α' καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Πατριαρχικῆς Συνόδου ἐτάχθην πρῶτος αὐτῆς μοναχός, ἵνα διακονῶ τὰ πολλαπλὰ αὐτῆς προβλήματα μετὰ τοῦ ἱεροῦ αὐτῆς κλήρου καὶ τῶν ἐντιμοτάτων Μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἐξαρτωμένου ἐκ τῆς Μονῆς ταύτης Πα-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 132 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

Μεθ' ὅλων τῶν ἀνά τὴν οἰκουμένην πιστῶν καὶ ἡμεῖς πρῶτοι, ὡς Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες «πᾶσαν τὴν μέριμναν ἡμῶν ἐπιρρίψωμεν ἐπ' Αὐτὸν» (Α' Πέτρ. ς' 7), «Αὐτῷ (τῷ Κυρίῳ) δουλεύοντες» (Ρωμ. ιβ' 11), «τῇ θλίψει ὑπομένοντες» «τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες» (Ρωμ. ιβ' 12), ἐλπίζοντες οὕτω διὰ τὴν πραγμάτων τῆς εἰρήνης, τῆς καλῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, τῆς εὐσταθείας τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως.

Μετὰ τοῦ Ἱεροῦ δὲ Χρυσοστόμου ἐντόμως βοήσωμεν: «Ἀνέστη Χριστὸς καὶ χαί-

ρουν σιν Ἄγγελοι· Ἀνέστη Χριστὸς καὶ ζωὴ πολιτεύεται».

Μὲ τὴν τοιαύτην πίστιν εἰς τὸν Ἀναστάντα Χριστὸν καὶ μὲ ἀγάπην πρὸς πάντας θὰ προαχθῶμεν καὶ ὡς ἄτομα καὶ ὡς Ἔθνος: «ἐν Αὐτῷ γὰρ πεποιθότες, σωζόμεθα πάντες».

Μετὰ πασχαλίων εὐχῶν ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι,

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

τριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, καὶ ὄλων τῶν ἐν Χριστῷ ἀκαμάτων πνευματικῶν συνεργῶν, ἐπιστημόνων Θεολόγων ἐρευνητῶν.

Χαιρετίζομεν ἐν τῷ σεπτῷ Ὑμῶν προσώπῳ τὸν θεόσοφον Προθιεράρχην καὶ ἡγέτην τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείων, τὴν προσωπικότητα δηλονότι ἐκείνην, ἐπὶ τῶν στοιβαρῶν χειρῶν καὶ ὤμων τῆς ὁποίας ἡ Πατριαρχικὴ ἀλουργὴ φερομένη ἐκλάμπει ἐπιπερισσότερον διὰ τῶν μαχητικῶν ἀγῶνων ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τῆς παραφυλακῆς τῶν παραδόσεων, ἀπὸ τῶν λυμαινομένων αὐτὰς ποικίλων ἐχθρῶν, τῶν ἀναφανέντων κατὰ τὰς ἐσχάτας ταύτας ἡμέρας.

Καὶ τώρα, Μακαριώτατε Δέσποτα, ἐξαιτοῦμαι τὴν ἐπιείκειαν Ὑμῶν, προκειμένου νὰ θίξω μίαν σφόδρα θιξικάρδιον χορδὴν τόσον ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ μοναχοῦ, ὅσον καὶ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος. Ἄς ξαναζήσωμεν τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα πνευματικὰ βιώματα καὶ σκιρτήματά μας εἰς τὸν ἱερὸν λόφον τῆς ἐλπίδος, τὴν Χάλκην, καὶ ἄς ἀνακαλέσωμεν εἰς τὴν μνήμην τὴν ἀφροντίν περίοδον τῶν σπουδῶν μας. Καὶ ἐπικαλούμενος τὰς εὐχὰς σας, ἄς ἐπικαλεσθῶ μὲ τὴν ἀνοχὴν τῶν συμπροσευχόμενων τὰς εὐχὰς σας, ὅπως τεθῆ τέρμα εἰς τὰ δεινά, τὰ παρὰ χειρῶν βεβήλων ἐπιβληθέντα εἰς τὴν Χάλκην.

Ταῦτα μὲν τὰ παρ' ἡμῖν. Εἰ δὲ καὶ τινα μικρὰ καὶ ἐλάσσω τὴν ἀξίαν καὶ τοῦτο φίλον Θεῷ. Ὅμως, καίτοι ἀδύνατος καὶ ἀσθενὴς ἐγώ, περνούμενος ὑπὸ τῆς μεγαλοπνέου δυνάμεως καὶ πνευματικότητος τῆς Ὑμετέρας περισπουδάστου μοι Μακαριότητος, ὑπόπτερος φέρομαι ὁμοῦ μετὰ τῶν συνεργατῶν μου πρὸς νέους ἀγῶνας πνευματικὸς πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου.

Κύριος σκέπει καὶ φρουροὶ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα καὶ χαρίζοιτο αὐτῇ ῥώμην κατ' ἄμφω καὶ πᾶσαν εὐλογίαν.

Ὁρᾶτέ εἰ δ' Ὑμεῖς, Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, τὴν εὐλογοῦσαν Ὑμῶν δεξιὰν ἐπὶ πάντας ἡμᾶς.

Ἀπαντῶν ὁ Πατριάρχης εἶπε:

Ἀγαπητέ μοι Ἀπόστολε,

Τὰ λόγια σου μοῦ θυμίζου τὴν φοιτητικὴν μας ζωὴν εἰς τὴν Χάλκην. Μοῦ ἐθύμισαν ἀκόμη καὶ τὸν ἀγαπητόν μας συμμαθητὴν, τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον. Διὰ τοῦτο εἰς τὸ Ἰδρυμα αὐτὸ τῶν Πατερικῶν Μελετῶν βλέπω παντοῦ τὴν μορφὴν του. Βλέπω τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὴν Χάλκην, πὸ ἐπλούτισε τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὰ καλλιτέρά της στελέχη.

Ἡ μικρὰ αὐτῆ Ἐκκλησία τόσον ὁμοιάζει μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Χάλκης καὶ μὲ τὴν καρδίαν, πὸ εἶναι καὶ αὐτῆ μικρὰ, ἀλλὰ ἔχει πολὺ μεγάλην δύναμιν· δύναμιν πὸ μεγαλῶνει ἀκόμη πῶς πολὺ μὲ τὴν πρᾶξιν καὶ τοὺς δραματισμούς.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἀριθμοί. Οἱ ἀριθμοὶ δὲν ἔχουν ἀξίαν. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἑκατομμύρια. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μᾶς βροντοφωνεῖ, ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχει μικρὸν ἀριθμὸν, ὅτι ἡ Οἰκουμενικότης εἶναι Δόγμα, εἶναι Πίστις, εἶναι ἡ Θεωτικὴ ἐνέργεια τοῦ σαρκωθέντος Λόγου.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἶναι ὁ λόγος πὸν καίει καὶ φωτίζει. Φωτίζει τὸ φῶς τῆς Πίστεως καὶ τῶν Παραδόσεων.

Εἶμαι εὐτυχὴς ἐδῶ. Νομίζω ὅτι εὐρίσκομαι εἰς τὴν Χάλκην καὶ βλέπω τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον καὶ ὄλους τοὺς ἄλλους ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγαπητούς μου.

Πιστεύω, ὅτι καὶ εἰς τὸν τομέα αὐτὸν θὰ πράξῃς ὅ,τι τὸ καλλίτερον δύνασαι. Καὶ θὰ φαῖ, ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία δὲν πεθαίνει, ἔστω καὶ ἂν πεθαίῃ ὁ κόσμος ὁλόκληρος, διότι ἐν αὐτῇ Κύριος ὁ Θεός.

Εἶθε νὰ δοξάζεται δι' ἡμῶν πάντων ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ, ἡ ἀγία μας Ὁρθοδοξία.

Ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία μετὰ πάντων Ὑμῶν, ἀδελφοί.

Ἐπηκολούθησε ξενάγησις εἰς τὴν Μοῆν. Ὁ Σεβ. Αἵνου προσέφερεν εἰς τὸν Πατριάρχην ἐπὶ τῆ ἐπισκέψει ὄλας τὰς ἐκλεκτὰς ἐκδόσεις τοῦ κατ' Αὐτὸν Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν.

γ. Τὸ ἐπίσημον γεῦμα.

Τὴν μεσημβρίαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων παρέθεσε πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τυάων κ. Παντελεήμων, Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων Νεαπόλεως κ. Διονύσιος καὶ Νέας Κρήνης κ. Προκόπιος, ὁ ἐξοχ. Ὑπουργὸς Β. Ἑλλάδος κ. Ν. Μάρτης, ὁ Νομαρχῶν κ. Γ. Χρυσάνθου, ὁ Δήμαρχος κ. Μιχ. Παπαδόπουλος, ὁ Διοικητὴς τοῦ Γ' Σώματος Στρατοῦ ἀντιστράτηγος Κρητικὸς, ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας Μιλτ. Ἀργιάννης, ὁ Ἐπιθεωρητὴς Χωροφυλακῆς Β. Ἑλλάδος Εὐάγγελος Πετσαλάς, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἰω. Ἀναστασιάδης, οἱ Κοσμητορες τῶν Σχολῶν Θεολογικῆς κ. Γ. Γαλιτῆς καὶ Νομικῆς κ. Κων. Βαβοῦσκος, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος καθηγητὴς πρωτοπρεσβύτερος κ. Ἰωάννης Ρωμανίδης, οἱ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. κ. Κωνστ. Βαμβίνης, Ἀλέξανδρος Καλακίδης, Γρηγόριος Μιχαηλίδης, οἱ Πρωτοψάλται κ. Χρῦσ. Θεοδοσόπουλος καὶ Χαρ. Γαλιανδῶρος κ. ἄ.

Κατὰ τὸ γεῦμα ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων εἶπε:

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
 Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί, ἐκπρόσωποι τῆς Ἱε-
 ρᾶς Συνόδου,
 Σεβασμιώτατοι Πατέρες,
 Πανοσιολογιώτατοι καὶ Αἰδεσιμώτατοι Ἱερεῖς,
 Ἐξοχώτατε κύριε Ὑπουργέ Βορείου Ἑλλάδος,
 Ἐνδοξότατε Στρατηγέ, Διοικητὰ τοῦ Γ' Σώματος
 Στρατοῦ,
 Ἐνδοξότατε Στρατηγέ, Ἐπιθεωρητὰ τῆς Ἑλληνικῆς
 Χωροφυλακῆς,
 Αἰσιότιμε κύριε Νομαρχῶν,
 Αἰσιότιμε κύριε Δήμαρχε,
 Ἐλλογιμώτατε κύριε Πρότανι τοῦ Ἀριστοτελείου
 Πανεπιστημίου,
 Ἐλλογιμώτατε κύριε Κοσμητορ τῆς Θεολογικῆς Σχο-
 λῆς,
 Ἐλλογιμώτατοι κύριοι Καθηγηταί,
 Ἐντιμώτατοι κύριοι Συνδαιτυμόνες,

Δόξαν καὶ αἶνον ἀναπέμπομεν τῷ ἐν Τριάδι
 Θεῷ, διότι ἠξίωσεν ἡμᾶς, ἵνα ὑποδεχθῶμεν ἐν τῇ
 Θεοσώστῳ Μητροπόλει ἡμῶν τὸν σεπτὸν Προκαθη-
 μένον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Μεγάλης Θεοπόλεως Ἀν-
 τιοχείας καὶ πάσης Ἀνατολῆς Μακαριώτατον Πα-
 τριάρχην κ. Ἡλίαν τὸν Δ'.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης κ. Ἡλίας, ὁ βαθυγνώμων
 καὶ μουστροφής, ὁ περὶ τὸν Ἕλληνα λόγον οὐδενὸς
 τῶν ἄλλοι ἀποδεόμενος, ὁ ἐν τῇ παιδείᾳ καὶ τοῖς ἱεροῖς
 γράμμασιν ἐκ παίδων ἀμφιλαφῶς ἐγκύφας, ὁ ἄνευ
 τῆς αἰδέσεως ἐπιδείξων τὴν θύραθεν σοφίαν μετὰ τῆς
 ἔσω ἀρμονικῶς ἐγκυριῶν, ὁ τῆς πίστεως καὶ τῶν παρα-
 δόσεων στερεῶς ἀντεχόμενος καὶ τὴν οἰακοστροφίαν
 τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁλκάδος σοφῶς ἐν παντὶ χειρι-
 ζόμενος, εὐρίσκειται ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν.

Ἡ ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Θεσσαλονικῆς
 γηθοσύνως ἀπὸ χθὲς λαμπροφροεῖ ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τοῦ
 Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας. Καὶ ὅλον τὸ πλήρωμα
 αὐτῆς σεμνύνεται ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ποιμαντικῇ καὶ πα-
 τρικῇ ἐπισκέψει, διότι πάντοτε αἱ ἐπισκέψεις αὐταὶ
 συντελοῦν εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ τῶν ὁμοδό-
 ξων Ἐκκλησιῶν ἀδελφικῶν δεσμῶν καὶ τὴν γνωρι-
 μίαν μετὰ τὰ προβλήματα ἀλλήλων. Πραγματοποιεῖται
 δὲ ἐν προκειμένῳ καὶ τὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θεό-
 πνευστον λόγιον, καθ' ὃ (ἀδελφός ὑπ' ἀδελφοῦ βοη-
 θούμενος ὡς πόλις ὀχυρὰ) καὶ περιτετευχισμένη.

Ἄλλ' ἐπιτρέπατέ μοι νὰ κάμω μίαν ἀναδρομὴν
 εἰς τὸ παρελθόν.

Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ Ἑλλὰς συνεδέετο
 δι' ἀρρήκτων δεσμῶν μετὰ τῆς Συρίας καὶ τοῦ Λιβάνου.
 Τὸν δεσμόν αὐτὸν ἐδημιούργησεν ἢ εἰς Συ-
 ρίαν ἔλευσις τοῦ ἐνδοξοτάτου τέκνου τῆς ἀρχαίας Πέλ-

λας τῆς Μακεδονίας, τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, μα-
 θητοῦ τοῦ μεγίστου Σταγειρίτου φιλοσόφου Ἀριστο-
 τέλους, ὅστις ἐχρησιμοποιήθη ὡς ὄργανον τῆς θείας
 Προνοίας, διὰ τὴν καταστήσῃ γνωστούς εἰς τοὺς λαοὺς
 τῆς ἀνατολῆς τοὺς θησαυροὺς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσ-
 σης, τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε, ὅταν θὰ ἤρχετο
 τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, νὰ εὕρισκεν ὁ Χριστιανισμὸς
 δεόντως ἀπὸ πνευματικῆς πλευρᾶς προπαρασκευα-
 σμένον τὸ ἔδαφος.

Αἱ χῶραι δὲ αὐταὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἀπέβησαν κέν-
 τρα καὶ ἐστία τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Αἱ πλεῖ-
 σται πόλεις τῆς Συρίας ἔφεραν ἑλληνικὰ ὀνόματα, ὡς
 π.χ. Πιερίς ἐκ τῆς Πιερίας, ἢ σημερινῆ Σελεύκεια, ἢ
 Ἀπάμεια ἐκαλεῖτο καὶ Πέλλα. Ἐπίσης Λάρισα,
 Μέγαρα, Ἀπολλωνία, Ἀρέθουσα, Ἐδεσσα, Βέρ-
 ροια, ἥτις βραδύτερον ἐναντίστη μετὰ τὸ Χαλέπιον. Εἶναι
 δὲ ἀξιοσημείωτον, ὅτι καὶ ἡ συριακὴ, ἥτοι ἡ ἀραμαϊκὴ
 καλονμένη γλῶσσα, ἐγράφετο ἑλληνιστί, διότι ἡ
 γλῶσσα τῶν Μακεδόνων ἦτο ἡ ἑλληνικὴ. Ἡ Συριακὴ
 ὡς φιλολογικὴ γλῶσσα, ὡς τονίζει εἰς τὸ ἔργον τὸ
 Littérature Syriacque ὁ Duval ἠρξάτο ἐπικρα-
 τοῦσα κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα διὰ τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ.
 Ὁ Λιβάνιος, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ὁποῖου ἐμαθήτευσεν
 ὁ Μέγας Ἀντιοχὸς πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας μας ἅγιος
 Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, μίαν μόνον πόλιν εὕρισκε
 τῆς Ἀντιοχείας ἐφάμιλλον: τὰς κλεινὰς Ἀθήνας. Εἰς
 ἀμφοτέρας τὰς πόλεις ταύτας τὰ ἑλληνικὰ γράμματα
 ἐτιμῶντο οὐ μόνον ὑπὸ τῶν φοιτῶντων εἰς τὰ διά-
 φορα παιδευτήρια, ἀλλὰ καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Λαοῦ. Ὁ
 ἱερός Χρυσόστομος ἐν ταῖς ὁμιλίαις αὐτοῦ παρουσιάζει
 τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἀντιοχείας κατεχομένους
 ὑπὸ ἔρωτος περὶ τοὺς λόγους, ὃν καὶ διετήρουν καὶ
 ὡς Χριστιανοί. Δικαίως ὁ Λιβάνιος ἐθεώρει τὴν Ἀν-
 τιοχείαν ὡς τὴν πνευματικὴν Μητρόπολιν ὄχι μόνον
 τῆς Συρίας ἀλλ' ὅλοκληρον τῆς Ἀσίας. Δίκην λαμπά-
 δων αἱ Ἀθήραι καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἐφώτιζον τότε τὰς
 δύο ἡπείρους, ἢ μίαν τὴν Ἐδρώτην, ἢ ἄλλη τὴν Ἀσίαν.
 Κατὰ τὸν ἡμέτερον Παῦλον Καρολίδην ἡ Ἀντιόχεια
 ἦτο κέντρον φωτὸς καὶ πηγὴ ἰάσεων, δαφιλῶς ἀρδευ-
 οῦσῶν καὶ ἄλλας πόλεις καὶ χώρας.

Ἄλλ' ἂν τοιαῦται σχέσεις ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν
 Ἀρχαίων Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀντιοχείας, ἀντιλαμβάνε-
 σθε, ὅπόσον στενωτέραι κατέστησαν διὰ τοῦ Χρι-
 στιανισμοῦ, ἀφοῦ μάλιστα ὁ ἀπόστολος τῆς Συρίας
 ἀλλὰ καὶ ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος ἦτο ὁ Παῦλος. Εἰς
 τὴν Ἀντιόχειαν ἐδόθη τὸ τετυμημένον ὄνομα Χρι-
 στιανός καὶ εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κυρίου. Ἄλλ' ἰδοὺ
 τί γράφει σχετικῶς ἡ Γραφή: «Ἐξῆλθε δὲ Βαρνάβας
 εἰς Ταρσὸν ἀναζητῆσαι Παῦλον. Καὶ εὐρὸν ἦγαγεν
 εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον
 συναθροῖναι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἰκα-
 νόν. Χρηματίσαι πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς Μαθητὰς
 Χριστιανούς» (Πράξ. 11, 25-26). Τὸ ὄνομα τοῦτο,
 σημειοῖ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας
 ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης
 Ἑλλάδος κυρός Χρυσόστομος Παπαδόπουλος, ἐδόθη
 εἰς τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Ναζωραίου κατὰ πᾶσαν πιθανό-
 τητα ὑπὸ Ἑλλήνων Ἑθνικῶν τῆς Ἀντιοχείας, ἀφοῦ

ἡ Ἐκκλησία Ἀντιοχείας ἀπετελέσθη ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ ὡς τοιαύτη κατέστη ἡ μήτηρ τῶν ἐξ Ἐθνῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Ἀντιόχεια ἀπετέλει τὴν ἀφετηρίαν τῆς ἀποστολικῆς δράσεως τοῦ ἀπ. Παύλου, ὅστις ἐξ αὐτῆς ἐκάστοτε ὠρμάτο διὰ τὰς σωτηριώδεις αὐτοῦ ἀποστολικὰς περιουσίας ἀνὰ τὴν οἰκουμένην καὶ εἰς αὐτὴν καὶ πάλιν ἐπανέκαμπε μετὰ τὸ πέρας ἐκάστης. Φαίνεται δὲ ὅτι μετὰ τὸν Πέτρον συνετέλεσεν εἰς τὴν πύκνωσιν τῶν τάξεων τῶν Χριστιανῶν, διὸ καὶ θεωροῦνται οἱ δύο οὗτοι ἄγιοι Ἀπόστολοι ὡς συνιδρυταὶ τῆς Ἐκκλησίας ταύτης. Τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας Εὐδόδιον κατέστησεν ὁ Πέτρος. Τοῦτον διεδέχθη ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, ὅστις μεταβαλὼν ἐξ Ἀντιοχείας εἰς Ρώμην, ἵνα ὑποστῇ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον διὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς θεοσδότου πίστεως, διῆλθεν ἐκ Μακεδονίας, ἐθα ἐπισκέφθη πλείστας ὄσας πόλεις, ἐν αἷς τὴν ὠραίαν Θεσσαλονίκην. Ἐπιλείπει με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ τῶν προσόντων τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας καὶ τῶν κατορθωμάτων αὐτῆς, ἅτινα συνετέλεσαν τὰ μέγιστα εἰς τὴν σύσφιγξιν τῶν μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν δεσμῶν καὶ ἰδιαιτέρως μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Πλούσιος ὁ πνευματικὸς ἀμητὸς τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας. Τόσον ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ὅσον καὶ ἡ ἐν Ἑλλάδι θυγάτηρ αὐτῆς, θὰ ἐγνωμονοῦσιν αὐτὴν ἐσαεὶ, δι' ὅσα προσέφερεν εἰς αὐτὰς ἀγαθὰ.

Τελευτῶν, Μακαριώτατε, ὑποβάλλω ἐνθερμον τὴν παράκλησιν, ὅπως διαβιβάσητε εἰς τοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφοὺς ἡμῶν καὶ τὰ πνευματικὰ ὑμῶν τέκνα τοὺς ἀδελφικούς ἡμῶν χαιρετισμούς, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἡμῶν, ὅπως ἀποβαίνωμεν καὶ ἡμεῖς, ὡς θὰ ἔλεγεν ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος, Χριστοφόροι, Θεοφόροι, ναοφόροι, ἀγιοφόροι.

Ἀπαντῶν ὁ Μακ. Πατριάρχης κ. Ἡλίας Δ' διετράνωσε τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τὸν Παναγιώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα καὶ τοὺς διαπρεπεῖς ἐκπροσώπους τῶν θεολογικῶν γραμμάτων καὶ καθηγητὰς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ Βηρυτοῦ Σεβ. Μητροπολίτην Τυάων κ. Παντελεήμονα Ροδόπουλον, Πρύτανιν τῆς αὐτῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, καὶ Αἰδεσιμολογιώτατον Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἰωάννην Ρωμανίδην. Ἐν συνεχείᾳ ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης λόγῳ τῆς ἡρωικῆς τῆς στάσεως ἐναντι τῶν νεωτερισμῶν ἐν τῇ Θεολογίᾳ καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν Πατέρων. Ἐτόνισε δέ, ὅτι ἀφοῦ τὸ δόγμα εἶναι ἡ βᾶσις τῆς Ἐκκλησίας, πού δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν καὶ ὁμοιότητα μετὰ τοὺς πολιτικούς ὀργανισμούς, πιστεύει, ὅτι ἡ Θεσσαλονίκη θὰ παίξῃ ἡγετικὸν ρόλον καὶ θὰ ἀποτελέσῃ τὸ κριτήριον τῆς ἐν τοῖς ἁγίοις Πατράσι διαλαμπύσεως θείας ἀγιογραφικῆς ἀληθείας.

Τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακ. Πατριάρχης ἐπανέκαμψεν εἰς Ἀθήνας.

Τῇ Κυριακῇ 22α Φεβρουαρίου 1976.

Τὴν Κυριακὴν, 22αν Φεβρουαρίου, ἔλαβε χώραν εἰς τὸν Ἱερὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν Πατριαρχικὴ Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία ὑπῆρξε μία κατὰ κυριολεξίαν Διορθόδοξος λατρεία, ἀφοῦ ἔλαβαν εἰς αὐτὴν μέρος, ἐκτὸς τοῦ προεξάρχοντος ταύτης Ἀγιοτάτου Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας τοῦ Δ' καὶ ὄλων τῶν Κληρικῶν μελῶν τῆς ἀκολουθίας του, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μύρων κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Καθηγητῆς τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Στέφανος, Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Νέας Σμύρνης κ. Χρυσόστομος, Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Ἀγαθάγγελος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Δέβρης κ. Κοσμάς, Ἀρχιεραμματαὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ἀρχιμανδριῶται κ. κ. Μάξιμος Εὐδάς, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, Ἱερόθεος Γαρυφαλλός, Χρυσόστομος Κουσκουτόπουλος, Δαμασκηνὸς Βράκας, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης, διάκονοι καὶ ὁ σημεῖων τὰς γραμμὰς αὐτὰς. Τὸν χαρακτῆρα τῆς θείας ταύτης λειτουργίας ὡς Διορθόδοξου γεγονότος ἐτόνισεν ἡ παρουσία τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, Ρόδου κ. Σπυρίδωνος, Αἴνου κ. Ἀποστόλου, Λέρου κ. Γεωργίου, Τυάων κ. Παντελεήμονος Ροδόπουλου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου, καὶ Ἀρίστης κ. Βασιλείου, τῶν Ἐξάρχων τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ Ἀθῆναις πανοσιολογιωτάτων Ἀρχιμανδριτῶν κ. κ. Ἰωάννου Οἰκονομίδου καὶ Παλαδίου Ἀντωνίου, καὶ πολλῶν Ἱεραρχῶν τῆς Αὐτοκεφαλίου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὲρ πάντα ὅμως τὸν Διορθόδοξον χαρακτῆρα τῆς θείας ταύτης λειτουργίας, μετὰ βεβαίως τὴν παρουσίαν τοῦ σεπτοῦ προσώπου τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἐτόνισεν ἡ κατ' αὐτὴν χειροτονία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γαρδικίου κ. Χρυσοστόμου Ζαφείρη, ἐκλεγέντος Διευθυντοῦ τοῦ Διορθόδοξου Κέντρου Ἀθηνῶν, περὶ ἧς δὲν θὰ ἐπεκτείνωμεν τὸν λόγον, ἐπειδὴ τὰ κατ' αὐτὴν ἐδημοσιεύθησαν ἐν ἐκτάσει κατὰ τὰ εἰθισμένα ἰδιαιτέρως.

Περὶ τὸ τέλος τῆς Λειτουργίας, αἰσθητῆς εἰκόνας καὶ πραγματώσεως τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ προσφωνῶν τὸν Μακ. Πατριάρχην κ. Ἡλίαν Δ' εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε Πατριάρχα Ἀντιοχείας καὶ λίαν ἀγαπητῆ Ἀδελφῆ καὶ Συλλειτουργῆ κ. Ἡλία,

Ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνήγαγεν ἡμᾶς σήμερον.

Αὐτὴ ὠδήγησε τὴν καρδίαν Σας εἰς ἀποδοχὴν τῆς προσκλήσεώς μας. Αὐτὴ κατήθυνε τὰ βήματά Σας

πρὸς τὴν χώραν μας. Αὐτὴ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μᾶς ἤρωσαν εἰς τὴν θεϊαν ταύτην Λειτουργίαν, νὰ δοξάσωμεν ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ τὸ πάντιμον καὶ μεγαλοπρεπὲς ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὴ ἐφώτισε τὰς καρδίας τοῦ εὐλαβοῦς τούτου λαοῦ νὰ συρροῦσθαι πανταχόθεν ἐνταῦθα διὰ τὴν τύχην τῆς Πατριαρχικῆς Σας εὐλογίας.

Ἦλθατε ἐν ὀνόματι Κυρίου. Ἄγγελος Κυρίου. Μάρτυς Κυρίου. Ἡ ἐπίσκεψίς Σας γεμίζει τὰς καρδίας ὄλων μας εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως, χαρᾶς πεπληρωμένης καὶ δεδοξασμένης.

Ἡ ἐπίσκεψίς Σας φέρει εἰς τὸν νοῦν μας τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου πρὸς τὴν ἁγίαν καὶ δικαίαν Ἐλισάβετ. Διότι, ὅπως τότε ἐσκίρτησε τὸ βρόφος ἐν ἀγαλλιάσει ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς γηραιᾶς γυναικὸς καὶ ἐπλήσθη Πνεύματος Ἁγίου ἢ Ἐλισάβετ καὶ ἀνεφώνησε φωνῇ μεγάλῃ, δοξάζουσα τὴν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος, οὕτω καὶ τώρα σκιρτᾷ καὶ χαίρει ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ παροικοῦσα τὴν μικρᾶν, ἀλλὰ φιλόχριστον ταύτην χώραν, ἐγνωμονοῦσα διὰ τὴν εὐλογίαν καὶ τιμὴν τῆς ἐδῶ παρουσίας Σας.

Ἦλθατε ἐν ὀνόματι Κυρίου. Εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς καινῆς ἐντολῆς τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, ποῦ πάντοτε μὲν συνεῖχε τὰς δύο ἀδελφὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἑλλάδος, σήμερον δὲ ἀναζωπυρεῖται καὶ ἀναθερμαίνεται.

Ἦλθατε ἐνδεικνύμενοι τὸ φιλόστοργον, μὲ ἀποτέλεσμα ὅτι αὐξάνει καὶ πληροῦται ἡ καρὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἀμοιβαίων μας ἐπικοινωνιῶν, τόσον ὥστε οὐδεὶς πλέον νὰ αἰρῇ αὐτὴν ἀφ' ἡμῶν, ἀλλὰ νὰ «μένῃ», χάρισμα τοῦ Θεοῦ ἀμεταμέλητον.

Δὲν εἶναι ἄσκοπα ταξείδια αἱ ἀμοιβαῖαι ἐπισκέψεις τῶν Προκαθημένων τῶν Ἁγίων Ἐκκλησιῶν. Εἶναι Διακονία ἀγάπης. Διακονία ἐνότητος. Διακονία μαρτυρίας πρὸς τὸν κόσμον, ὅτι ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, καθὼς ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς.

Εἶναι Διακονία, ὅχι μὸδα τῆς ἐποχῆς. Ἐγίνετο πάντοτε παρὰ τὸ εἰς ἀνείπωτον βαθμὸν ἀνασφαλὲς τῶν τότε μεταφορικῶν μέσων. Μάλιστα παλαιότερον ἢ ἐπικοινωνία τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν ἐγίνετο κατὰ τρόπον ἀσυγκρίτως ἐπισημότερον καὶ φοικτότερον. Ἐστειλεν ἢ μία εἰς τὴν ἄλλην ὄχι ἀπλῶς τὸν Προκαθημένον τῆς Ἱεράρχην, ἀλλὰ τὸν βασιλέα τῆς Δόξης, τὸν Ἀμὸν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς ὅστις καθεῖλε τὸ μεστόιχον τοῦ φραγμοῦ καὶ ἐποίησε τὰ ἀμφοτέρω ἐν. Τὸν Ἐνοποιόν. Στέλλοντες ὁμῶς Ἐκεῖνον, ὑπὲρ τοῦ Ὁποίου εὐχαρίστως θὰ παρεδίδοντο εἰς θάνατον μαρτυρικὸν καὶ ἐπώδυνον, διὰ τῆς συμβολικῆς τῶν χειρονομίας ἤτο ὡς νὰ ἔλεγον: Ἴδου σὰς ἐμπιστευόμεθα τὸ ἱερώτερον ποῦ ἔχομεν, τὸν Χριστόν. Τὸ πράττομεν, ἐπειδὴ τὸν βλέπετε καὶ τὸν ἀγαπᾶτε, ὅσον καὶ ἡμεῖς τὸν ἀγαπᾶμεν. Τὸν δοξάζετε, ὅπως καὶ ἡμεῖς τὸν δοξάζομεν. Εἴμεθα ἐν Αὐτῷ ἐν.

Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἐν Αὐτῷ ἐν. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ συνέχει ἡμᾶς. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐνώνει.

Καὶ τὸ Ποτήριόν Του, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μόλις ἐκοινωνήσαμεν μαζί τῶν ἀρχόντων Μυστηρίων τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματός Του, μᾶς ταυτίζει.

Ὅχι μόνον δὲν μᾶς χωρίζει τίποτε, ἀλλὰ καὶ χάριτι Θεοῦ «πεποιθήσαμεν», ὅτι οὔτε ἕνωμα, οὔτε βᾶθος, οὔτε τις ἑτέρα κτίσις δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσαι τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ποῦ ὡς Ὁρθόδοξοι ἔχομεν, καὶ μᾶς ἐνώνει.

Μακαριώτατε,

Ἐν τῇ ἀγάπῃ ἡμῶν δοξάζεται ὁ Χριστὸς, ὡς ἔλεγεν ὁ τῶν ἀρχαίων ἡμερῶν ἐν ἁγίοις μέγας προκατοχὸς Σας, Ἱερομάρτυς Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος.

Ἔτσι καὶ ἡ ἰδικὴ σας πορεία εἶναι δόξα Χριστοῦ. Κήρυγμα Χριστοῦ. Ἀγάπη Χριστοῦ. Πόνος Χριστοῦ διὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν κόσμον, τὸν ἀγαπῶντα τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔχοντα ἀνάγκην τῆς ἀληθείας περισσότερον ἀπὸ ὅτι τροφῆς.

Εἰς ἓνα κόσμον ποῦ λέγει («πάρε τὴν ἐλευθερίαν μου καὶ δῶσε μου ψωμί») καὶ θεωρεῖ ὡς ἐλευθερίαν τὴν ἐξασφάλισιν μόνον τῶν υλικῶν μέσων ζωῆς, ἡ μαρτυρία τῆς ἀληθείας ποῦ ἐλευθερώνει εἶναι τὸ ἐν «οὐ ἔστι χρεῖα».

Διὸ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ, μιᾷ θελήσει καὶ μιᾷ ὁμολογίᾳ, διακηρύττομεν καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι ἐλπίς τοῦ κόσμου εἶναι ὄχι μόνον τὸ ψωμί, ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια, ὡς καὶ ἡ Γραφή λέγει, («οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος»). Καὶ διὰ τοῦτο, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν, παρακαλοῦμεν πάντας καὶ ἐνωθῶν με τὴν ἀλήθειαν.

Ἐν τούτῳ σύστοιχοι γινόμενοι τῷ μηνύματι τοῦ Παναγιωτάτου ἡμῶν Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, δι' οὗ προσκαλεῖ τὸν κόσμον τῆς Δύσεως εἰς διὰ λόγον ἀληθείας, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι ἡ ἀλήθεια τῆς ἀποστολικῆς Πίστεως δύναται νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ ἐλευθερώσῃ καὶ νὰ ἐνώσῃ τὸν κόσμον αὐτόν, ποῦ εἶναι τραγικὰ διηρημένος διὰ τὸ καλόν, καὶ ἠρωμένος διὰ τὸ κακὸν τόσον, ὥστε νὰ ἀνέχεται τὸν σφαιρισμὸν ἀνυπερασπίστων λαῶν, ὡς τῆς Κύπρου καὶ τοῦ Λιβάνου καὶ νὰ παρακολουθῇ ἀσυγκίνητος τὸ φοικτὸν δράμα τῶν προσφύγων, Παλαιστινίων καὶ Κυπρίων.

Ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ δίκαιον εὐρίσκονται μόνον εἰς τὸν ὑπὸ μὲν τοῦ κόσμου ἀθετούμενον, ὑφ' ἡμῶν δὲ κληρονομούμενον Θεόν, τὸν σφαιρῆντα ὡσπερ ἄρουρα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου. Καὶ ἐνώπιον Αὐτοῦ σήμερον ἤλθομεν εἰς τὸν πάνσεπτον τοῦτον ναόν, ἵνα ὁμοῦ μετὰ τοῦ θεολέκτου λαοῦ τῶν Ὁρθοδόξων, τῷ ἀναπέμφωμεν αἶνον καὶ δοξολογίαν καὶ παρακαλέσωμεν Αὐτόν, ἵνα ἁγιασθῇ τὸ Ὄνομά Του καὶ ἔλθῃ ἡ Βασιλεία Του ἐφ' ἡμᾶς καὶ πάντας. Ἄς προσενηθῶμεν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τοῦ δικαίου. Ὑπὲρ τῆς Κύπρου καὶ τοῦ Λιβάνου. Ὑπὲρ τοῦ Οἰκουμένης. Ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίως τῶν Ἐκκλησιῶν

Ἀντιοχείας καὶ Ἑλλάδος. Καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως εἰς τὴν ἁγίαν ρίζαν τῆς Ἀποστολικῆς Πίσσεως, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς χάριτι Θεοῦ ἐκρατήσαμεν καὶ κρατοῦμεν.

Ἀδρίον, Μακαριώτατε, θὰ φύγετε ἐπιστρέφοντες εἰς τὸν τόπον, ὅπου ὁ Θεὸς ἔταξεν ὑμᾶς Ποιμένα τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἀλλὰ δὲν θὰ χωρισθῶμεν. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ μᾶς ἐνώνει εἰς μίαν ἐνότητα ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν. Αὐτὴν τὴν ἐνότητα, τῆς ὁποίας ὑπερτέρα δὲν ὑπάρχει, ἄς ἀναζωπυρῶμεν διὰ τῆς ὑπὲρ ἀλλήλων καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν προσευχῆς.

Καὶ ἐπιτρέψατέ μου νὰ Σᾶς προσφέρω τὸ ἀναμνηστικὸν τῆς σημερινῆς προσευχῆς, ὑπομνηστικὸν τῆς παρακλήσεώς μου, ὅπως πάντοτε εὐχεσθε ὑπὲρ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐμῆς ταπεινότητος, τοῦ ἀδελφοῦ καὶ εὐχέτου τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος. Εἰς Πολλὰ ἔτη.

Ἀπαντῶν ὁ Ἁγιώτατος Πατριάρχης εἶπε:

Ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σ ε ρ α φ ε ἰ μ,

Ἡ ἀγάπη ποὺ μᾶς ἐνώνει, εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἀγάπη. Σεῖς ἠβελήσατε νὰ εἶναι ταυτοχρόνως κατὰ τὴν ἱεράν ταύτην στιγμήν κοινωνία ἐν τῷ αὐτῷ ἁγίῳ Ποιτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ. Καὶ τὸ ποιτήριον τοῦτο, τὸ ὁποῖον προσεφέρατε εἰς ἡμᾶς, ὡς σύμβολον τῆς μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀντιοχείας καὶ Ἑλλάδος ἀγάπης, θὰ γίνῃ δι' ἡμᾶς γλώσσα καὶ θὰ μᾶς ὁμιλῇ ἀκαταπαύστως διὰ τὴν ἀληθινὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην. Καὶ θὰ μᾶς ὁδηγῇ νὰ ἀναστηλώσωμεν καὶ στηρίζωμεν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Καὶ νὰ γίνωμεν φάρος, ποὺ φωτίζει τοὺς ἐσκοτισμένους ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, διότι μόνον τὸ ἀληθινὸν φῶς, τὸ ἀναβλύζον ἀπὸ τὸ μυστικὸν ποιτήριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν ἀλήθειαν, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δικαιοσύνην.

Ἡ Ἀγάπη ἔφερεν ἡμᾶς ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα. Ἡ ἀγάπη μας δὲ αὐτὴ δὲν εἶναι ἐπιφανειακὴ. Εἶναι ἀγάπη ἱστορικὴ. Ἐχει ρίζας βαθυτάτας. Μὲ τὴν ἀγάπην αὐτὴν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ ἦλθεν ἐδῶ, εἰς τὰς Ἀθήνας, νὰ εὐαγγελισθῇ καὶ κηρύξῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὸν «Ἄγνωστον Θεόν», ποὺ αὐτοὶ ἠγνοοῦν.

Καὶ ἰδοῦ, διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ Παύλου, τὸ Ἔθνος ποὺ ἦτο φορεὺς τῶν ὑψηλοτέρων ἰδεῶν καὶ τῆς ἀληθινῆς φιλοσοφίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ αἰῶνας ἦτο ὑπερμαχὸν λατρείας τῶν εἰδώλων καὶ ἐπρωτοστάει εἰς αὐτὴν, μετεστράφη καὶ ἐνσωματωθὲν τῷ Χριστῷ καὶ συναναστὰν μὲ Αὐτόν, ὑπέστη τὴν καλὴν ἐκείνην ἀλλοίωσιν καὶ συντρίβαν τὰ εἶδωλα προσκυνεῖ ἔκτοτε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεόν καὶ πιστεύει μόνον εἰς Αὐτόν.

Ὡς γνωρίζετε καλῶς, ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, ἡ Ἀντιόχεια ὑπῆρξε κέντρον τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας. Ὡς αἱ Ἀθήναι ἦσαν κέντρον ἀκτινοβολίας, οὕτω καὶ ἡ Ἀντιόχεια ἦτο διὰ τὴν Ἀνατολὴν κέντρον μεγάλης ἀκτινοβολίας. Εἶναι δὲ γνωστὰ αἱ στεναὶ σχέσεις καὶ ἡ ἀδιάκοπος ἐπικοινωνία μεταξύ Ἀντιοχείας καὶ Κωνσταντινουπόλεως. Μάλιστα δὲ ἡ Ἀντιόχεια ἦτο τὸ φυτόριον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφύτρωναν, ἠΰξανον καὶ ἠρῶσαν μεγάλα θρησκευτικὰ προσωπικότητες, αἱ ὁποῖαι μετὰ ταῦτα ἐπέλλοντο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἵνα μεταλαμπαδεύσουν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλοκληρον τὸν κόσμον.

Οὐδόλως δι' ἡμᾶς παραδόξον, ὅτι τὸ Ποιτήριον τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἐνώνει τὴν Ἀντιόχειαν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Καὶ τοῦτο, διότι πάντοτε τὸ Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ἐνότητος τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας εἶναι ἡ κοινὴ σκέψις των. Ἀνεκᾶθεν ἡ σκέψις τὰς ἠγωνε. Τρόπον τινά, διὰ νὰ (ξεπληρώσῃ) τὸ πρὸς τὰς Ἀθήνας χρέος τῆς ἡ Ἀντιόχεια ἀπέστειλε τὸν Παῦλον, τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν, εἰς τὰς Ἀθήνας, κομίζοντα τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸν Ἅσταυρόν Του καὶ διδάσκοντα ἡμᾶς τὴν ἀγάπην, ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς ὁ Θεός, ὁ ὑπὲρ ἡμῶν γενόμενος ἱερεῖον ἄμωμον, ἀνεξαρχήτως τοῦ ὁποῖου δὲν εἶναι κἄν δυνατόν ὄχι μόνον νὰ στερεωθῇ κάτι εἰς τὸν κόσμον καὶ νὰ ὑπάρξῃ ζωὴ, ἀλλ' οὔτε κἄν νὰ νοηθῇ.

Δέχομαι τὸ δῶρόν Σας μετὰ πολλῆς συγκινήσεως. Τὸ ἅγιον Ποιτήριον ποὺ μοῦ προσεφέρατε, εἶναι δι' ἐμὲ σύμβολον ἀγάπης, σύμβολον τῆς μεταξύ μας ἀγάπης. Καὶ ἐπιτρέψατέ μοι νὰ Σᾶς προσφέρω καὶ ἐγὼ τὸ ἀπλοῦν τοῦτο ὁμοφόριον, ὡς ἔκφρασιν τῆς ἀγάπης μᾶς Ἐκκλησίας πρὸς ἄλλην ἠγαπημένην τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνεργάζεται μαζί μας μὲ εἰλικρινεῖαν καὶ ἀφοσίωσιν, καὶ πρὸς τὸν εὐσεβεῖ Λαόν της. Εὐχομαι δέ, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν περίοδον τῆς Ἀρχιερατείας Ὑμῶν εὕρῃ τὸν δρόμον τῆς πρὸς τὴν ἐλευθερίαν, ἐπωφελουμένη τῆς τιμῆς Ὑμῶν προσωπικότητος καὶ πολλαπλασιάζουσα τὰ τάλαντα, τὰ ὁποῖα τῆς ἔδωκεν ὁ Χριστὸς ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ πιστοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Ὅθεν ἐκφράζω τὰς εὐχὰς ταύτας ἐν ὀνόματι τοῦ Ἀραβικοῦ Λαοῦ, ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, τὸν Λαόν Σας, καὶ συνδέεται μετ' αὐτοῦ μὲ δεσμοὺς ἀκαταλύτους, δεσμοὺς ἀγώνων ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς δικαιοσύνης.

Σήμερα οἱ Ἀραβες ἀγωνίζονται νὰ μείνουν τὰ Ἱεροσόλυμα πόλις λατρείας. Τὰ Ἱεροσόλυμα ἀνήκουν εἰς τοὺς νομίμους κατόχους των, δηλ. εἰς ὅλους ἐκείνους, ποὺ ἔζησαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν μὲ πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν καὶ ἀγωνίζονται νὰ ἐπανέλθουν οἱ πρόσφυγες εἰς τὰς ἐστίας των, ποὺ εἶναι ἐν ταυτῷ καὶ τὸ κατοικητήριον τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς, εἰς τὸ ὁποῖον ἠρετισίται τοῦ κατοικεῖν.

Ἡ ἐνότης καὶ σχέσις τῶν δύο αὐτῶν λαῶν μας δὲν πρόκειται ποτε νὰ καταλυθῇ, ἀφοῦ πάντοτε εὐχάζονται καὶ ἐργάζονται ὑπὲρ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, ἥτοι ὑπὲρ τῆς ἀληθείας.

Θεὲ καὶ Κύριε τῶν Δυνάμεων, παράσχου τῷ Ἐδσεβεὶ λαῷ τῆς Κύπρου ἐνότητα, ἑδαφικὴν ἀκεραιότητα. Ἀποδώξον ἀπ' αὐτοῦ πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον καὶ κάθε κακόν. Φώτισον τὸν νοῦν τῶν εἰς χεῖρας τῶν ἐχόντων τὴν δύναμιν νὰ ἐκδιώξουν ἀπὸ τὸ ἑδαφος τῆς Κύπρου τοὺς καταπατητάς του. Στερέωσον τὴν ἠθικὴν δύναμιν τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ. Γενέσθω βέβαιος ὁ εὐσεβὴς οὗτος Λαός, ὁ ἀγωνιζόμενος μὲ αὐτοθυσίαν καὶ αὐταπαρρησίην, ὅτι θὰ λάβῃ τὸ δίκαιον καὶ θὰ ἐπανακτήσῃ, ὅσα τοῦ ἔχουν ἀφαιρεθῆ.

Θεὲ καὶ Κύριε τῶν Δυνάμεων, στερέωσον τὴν εὐρήνην εἰς τὸν Λίβανον. Ἐπανάφερε τοὺς Παλαιστίνιους εἰς τὰς Πατρίδας των. Ἐπανάδος εἰς ἡμᾶς τὴν ἁγίαν Πόλιν Ἱερουσαλήμ, τὴν ἐπὶ γῆς οἰκίαν καὶ ἀφετηρίαν μας πρὸς τὸν Οὐρανόν.

Μακαριώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Σὰς εὐχαριστῶ δι' ὅλα. Καὶ Σὰς παρακαλῶ, νὰ μὲ συνοδεύουν πάντοτε αἱ προσευχαί Σας, νὰ συνεχίζω τὸν δρόμον μου ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξιας, τὸν δρόμον ποῦ Σεῖς ἀκολουθεῖτε, πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου μας καὶ τῆς Ἐκκλησίας Του.

Καὶ εἶθε νὰ ἔλθῃ πλουσίως ἄνωθεν ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλον τὸν περιεστῶτα τοῦτον εὐσεβῆ Λαὸν καὶ νὰ τὸν ἀγιάσῃ.

Εὐθὺς μετὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν οἱ συμμετασχόντες ταύτης ἀνῆλθον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πεντέλης, ὅπου ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου ἐπίσημον γεῦμα.

Τὸ ἐπίσημον γεῦμα.

Εἰς τὸ ἐπίσημον γεῦμα, τὸ παρατεθὲν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου εἰς τὸ Διορθόδοξον Κέντρον, προσεκλήθησαν καὶ παρεκάθισαν πλὴν τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου καὶ τῆς ἀκολουθίας του, τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ παραστάτες εἰς τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν καὶ μνημονευθέντες ἀνωτέρω ὀνομαστὶ Σεβ. Μητροπολίται τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ πανοσιολογιώτατοι Ἐξάρχου τοῦ Παναγίου Τάφου, οἱ Γραμματεῖς τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, οἱ Ἐξοχώτατοι Πρέσβεις τοῦ Λιβάνου κ. Αἰμίλιος Ματᾶρ καὶ τοῦ Βασιλείου τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας Σεΐχης Ἀβδούλ Ραχμὰν Μαχαμὰτ ἀλ Βαρσάμ, ὁ Ἐξοχ. Ὑφυπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Κωνσταντῖνος Σταυρόπουλος, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κ. Μητσόπουλος, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ὁρησκευμάτων κ. Βλάσιος Φειδᾶς, καθηγητὴς Πανεπιστημίου, ὁ Ἐξοχ. κ. Ἡλίας Ἀντωνόπουλος, Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Ἐκκλησιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, οἱ Καθηγηταὶ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ὁ Διοικητὴς τοῦ ΟΔΔΕΗ κ. Ἀθ. Ἀρβανίτης καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Περὶ τὰ ἐπιδόρπια ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην κ. Ἡλίαν Δ', εἰπὼν τὰ ἐξῆς:

Μακαριώτατε,

Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ εἴπῃ κανεὶς, ὅτι ἡ τράπεζα αὐτή, μετὰ τὴν Τράπεζαν τοῦ Κυρίου, ἀποτελεῖ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον τὴν κορύφωσιν τῆς χαρᾶς, τῆς ἐνταῦθα μετὰ τῶν ἐπιλέκτων συνοδῶν Σας παρουσίας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος. Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερόνιον ἄλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό.

Ἄλλ' ἢ κορύφωσις τῆς χαρᾶς συνήθως ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς λύπης.

Βαθμηδὸν ἀμύσεως τῆς χαρᾶς καὶ ἐξιχνείσης εἰς τὴν ὑπέρλαμπρον καὶ πανευφρόσυνον ἔκφανσίν της διὰ τῆς Θεῖας Λειτουργίας, ἥδη ἀρχίζει νὰ σκιαζεται ἀπὸ τὴν ἐγγίζουσαν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς Σας.

Ὡς ὅμως λέγει ὁ ἅγιος Ἱερομάρτυς Εἰρηναῖος, «καίπερ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ διεσπαρμένοι, αἰσθανόμεθα ὡς ἓνα οἰκοῦντες οἶκον, ὡς μίαν ψυχὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχοντες καρδίαν».

Τὰ λόγια ταῦτα τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου ἴσχυρον καὶ ἰσχύον. Εἶτε ἐν Μέσῃ Ἀνατολῇ, εἶτε ἐν Ἑλλάδι, εἶτε ἐν Ρωσίᾳ, οἱ Ὁρθόδοξοι εἴμεθα πάντοτε ἐν. Ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὡσὰν νὰ εἴμεθα ἀδελφοί, κατοικοῦντες εἰς τὴν αὐτὴν οἰκίαν ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Αὐτοῦ Πατρός. Συνδεόμεθα ἀσκήκτως μὲ τὸν ἀρραγῆ σύνδεσμον τῆς ἀγάπης.

Ὅταν πάσχῃ ἐν μέλος, συμπάσχομεν καὶ ὀδυρόμεθα!

Ὅταν χαίρετε, συγχαίρομεν! Ὅταν δοξάζεσθε, συνδοξαζόμεθα. Ὅταν εὐφραίνεσθε, συνεφραίνόμεθα. Ὅταν θλίβεσθε, συνθλιβόμεθα. Ὅταν κακοχηεῖσθε καὶ ὀποφέρετε, τὸ Πνεῦμά μας δὲν εὐρίσκει ἄνεσιν, εἰ μὴ εἰς τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Ὄνόματος τοῦ Κυρίου. Τῆς ἐλπίδος καὶ ἀπαντοχῆς μας.

Προσεύχεσθε, Ἀγιώτατε Πατριάρχα, δι' ἡμᾶς. Αἱ ἰδικαὶ μας προσευχαὶ θὰ σᾶς συνοδεύουν πάντοτε. Σὰς παρακολουθοῦμεν μετ' ἀγάπης καὶ προσευχῶν εἰς τὸ ἔργον τῆς διακυβερνήσεως τοῦ (μικροῦ ποιμνίου) τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τοῦ ἐδρισκομένου ἐν μέσῳ τοῦ φίλου Ἀραβικοῦ λαοῦ, μὲ τὸ ὅποιον συνδέουν τὸ γένος μας οἱ κοινοὶ ἀγῶνες διὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἢ σταθερὰ καὶ εὐλικρινῆ καὶ μόνιμος συνεργασία εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς.

Διὰ τοῦτο θεωροῦμεν μεγίστην τιμὴν καὶ μεγίστην δι' ἡμᾶς χαρὰν τὴν ἐνταῦθα παρουσίαν τῶν Ἐξοχωτάτων Πρέσβων τῶν φίλων Ἀραβικῶν Κρατῶν, τὰ ὅποια ἀγωνίζονται μαζί μας ἐξ ἴσου διὰ τὰ δικαιώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Παλαιστινιακοῦ Ἀραβικοῦ Λαοῦ. Τοὺς εὐχαριστοῦμεν. Τοὺς εὐγνωμοῦμεν. Τοὺς παρακαλοῦμεν νὰ μεταφέρουν τὰ αἰσθήματα ἡμῶν, ὡς Ἐκκλησίας καὶ ὡς Λαοῦ εἰς τὰς Κυβερνήσεις των, ὡς καὶ τὰς εὐχὰς μας

ὑπὲρ τῆς συνεχῶς μεγαλυτέρας προόδου τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν, διὰ τὰ μεγαλοφυῆ ὁ Ἀραβικὸς Λαὸς καὶ κατὰ τὸ παρὸν, ὅπως καὶ κατὰ τὸ ἔνδοξον παρελθόν.

Μακαριώτατε,

Σὰς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην Σας. Καὶ δοξολογοῦντες εὐχαριστοῦμεν τὸν Κύριον, διότι ἡ ἐδῶ παρουσία Σας ὑπῆρξε δι' ἡμᾶς τόσον πολῦτιμος, ὥστε νὰ διερωτώμεθα, ἂν εἴμεθα ὁ δίδων ἢ ὁ λαμβάνων. Χωρὶς νὰ διαθέσωμεν τίποτε, ἐλάβομεν πολλοὺς καὶ ἀνεκτιμήτους θησαυροὺς ἀπὸ τὸν πνευματικὸν Σας πλοῦτον.

Διὸ καὶ ἐγείρομεν πρόποσιν ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακροημερευσεως Ὑμῶν ἐπ' ἀγαθῶ ὀλοκλήρον τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖτε σημαῖνον στέλεχος, καὶ τοῦ Ἀραβικοῦ Λαοῦ, τῶν δικαιωμάτων τοῦ ὁποίου τόσον ἀποτελεσματικῶς ὑπερμαχεῖτε πάντοτε.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Μακαριώτατε Δέσποτα.

Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἀπήντησεν ὡς ἐξῆς:

Ἀγαπητὲ καὶ σεβάσμιε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ, Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ,

Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται,

Ἐξοχώτατοι Πρεσβευταὶ τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν,

Ἐξοχώτατε Ὑπουργὲ κ. Σταυρόπουλε,

Ἐντιμώτατε κύριε Πρύτανι τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου,

Κύριοι Καθηγηταὶ καὶ λοιποὶ ἀδελφοί,

Δὲν ξεύρω τί θὰ πρέπει νὰ εἶπω. Τὰ βέλη τῆς φαρτρίας μου ἐξηντλήθησαν. Ὅχι ὁμως καὶ ἡ ἀγάπη μου. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἀνεξάντλητος. Καὶ δὲν θὰ ἐξαντληθῆ ποτέ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ χωρὶς ἀγάπην. Ὅλα ἐρχονται καὶ παρέρχονται. Ἡ ἀγάπη μένει. Μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Οὐδέποτε ἐκπίπτει. Αὐτὰ λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ἀπόστολος τῆς Ἀντιοχείας. Καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἐκεῖνῳ στοιχοῦσα περιφέρει τὸ λάβαρον τῆς ἀγάπης καὶ ἀλληλοεκτιμήσεως.

Ἔτσι βλέπομεν τὸν κόσμον. Ὑπὸ αὐτὸ τὸ πρῶσμα. Καὶ φρονοῦμεν, ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εἶναι ἡ ἀληθινὴ εἰκὼν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Δὲν λέγω τοῦτο ἀπὸ φανατισμόν, ἀλλ' ἀπὸ χρέος ἐναντι τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς λυτρώσεώς του. Ἡ Ὁρθοδοξία πάντοτε ἠγωνίζετο, καὶ ἀγωνίζεται, νὰ διατηρήσῃ τὴν παράδοσίν Της. Εἶναι διὰ τοῦτο πολὺ λυπηρόν, ὅτι ὑπάρχει σήμερον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας μία αἴσθησις, ὅτι ὑστεροῦμεν ἐναντι τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀποψὶς αὐτῆ δὲν εἶναι ὀρθή. Εἴμεθα ἢ πηγὴ τῆς ἀληθείας. Δὲν ὑστεροῦμεν εἰς τίποτε. Ἀντι-

θέτως. Εἴμεθα οἱ φορεῖς τοῦ ἀληθινοῦ καὶ γνησίου Χριστιανισμοῦ. Δὲν εἶναι ὀρθόν, νὰ ἐπαίρεται ἡ δυτικὴ θεολογία διὰ τὰ δῆθεν ἐπιστημονικά της ὑψη. Ὅ,τι ἔχει δὲν εἶναι, εἰ μὴ ἐλάχισταί τινες ἀνταύγειαι τῆς διδασκαλίας τῶν Πατέρων μας, τὴν ὁποίαν καὶ μᾶς παροσιάζουν ὡς τάχα ἰδικήν των.

Δὲν θέλω νὰ εἰσχωροῦν οἱ Δυτικοὶ ἀνάμεσά μας διὰ τῆς ἐπιστήμης. Βεβαίως ἔχουν πανεπιστήμια, ἰδρύματα ἐρευνῶν καὶ σπουδῶν, δυνάμιν πνευματικὴν μεγάλην. Αὐτὴν τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν ὀφείλομεν νὰ τὴν διαδώσωμεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, διότι δὲν ὑπάρχει σωτηρία, εἰ μὴ διὰ τῆς Πίστεως ταύτης.

Μόνον ἡ Ὁρθόδοξος Πίστις βλέπει ὀρθῶς τὸν ἄνθρωπον, δηλ. ὡς ὃν κεχαριτωμένον καὶ ἐλευθερον. Πιστεύει καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν γνώσιν, πὸν καὶ αὐτὴ εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ. Δι' αὐτῆς τῆς γνώσεως ὁ ἄνθρωπος ἐρευνᾷ ὅλα τὰ μυστήρια τοῦ συμπαντος. Ὅμως ἡ γνώσις, χωρὶς τὴν χάριν αὐτῆν τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀπλῶς μία γνώσις γνήνη. Μὲ τὴν χάριν ὑπερνικῶμεν τὰ πάντα καὶ κωριαρχοῦμεν ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν στοιχείων τῆς. Αὐτὰ τὰ διδάσκει μόνον ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχομεν ἀγάπην. Διὰ τοῦτο εἴμεθα πρόθυμοι νὰ ἀρχίσωμεν διάλογον ἀγάπης. Ἐγὼ ἤμην εἰς ἐξ ἐκείνων, πὸν συνέβαλον πρὸς τοῦτο. Ἀτυχῶς δὲν εἶδαμεν πολλὰ ἀποτελέσματα. Προσωπικῶς φρονῶ, ὅτι ὁ διάλογος μὲ τὴν Παπικὴν Ἐκκλησίαν πρέπει νὰ εἶναι ὁ Θεολογικός. Ὅποιαδήποτε ὑποχώρησις θὰ ἐσήμαινε δι' ἡμᾶς ἀπόλειαν τῆς ιστορικῆς μας ταυτότητος, καὶ συνεπῶς τῆς βάσεως τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως.

Ὅμιλῶ ἐνώπιον σεβασμιῶν ἱεραρχῶν καὶ σοφῶν καθηγητῶν. Καὶ τονίζω, ὅτι ἔχομεν τὴν δυνατὴτητα νὰ ἐκπροσωπήσωμεν ἄριστα τὴν Ὁρθοδοξίαν εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον. Παροῦσα ἡ Κωνσταντινούπολις, παροῦσα ἡ Ἀλεξάνδρεια, παροῦσα ἡ Ἀντιόχεια καὶ ἡ Ἱερουσαλήμ, παροῦσα ἡ Κύπρος καὶ ἡ Ρωσία. Παρὰ τὰς ἐπελθούσας μεταβολάς, οἱ μεταξὺ τῶν λαῶν τῆς Ὁρθοδοξίας δεσμοὶ ἔμειναν καὶ μένου ἀλώβητοι.

Κανείς δὲν μετέβαλε τὰ δόγματα. Ὅχι διότι δὲν τοὺς συνεκίνησε ἡ πρόοδος καὶ ἡ ἀνάπτυξις, (ἡ πρόοδος ἀνεβάσει πρὸς τὸν Οὐρανόν), ἀλλὰ διότι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι θησαυρὸς πὸν πρέπει νὰ τηρηθῆ ἀσύλητος, ὥστε νὰ ἀποβῆ τὸ φῶς τοῦ κόσμου. «Ἐὰν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; οὐδὲ καί-ονσι λόχρον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει, τότε, πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ» (δηλ. εἰς ὀλόκληρον τὸν κόσμον).

Δὲν πρέπει νὰ φοβούμεθα τίποτε. Οὔτε τὴν προσέγγισιν τοῦ Χριστιανισμοῦ μὲ τὸ Ἰσλάμ. Ἀντιθέτως. Διότι διὰ τῆς συνεργασίας μας θὰ μπορέσωμεν νὰ ἀποτελέσωμεν ἐν ἐνιαῖον μέτωπον πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἡμεῖς οἱ Ροῦμ-Ὁρθόδοξοι εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τὸ ὅτι ἀποτελοῦμεν μίαν συμπαγῆ ἐνότητα ἐντὸς τοῦ Ἀραβικοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου. Ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ λέγωμεν εἰς τοὺς Μουσουλμάνους,

ὅτι εἶναι ἐπήλυδες. Διότι ἡμεῖς εἴμεθα οἱ Ἄραβες, ποὺ ἔγιναν Χριστιανοὶ πρὶν γίνῃ ὁ ἐξισλαμισμὸς τῶν διαφόρων ἀραβικῶν φυλῶν. Καὶ τὸ παραδέχονται. Καὶ ἡμεῖς τοὺς τονίζομεν, ὅτι ἀγωνιζόμεθα διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸ ἀποφασιστικὰ ἀπὸ αὐτούς, διότι τὸ ἰδανικὸν μας εἶναι ὁ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ δικαίου σταν-ρωθεὶς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Σὰς εὐχαριστῶ, Μακαριώτατε, δι' ὅλα καὶ κυρίως διὰ τὴν μεγάλην σας ἀγάπην πρὸς ἡμᾶς. Θὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸν τόπον μας μὲ τὰς καλλιτέρας ἐντυπώσεις καὶ ἀναμνήσεις.

Εὐχαριστῶ τοὺς ἐντιμοτάτους ἐκπροσώπους τῆς Κυβερνήσεως, τοὺς Σεβασμιωτάτους ἱεράρχας, τοὺς καθηγητὰς καὶ ὅλους τοὺς ἱερεῖς καὶ μοναχοὺς.

Εὐχαριστῶ ἰδιαίτερος τὸν κ. Πρῶτανιν τοῦ Πανεπιστημίου, τοὺς ἐκπροσώπους τῶν ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν καὶ τοὺς ἐξοχωτάτους πρέσβεις τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους καὶ τονίζω, ὅτι ἡμεῖς οἱ Ἄραβες πρέπει νὰ συνεργαζώμεθα στενῶς μὲ τὴν πνευματικὴν μας πατρίδα Ἑλλάδα ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ τῶν δικαίων μας.

Ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκάλυψαν τοὺς λόγους τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου καὶ ἡ λιγύμολπος μελωδία τοῦ Πρωτοψάλτου τοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου Καπλάνη, ψάλλοντος τὴν φήμην τοῦ Πατριάρχου ἐπέστεψε τὴν φαιδρὰν ἐορτήν.

«Ἡλία τοῦ Μακαριωτάτου, Θειοτάτου τε καὶ Ἀγιωτάτου Πατρὸς ἡμῶν, καὶ Πατριάρχου τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, Συρίας, Ἀραβίας, Κιλικίας, Ἰβηρίας τε καὶ Μεσοποταμίας καὶ πάσης Ἀνατολῆς, πατρὸς πατέρων, ποιμένος ποιμένων, ἀρχιερέως ἀρχιερέων, τρίτου καὶ δεκάτου τε τῶν Ἀποστόλων, ἡμῶν δὲ Πατρὸς καὶ ποιμενάρχου, πολλὰ τὰ ἔτη».

Δηλώσεις πρὸς τὸν Τύπον.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου κ. Ἡλίας εὗρε ζωηρὰν ἀπήχησιν εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Θεωροῦμεν χρέος μας νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα συνέντευξίν του, ἥτις ἐδημοσιεύθη τὴν Κυριακὴν 22 Φεβρουαρίου, λόγῳ τῆς σπουδαιότητός της.

«Ὁ κόσμος ἀλλάζει. Δὲν ἀνέχεται τὴν δουλεία. Ἡ Ὁρθοδοξία ἐνισχύει τὸν ἀγῶνα τῶν λαῶν γιὰ νὰ γίνουν ἐλεύθεροι, ὡς ἔθνη, ὡς φυλές, ὡς ἄτομα», ἐτόνισε ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἡλίας σὲ ἀποκλειστικὴ συνέντευξή πού ἔδωσε στὸν συντάκτη τῆς «Καθημερινῆς» κ. Ἀλ. Τράκα.

Ὁ Σῦρος αὐτὸς ἱεράρχης φανατικὸς ἀναγνώστης καὶ μεταφραστὴς τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σολωμοῦ, τοῦ Σεφέρη, τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Βαλαωρίτη, δὲν ἔφθασε στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ ἀ.ταποδώσῃ τυπικὰ τὴν ἐπίσκεψή τοῦ Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ στὴν Συρία. Ὁ

ἴδιος ἐκφράζει τὴν χαρὰ του γιὰ τὸ ταξίδι αὐτό. «Ἦλθα στὴν Ἑλλάδα μὲ σεβασμὸ στὸν πολιτισμὸ τῆς, στοὺς ἀγῶνες της, ἀλλὰ καὶ μὲ θαυμασμὸ δι' αὐτὸ πού συντελεῖται σήμερα. Πιστεύω, ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὑπέροχος, ζωντανὸς καὶ στὴν καρδιά καὶ στὴν σκέψη. Μία σκέψη φωτεινὴ, ὅσο καὶ δυναμικὴ».

— Ποῖο ρόλο μπορεῖ νὰ παίξῃ ἡ Ὁρθοδοξία στὴν εἰρήνευση τῆς Μέσης Ἀνατολῆς;

— Μπορεῖ νὰ παίξῃ ρόλο συμβιβαστικὸ, εἰρηνοποιό, ὄχι μόνο στὴν Μέση Ἀνατολή, ἀλλὰ σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμο. Ἡμπορεῖ νὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικὰ στὴν πανανθρώπινη προσπάθεια γιὰ εἰρήνη, ἐπειδὴ ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ νόμος της. Ἄλλωστε, ἡ Ὁρθοδοξία ἔφυγε καὶ πρέπει νὰ φύγῃ περισσότερο ἀπὸ στενοὺς σκοπούς. Ὁ περιορισμὸς δὲν τὴν ὠφελεῖ. Ἐχει καθῆκον νὰ ἐνισχύσῃ τὸ φιλελεύθερο πνεῦμα, γιὰτὶ δὲν φοβᾶται τὴν ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου οὔτε τὴν ἐλευθερία τῶν λαῶν. Καθῆκον καὶ ὑποχρέωση τῆς Χριστιανοσύνης εἶναι νὰ κἀνῃ αἰσθητὴ τὴν παρουσία της στὰ παγκόσμια προβλήματα καὶ νὰ ἀναστηλώσῃ τὸν ἄνθρωπο.

— Ὁ ἐμφύλιος πόλεμος στὸν Λίβανο εἶχε ὡς αἰτία θρησκευτικὲς διαφορές;

— Ὅχι. Ἄλλοι — ἐξωτερικοὶ παράγοντες — εἶχαν συμφέρον νὰ ὑποκινήσουν καὶ νὰ συντηρήσουν αὐτὸν τὸν πόλεμον. Καὶ τὸ Ἰσραὴλ ἔπαιξε σοβαρὸ ρόλο.

— Πῶς, κατὰ τὴν γνώμη σας θὰ λυθῇ τὸ Παλαιστινιακὸ;

— Κατ' ἀρχὴν πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι Ἄραβες καὶ Ἑβραῖοι ἔζησαν αἰῶνες μαζὶ ἀγαπημένοι. Ἀκόμη καὶ σήμερα, στὴν Δαμασκό, ζοῦν ἀρκετοὶ Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν μεγάλη δραστηριότητα καὶ διακρίνονται στὸν ἐμπορικὸ τομέα.

Τὸ Ἰσραὴλ πρέπει νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν πολιτικὴ του. Δὲν ἔμπορεῖ μὲ τὴν ἰσχύ νὰ ἐπιβάλλῃ τίς ἀπόψεις του. Πολὺ περισσότερο δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ στοὺς Παλαιστίνιους νὰ ἔχουν πατρίδα, τὴν πατρίδα τους, ποὺ τὸ ἴδιο τὸ Ἰσραὴλ κατέχει. Ὑπάρχει χώρος γιὰ ὅλους. Χῶρος γιὰ κατακτητὲς δὲν ὑπάρχει. Καὶ οἱ Παλαιστίνιοι, ὅπως ὅλοι οἱ λαοί, δὲν ἀέχονται τὴν δουλεία.

Δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζουμε ὅτι τὰ ἀπελευθερωτικὰ κινήματα στὴν Ἀφρική καὶ σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμο, ἀποδεικνύουν ὅτι οὔτε τὰ ὅπλα οὔτε τὸ χεῖμα ἔμποροῦν νὰ ἐμποδίσουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὸ νὰ ζῇ ἐλεύθερος.

— Ποιὰ εἶναι ἡ θέση τῆς Συρίας σήμερα στὸν Ἀραβικὸν κόσμον;

— Ἡ Συρία εἶναι τὸ κέντρο τοῦ Ἀραβισμοῦ. Εἶναι ἡ καθαρὴ ἀραβικὴ ἰδέα, μὲ τὰ ἰδανικὰ γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὴν ζωὴ καὶ τὴν εἰρήνη. Λαὸς ἔξυπνος καὶ ἐργατικὸς οἱ Σῦροι, μὲ ἀξία ἡγεσία, εἶναι πανέτοιμοι νὰ

ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ Ε΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ ΕΝ ΤΩ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΩ, ΝΑΩ, ΑΘΗΝΩΝ

Χριστιανοί Ἀθηναῖοι, ἐκφράζω τὴν χαρὰν μου, διότι πρόφρονι προσκλήσει τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ἔχω σήμερον τὸ προνόμιον κατὰ τὴν σύντομον αὐτὴν διέλευσίν μου ἀπὸ τὰς Ἀθήνας νὰ συμπροσευχηθῶ μαζί σας, νὰ σᾶς μεταδώσω τὴν στοργὴν τῆς Μητρὸς σας Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν καὶ νὰ σᾶς ὁμιλήσω ἐπὶ τῆς σημερινῆς Εὐαγγελικῆς περικοπῆς.

Ἡ δόξα καὶ ἡ ἰσχὺς ἔχουν πολλοὺς ἐραστάς, πολλοὺς κόλακας, πολλοὺς διεκδικητὰς πάσης ἀποκλίσεως. Εἶναι πολὺ ρεαλιστικὸς, ἀνθρώπινος ὁ κανὼν αὐτός. Μέσα σ' αὐτὸν τὸν κανόνα δύο ἄνθρωποι ἠθέλησαν νὰ τοποθετήσουν καὶ τὴν κλί-

περασπίσουν τὰ ἰδεώδη τοῦ παναραβισμοῦ, ἐνῶ παράλληλα ἐργάζονται γιὰ νὰ ἀπαλλάξουν τὴν χώρα τους ἀπὸ ἕνα θλιβερὸ παρελθὸν καὶ νὰ κάνουν ἕνα λαμπρὸ μέλλον.

— Πῶς βλέπετε τὸ Κυπριακὸ πρόβλημα καὶ τίς θέσεις τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου;

— Τὸ Κυπριακὸ δὲν εἶναι ξένο μὲ τὸ Μεσανατολικὸ πρόβλημα. Οἱ συνομιλίες εἶναι ἡ καλύτερη ὁδὸς γιὰ τὴν λύση του, οἱ ὁποῖες καὶ θὰ φέρουν τίς δύο κοινότητες πάλι κοντὰ, νὰ ζήσουν εἰρηνικά, ὅπως τόσα χρόνια. Ὁ Μακάριος ἀγωνίζεται ἀναμφισβήτητα γιὰ τὴν εἰρηνικὴ λύση τοῦ προβλήματος, μὲ σκοπὸ νὰ φέρῃ πρὸς κοντὰ Χριστιανοὺς καὶ Μουσουλμάνους.

Εἰδικὴ Σύσκεψις.

Τὴν Δευτέραν, 23 Φεβρουαρίου, ἐπραγματοποιήθη ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν εἰδικὴ Σύσκεψις, εἰς ἣν μετέσχον ὁ Μακ. Πατριάρχης μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Κατ' αὐτὴν ἐξητάσθη διὰ μακρῶν τὸ θέμα τοῦ διαλόγου μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας. Αἱ δύο Ἐκκλησῖαι κατέληξαν εἰς τὴν κοινὴν ἀπόφασιν, ὅτι ὁ διάλογος, ἀν τελικῶς ἀρχίσῃ, θὰ πρέπει νὰ διεξαχθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ ἐν Φερράρα-Φλωρεντία ἀκολουθηθείσης πατερικῆς μεθόδου καὶ ὄχι διαλεκτικῶς.

Αἱ Ἀραβικαὶ Πρεσβεῖαι.

Ἄμα τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ ἁγιοτάτου Πατριάρχου εἰς Ἑλλάδα, αἱ Πρεσβεῖαι τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν ἐξεδήλωσαν ἔντονον ἐνδιαφέρον, ὅπερ καὶ

μακα τῶν ἀξίων τοῦ Θεοῦ. Οἱ δύο ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶναι ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου, ποὺ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Χριστὸν ὁ ἕνας τὴν δεξιὰν καὶ ὁ ἄλλος τὴν ἀριστερὰν τῆς δόξης καὶ τῆς ἰσχύος.

Ἀδελφοί μου. Τὸ ἐπεισόδιον ποὺ μᾶς διηγεῖται σήμερα ὁ Εὐαγγελιστὴς, φαίνεται, ὅτι συνέβη λίγο μετὰ τὴν Μεταμόρφωση, βέβαια, πρὸ τοῦ Πάθους. Ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης, μαζί μὲ τὸν Πέτρο ἐστάθηκαν μάρτυρες τῆς Μεταμορφώσεως. Εἶδαν, καθὼς ἠδύναντο τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν λάμψη τῆς. Εἶδαν τὴν ἑτέραν μορφήν τοῦ Θεανθρώπου, τὴν Θεΐαν. Τί ἦταν αὐτὸ τὸ θέαμα τῆς Μεταμορφώσεως; Κανεῖς ἀπὸ τοὺς τρεῖς μάρτυρες δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ τὸ περιγράψῃ, διότι φυσικὰ ἀνῆκει στὴν κατηγο-

κατεφάνη διὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν ὑποδοχὴν αὐτοῦ καὶ τὰ ἐπίσημα γέμματα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἐκτὸς τούτων ὁ Πατριάρχης τὴν Τρίτην, 24 Φεβρουαρίου, ἐπεσκέφθη εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ τὸν Ἐξοχ. Πρέσβυν τοῦ Λιβάνου κ. Αἰμίλιον Ματάρ καὶ συνεγευμάτισε μετ' αὐτοῦ.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἡ Πρεσβεΐα τῆς Συρίας ἔκαμε πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου δεξίωσιν, εἰς ἣν πλὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρέστησαν οἱ ἔξοχ. Ὑπουργοὶ καὶ Ὑφυπουργοὶ Ἐξωτερικῶν καὶ Παιδείας καὶ οἱ Πρέσβεις ὄλων τῶν Ἀραβικῶν Κρατῶν.

Τὴν Τρίτην, 24 Φεβρουαρίου, ἐξ ἄλλου ὁ Μακ. Πατριάρχης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Σεραφεῖμ καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικότητων ἐπεσκέφθη τὸ ἐν Ἐλευσίνι ἐργοστάσιον Λάτση, ὅπου ἐργάζονται πολλοὶ Ἀραβες καὶ ὠμίλησε πρὸς αὐτούς.

Τὴν Τετάρτην, 25 Φεβρουαρίου, ὁ Πατριάρχης προπεμπόμενος ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ πολλῶν Ἱεραρχῶν καὶ κληρικῶν καὶ ἄλλων Ἐπισήμων, ἀνεχώρησεν ἐξ Ἑλλάδος ἐπιστρέφων εἰς Δαμασκόν.

Ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλία ἐπεσφράγισε καὶ ἠύξησε τοὺς καρποὺς τῶν προγενεστέρων ἐπικοινωνιῶν. Γενικὴ πεποίθησις καὶ ἐντύπωσις, ὅτι αἰσθάνεται ὡς εἰς ἐξ ἡμῶν καὶ ζῆ τὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας μας ὡς ἰδικά του. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ ἀγάπη ὄλων πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπόν του ὑψώθη κατακορύφως. Αἱ Ἐκκλησίαι Ἑλλάδος καὶ Ἀντιοχείας εἶναι ἀδελφαὶ Ἐκκλησίαι.

Ἀρχιμ. ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ

ρία τῶν ἀπεριγράπτων. Μόνον ὁ Πέτρος μᾶς ἀφῆκε μία ὄχρη ἀντανάκλαση μέσα σ' ἐκεῖνον τὸν περίφημο λόγο του ποὺ εἶπε πρὸς τὸν Κύριο:

Καλὰ θὰ ἦταν νὰ μέναμε γιὰ πάντα ἐδῶ ἐπάνω στὸ Θαβῶρ, νὰ κάμναμε τρεῖς σκηνές, μιὰ γιὰ σένα, μιὰ γιὰ τὸν Μωϋσῆ καὶ μιὰ γιὰ τὸν Ἡλία, νὰ σκηνώναμε δηλαδή τις δύο Διαθήκες, ὅλη τὴ Θεῖα Οἰκονομία γιὰ τὴ δημιουργία, καθὼς παίρνει αὐτὴ, ἐδῶ ἐπάνω, μέσα σ' αὐτὴ τὴ λάμψη τὴν ἐσχατολογικὴ ἐκφραση τῆς μακαριότητος καὶ μεῖς, ἀρκεῖ νὰ βλέπαμε καὶ νὰ ζούσαμε αὐτὴν τὴν κατάσταση, χωρὶς σκηνὴ στὸ ὕπαιθρο, κάτω ἀπ' ὄλους τοὺς ἀνέμους, κάτω ἀπὸ τὸν κατώτερο ἥλιο, ἢ ἀπὸ τὴν καταιγίδα, ἀρκεῖ νὰ εἴμασταν κοντὰ στὸ ὕπατο ἀγαθό.

Λοιπὸν, μιὰ ἐξασφάλιση, μέσα σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση τῆς ἀπεριγράπτου εὐδαιμονίας, γιὰ τὸ μέλλον, ἐξῆσαν ὁ Ἰακώβος καὶ ὁ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου. Ἐνα εἶδος ΙΚΑ αἰωνιότητος. Τοὺς ἐνδιέφερε πολὺ ἡ αὔριον, τὸ μέλλον καὶ ἤθελαν εἶτε εἰς τὴν δεξιὰν εἶτε εἰς τὴν ἀριστεράν, ὅπωςδὴποτε μιὰ θέση κοντὰ στη δόξα καὶ στη δύναμη. Καὶ ἡ αἴτησι γιὰ τὴν ἐνταξίη τους σ' αὐτὸ τὸ ΙΚΑ πότε ὑποβάλλεται; Πότε ζητεῖται ἡ ἐξασφάλιση τοῦ μέλλοντός των; Σὰν εἶδος τραγικῆς εἰρωνείας, ἡ αἴτηση ὑποβάλλεται τὴν στιγμὴν ποὺ αὐτὸς ὁ Θεὸς τοῦ Θαβῶρ πρόκειται νὰ διηγηθῆ στοὺς δώδεκα τὸ δικό του μέλλον, «τὰ μέλλοντα αὐτῶ συμβαίνειν».

Καὶ τί εἶναι, ἀδελφοί μου, αὐτὰ τὰ μέλλοντα συμβαίνειν; Τί εἶναι τὸ μέλλον τοῦ Χριστοῦ Σωτῆρος, τοῦ Πατρὸς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος; Εἶναι ἀνάβασις καὶ ἀνασφάλεια. Οἱ δύο αὐτὲς ὑπαρξιακὲς καταστάσεις συνάπτονται ἀπόλυτα μὲ τὸν εἰρμὸ τῆς ἔδρας τοῦ Χριστιανισμοῦ, δηλαδή μὲ τὸν εἰρμὸ τοῦ παραδόξου.

Δὲν ὑπάρχει ἀνοδος στὴν κλίμακα τῶν Χριστιανικῶν ἀξιών, συνδυασμένη μὲ οἰοδὴποτε ΙΚΑ. Καλὰ ἢ ἀνάβασις, ἢ ἀνάβασις εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Ποῖα τὰ ἐπακόλουθα; Κάτι ἐπέκεινα τῆς ἀνασφάλειας. Παράδοσις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου στοὺς Ἀρχιερεῖς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κάτι σὰν ἐμᾶς, στοὺς Γραμματεῖς, δηλαδή τοὺς σοφοὺς, τοὺς θεολόγους, τοὺς νομικοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κάτι σὰν ἐμᾶς. Καὶ μετὰ τὴν παράδοσι σ' αὐτὰ τὰ χέρια τί ἀπογίνεται ὁ Θεός; Τί τὸν περιμένει; Κατάκριση καὶ θάνατος. Μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου μᾶς ἔδωσε ἐλευθερία καὶ ἐξουσία ὁ Θεός, μέχρι νὰ τὸν κατακρίνομε καὶ νὰ τὸν θανατώσωμε. Καὶ καλὰ ὁ θάνατος, καλὰ ἓνας θάνατος, χωρὶς πολλὰ διατυπώσεις, ἀλλὰ ὄχι. Οἱ ἄνθρωποι, ἡμεῖς, οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ σοφοί, ξέρομε νὰ θανατώνομε τὸ Θεό, ὅπως τοῦ ἀξίζει «καὶ ἰδοὺ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς Ἑθνεσι». Δηλαδή εἴμεθα ἱκανοὶ νὰ τὸν προδώσωμε Ἐκεῖνον καὶ νὰ τὸν παραδώσωμεν στοὺς ἀπίστους. Καλὰ θὰ ἦταν ἐπὶ τέλους, νὰ ἔφτανε αὐτό. Οἱ διατυπώσεις ὅμως συνεχίζονται. Ἀκολουθεῖ ὅλη ἡ κλίμακα τῆς ἀνθρωπίνης ἐφευρετικότητος. Ἐμπαιγμός, μαστίγωση καὶ φτύσιμο τοῦ Θεοῦ κατὰ πρόσωπον, πράγματα χειρότερα ἀπὸ τὸ

θάνατο. Ὁ ἀργὸς θάνατος! Ὅμως, ὁ τέτοιου εἶδους θάνατος, εἶναι θάνατος μόνον κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν δημίων, τῶν θανατούμενων. Ὁ ἔτσι θανατούμενος τῆ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται!

Αὐτὸς ποὺ σᾶς ὀμιλεῖ αὐτὴ τὴ στιγμὴ, δὲν ἔχει καμμιά ἄλλη ἀξίωση, παρὰ νὰ σᾶς ἐρμηνεύσῃ πιστὰ τὴν ἀλήθεια καὶ δὲν ἔχει καμμιά εἰδικότητα, εἶναι ἀπλῶς εἰδήμων τοῦ Γολγοθᾶ. Ἀπὸ τὴν περιοχὴν τοῦ προέρχεται καὶ ἀπὸ τῆς θέσεώς του αὐτῆς συνομιλεῖ σήμερα μὲ τοὺς υἱοὺς Ζεβεδαίου.

Συγγνώμῃ, παρεσύρθη, δὲν εἶναι ὁ ὀμιλῶν ποὺ συνομιλεῖ, ἐγὼ εἶμαι ὁ ἐρμηνεύων. Ὁ μέγας συνομιλητῆς τοῦ Ἰακώβου καὶ τοῦ Ἰωάννου, ὁ συνομιλητῆς τοῦ κόσμου τούτου, εἶναι Ἐκεῖνος ποὺ ἀνεβαίνει στὸ Γολγοθᾶ, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Χριστός.

Καὶ τί εἶναι τὸ περιεχόμενο αὐτῆς τῆς περιφημῆς συνομιλίας ὀλίγον πρὸ τοῦ πάθους, τῆς συνομιλίας στὴν ὁποῖαν ἀνακεφαλαιώνεται ὅλο τὸ μυστήριον τῆς ἀνθρωπίνης περιπετειᾶς; Θὰ κάνω μιὰ μικρὴ παρένθεση γιὰ τὴν ποσότητα τῆς ἀποδόσεως τῆς Εὐαγγελικῆς διηγήσεως, τοῦ ἐπεισοδίου. Ὁ Εὐαγγελιστῆς Ματθαῖος, διηγούμενος τὸ ἴδιο ἐπεισόδιο, λέγει ὅτι ἡ αἴτησις Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου, τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου, δὲν ὑπεβλήθη ἀμέσως ὑπ' αὐτῶν στὸν Κύριον, ἀλλ' ὅτι οἱ δύο μαθηταί, μετὰ πολλῆς ἀνθρωπίνης περισκέψεως καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν πολλὰ ἰσχύει ἡ δέσις μητρὸς πρὸς εὐμένειαν Δεσπότη, ἐχρησιμοποίησαν τὴν μητέρα τους, τὴν καλὴν κυρία Σαλώμη Ζεβεδαίου. Βέβαια, αὐτὸ εἶναι λεπτομέρεια, ὅμως χαρακτηριστικὴ, χαρακτηριστικὴ τῶν ἀνθρωπίνων μεθόδων νὰ χρησιμοποιοῦν τοὺς κυρίους καὶ τὰς κυρίας Ζεβεδαίου γιὰ νὰ πείσουν τὸν Θεὸν παραπλανώντας τον. Καὶ τώρα, ἀδελφοί μου, ἔρχομαι στὸ προκείμενο, γιὰτὶ πρέπει νὰ τελειώσω καὶ δὲν πρέπει νὰ σᾶς κουράσω.

Ἐρχομαι στὴν ἀπάντησι τοῦ Χριστοῦ στὸ αἴτημα τῶν ἀνθρώπων ποὺ ζητοῦν ὅπωςδὴποτε μιὰ θέση πλαίι στη δόξα καὶ τὴν ἰσχύ. Ὁ ἓνας δεξιὰ καὶ ὁ ἄλλος ἀριστερά. Ἐσεῖς ποὺ εἶτε τὸ λέγετε καθαρά, εἶτε μὲ πονηριὰ τὸ κρύβετε, ὅμως οὕτως ἢ ἄλλως ζητεῖτε καὶ ἐκζητεῖτε μ' ὄλες τις ἐπιδιώξεις σας μιὰ κάποια θέση πολὺ κοντὰ στη δόξα, ἀδιάφορο δεξιὰ ἢ ἀριστερά, ἀντέχετε νὰ πιῆτε τὸ κώνιο σὰν τὸ Σωκράτη; Νὰ πιῆτε τὸ δικό μου ποτήριον, ἀντέχετε στὸ ζεματιστὸ νερὸ τῆς Βαπτίσεως. Ὁ ἄνθρωπος εὐκολα λέγει μπορῶ τὰ πάντα, ἀρκεῖ νὰ φτάσῃ στὸ στόχο του, νὰ ἐξασφαλίσῃ μιὰ θέση πλαίι στη δόξα. Ἐτσι ἀπήντησαν καὶ οἱ δύο υἱοὶ Ζεβεδαίου. Δυνάμεθα. Καὶ τώρα, ἡ τελευταία ρήσις τοῦ Κυρίου καὶ ἡ κλεῖδα τοῦ μυστηρίου τοῦ παραδόξου, ἡ λύσις τοῦ δράματος. Σὰν νὰ ἔλεγε ὁ Χριστὸς σὰν καρδιογνώστης. Γνωρίζω τὸ ἐλατήριον τῆς τόλμης σας. Ἐδῶ σᾶς θέλω: Καὶ ἂν ἀκόμη μπορεῖτε νὰ ἀνεβῆτε τὸν Γολγοθᾶ μαζί μου, ὅμως, χωρὶς νὰ ἔχετε τὸ πνεῦμα τοῦ Γολγοθᾶ, δὲν σᾶς ὀφελεῖ. Ἀντέχετε στὰ περαιτέρω. Στὸ μεγάλο πνεῦμα τῆς ὑποθέσεως τοῦ Γολγοθᾶ, ἀντέχετε νὰ εἰσθε τελευταῖοι, ἔσχατοι,

ΤΟ ΘΕΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΝΟΝΑΣ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Οὐσία τοῦ Βαπτίσματος.

1. Ἡ δικαιοῦσα Χάρις.

Κατὰ τὴν δογματικὴν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας διδασκαλίαν τὸ θεῖον Βάπτισμα ἀποτελεῖ τὸ μέσον, «δι' οὗ μεταλαμβάνομεν τῆς δικαιοσύνης χάριτος»¹⁰. Διὰ τῆς τριττῆς ἐν τῷ ὕδατι καταδύσεως ὁ ἄνθρωπος δέχεται ἐν ἑαυτῷ ἐνοικοῦσαν ἔκτοτε τὴν θεῖαν Χάριν, καθιστῶσαν τοῦτον δοχεῖον τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὴν ἀποψιν ταύτην σαφῶς ἐκθέτει ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἐρμηνείᾳ τῆς Β' ἀποκρίσεως Τιμοθέου Ἀλεξανδρείας ὁ πολὺς Βαλσαμών, ὑποσημειῶν ἐμφαντικῶς, ὅτι «διὰ τοῦ Βαπτίσματος τὴν Χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος δέχεται ἐνοικοῦσαν αὐτῷ ὁ βαπτιζόμενος»¹¹. Κατὰ ταῦτα τὸ ἱερὸν Βάπτισμα καθιστᾷ ἡμῖν οἰκειάν τὴν Θεῖαν Χάριν, ἥτις ἐνεργεῖ ἐν ἡμῖν διττῶς. Ἄφ' ἑνὸς μὲν ἐξαλείφει τὸ δι' οὗ βαρυνόμεθα προπατορικὸν ἀμάρτημα¹², ἀφ' ἑτέρου δὲ ζωοποιεῖ καὶ προάγει τὴν ψυχὴν εἰς τὴν κατὰ Θεὸν πίστιν, δωρούμενον

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 133 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

10. X. Ἀνδρούτσου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 320.

11. K. Ράλλη-Μ. Ποτλῆ: Σύνταγμα τῶν θεῶν καὶ Ἱερῶν Κανόνων Ἀθῆναι, 1852 τ. Α' σ. 332.

12. Ἀν. Χριστοφιλοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 14.

νὰ μὴ περιμένετε κανένα πρωτεῖο, νὰ εἰσθε δοῦλοι τῆς ἐλευθερίας, πραγματικὰ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, τότε εἰσθε προσωρισμένοι εἴτε ἀπὸ τὰ δεξιὰ, εἴτε ἀπὸ τὰ ἀριστερά, νὰ μὲ πλησιάσετε στὴν ὥρα τῆς δόξης μου, γιατί ἐγὼ ὁ ἴδιος δὲν ἦλθα νὰ ζητήσω ἀπὸ κανένα νὰ μὲ ὑπηρετήσῃ, νὰ μὲ διακονήσῃ, ἀλλὰ ἦλθα νὰ δουλῶ στὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ δώσω ὅ,τι ἔχω, ἀκόμη καὶ τὴν ψυχὴ μου σάν λύτρο γιὰ τοὺς κάθε εἶδους πειρατὰς τοῦ ἀνθρώπου, λύτρον ἀντὶ πολλῶν. Καὶ τὸ συμπέρασμα, ὁ ἐπίλογος, αὐτὰ Χριστιανοὶ Ἀθηναῖοι, εἶναι δικά σας. Δὲν σᾶς τὰ ὑπαγορεύει ὁ ἄμβων. Ὁ ἄμβων σήμερον ὁμιλεῖ ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ μόνο ποὺ μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ὡς τέλος εἶναι ὅτι σᾶς φέρνω τὸ μήνυμα τῆς μητρὸς σας Μεγάλῃς Ἐκκλησίας, τὸ ὁποῖο συνοψίζεται εἰς τοῦτο:

Ἔστι ἀντέχει, ὅτι εἶναι διάκονος καὶ δούλος, καὶ εἶναι λύτρον ἀντὶ πολλῶν.

† Ὁ Χαλκηδόνας ΜΕΛΙΤΩΝ

τὰ ἀνεκτιμῆτου ἀξίας δῶρα τῆς τε υἰοθεσίας καὶ τῆς ἀθανασίας εἰς τὸν βαπτιζόμενον¹³.

Ὁ ΙΒ' Κανὼν τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Συνόδου ἀσχολούμενος μὲ τὴν περίπτωσιν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι, μὴ ὄντες εἰσέτι βεβαπτισμένοι, πλὴν πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν ἔθυσαν ἐν συνεχείᾳ εἰς τὰ εἶδωλα καὶ μετὰ ταῦτα ἐβαπτίσθησαν, διακελεύεται, ἵνα οἱ τοιοῦτοι, καίπερ ὑποπεσόντες εἰς βαρύτατον περὶ τὴν πίστιν ἀμάρτημα, χειροτονῶνται κληρικοί, διότι διὰ τοῦ ἐπακολουθήσαντος ἱεροῦ Βαπτίσματος ἀπελούσθησαν τοῦ προηγηθέντος ρύπου. «Τοὺς πρὸ τοῦ βαπτίσματος τεθυκότας καὶ μετὰ ταῦτα βαπτισθέντας, ἔδοξεν εἰς τάξιν προάγεσθαι ὡς ἀπολουσαμένους»¹⁴. Ὁ Κανὼν οὗτος, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῶν ἀκολουθούτων σχολίων τοῦ τε Ζωναρᾶ καὶ τοῦ Βαλσαμώνος, καθορίζει τὴν ἀρνητικὴν ἐν τῷ Βαπτίσματι ἐνέργειαν τῆς θείας Χάριτος, ἀπαλλασσοῦσης τῆς ἐνοχῆς διὰ πᾶν προηγηθὲν ἀμάρτημα τὸν βαπτιζόμενον. Χαρακτηριστικῶς ὁ Ζωναρᾶς εἰς ἐπίρρωσιν τούτων ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: «Τὸ παλαιὸν τὸ μὲν κήρυγμα ἐδέχοντο οἱ πλείους καὶ ἐπίστευον τῷ Χριστῷ, βαπτίζεσθαι δὲ ὑπερετίθεντο. Διὸ καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος τοὺς εἰς τὸ ἅγιον Βάπτισμα προτρεπτικούς συνεγράψαντο λόγους. Ἦσαν οὖν ἐν τοῖς καιροῖς τῶν διωγμῶν τοιοῦτοι πολλοὶ χριστιανοὶ μὲν ὄντες, μήπω δὲ βαπτισθέντες. Φησὶν οὖν περὶ τούτων ὁ κανὼν, ὅτι ἐάν τινες ἔθυσαν κατασχεθέντες ὡς χριστιανοί, ἀφώτιστοι δὲ ὄντες μετὰ ταῦτα ἐβαπτίσθησαν, οὐδὲν αὐτοὺς κωλύει τὸ θῆσαι εἰς τὸ προαχθῆναι εἰς τάξιν, τοῦτέστιν εἰς ἱερωσύνης βαθμόν». Καὶ ἐπιλέγει: «Τὸ γὰρ ἅγιον βάπτισμα ἅπαντα τὰ πρῶην μολύσματα ἀπολοῦσαι καὶ ἐκκαθαίρει πιστεύεται ὅποια ἂν εἶεν»¹⁵. Εἶναι προφανές, ὅτι ἐνταῦθα δὲν πρόκειται περὶ ἀσκήσεως οἰκονομίας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας, ἀντιμετωπιζούσης τὴν περίπτωσιν ἐν πνεύματι ἐπιεικειᾶς. Πρόκειται περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς δογματικῆς ἀρχῆς, καθ' ἣν τὸ ἅγιον Βάπτισμα συγχωρεῖ ἀπάσας τὰς πρὸ αὐτοῦ διαπραχθείσας ἀμαρτίας τοῦ βαπτισθέντος, οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι. Εἰς τοῦτο συνηγορεῖ καὶ ἡ παρεχομένη εἰς τοὺς πεπτωκότας δυνατότης, ἵνα μετὰ τὸ βάπτισμα χειροτονηθῶσι. Καὶ ὁ Βαλσαμών, ὑπερθεματίζων εἰς τὴν ἀποψιν ὅτι διὰ τοῦ βαπτίσματος ἐξαλείφονται τὰ προηγηθέντα ἀμαρτήματα, διατείνεται εἰς τὸ σχόλιον αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ διαληφθέντος Κανόνος, ὅτι «...τούτους (δηλ. τοὺς θύσαντας) διω-

13. X. Ἀνδρούτσου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 320.

14. Ράλλη-Ποτλῆ, Σύνταγμα... τ. Γ', σ. 43.

15. Ἐνθ' ἄνωτ. τ. Γ', σ. 43.

ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ ΒΙΖΥΗΣ, ΛΑΟΔΙΚΕΙΑΣ, ΣΑΡΔΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ*

Β' Λαοδικείας.

Ἡ Λαοδικεία ἐδέχθη ἐνωρίτατα τὸν Χριστιανισμόν, καὶ διὰ τοῦτο ὡς Μητροπολίτης τῆς ἐπαρχίας Α' Πακατιανῆς Φρυγίας εἶχεν ὑφ' ἑαυτὴν πολλὰς ἐπισκοπὰς, μεθ' ἧς, κατὰ τὸ ἔτος 1383, ἐπὶ Πατριάρχου Νείλου (1379-1388), ἠνώθησαν καὶ αἱ στερούμεναι ποιμενάρχου ἐπαρχίαι Χωνῶν, Κοτυαίων καὶ Κολίνδης· ἐν τοσοῦτῳ ὁμοῦ αὕτη μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου περιέπεσεν εἰς ἀφάνειαν, εἰς ἄγνωστον χρόνον, πιθανῶς ἀρχομένου τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ἐφ' ὅσον δὲν ἐμφανίζεται ὡς εὐρισκομένη ἐν ἐνεργείᾳ εἰς τοὺς καταλόγους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1645-1715· εἶναι γνωστοὶ πέντε Μητροπολίται τοῦ ΙΖ' αἰῶνος ὡς τιτουλάριοι ὁμοῦ, ὅπως ἦσαν καὶ οἱ κατὰ τοὺς ΙΘ' καὶ Κ' αἰῶνας τιτοφορηθέντες ὡς Ἀρχιερεῖς Λαοδικείας³, εἰς ἣν, σημειωτέον ὡς ἐν παρόδῳ, συνῆλθε καὶ κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα καὶ Σύνοδος.

Ἀρχιερεῖς αὐτῆς:

Ἀρχιεπίσκοπος, μαθητὴς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐγκαθιδρυθεὶς παρ' αὐτοῦ.

Ἐπαφρᾶς, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ὁποίου συνήρχετο ἡ κοινότης.

Μακάριος, 1400 Μητροπολίτης καὶ ἑξαρχος πάσης Πακατιανῆς Φρυγίας.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 134 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

3. R. Janin, Λαοδικεία «Θρησκευτικὴ καὶ Ἱστορικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία» τ. Η', σ. 121-122.

ρίσαντο οἱ πατέρες εἰς ἱερωσύνην προάγεσθαι, ὡς διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀπολουσαμένους καὶ καθαρισθέντας ἀπὸ παντὸς ῥύπου ἁμαρτίας»¹⁶.

Ἀντίθετος φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ὁ Κανὼν Β' τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, μετὰ τινος δυσπιστίας ὡς πρὸς τὴν εἰς τὴν ἱερωσύνην προσέλευσιν ἀντιμετωπίζων τοὺς εὐθὺς μετὰ τὸ ἅγιον βάπτισμα χειροτονουμένους, πρὶν ἢ καλῶς κατηχηθῶσι. Ἐπιμελεστέρα ὁμοῦ τοῦ Κανόνος τοῦτου μελέτη πείθει ὅτι δὲν ὑφίσταται διάστασις μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ προαναφερθέντος ΙΒ' τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Συνόδου, δεδομένου ὅτι ὁ Β' Κανὼν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς δὲν ἀναφέρεται εἰς τὰ πρὸ τοῦ Βαπτίσματος τελεσθέντα ὑπὸ τοῦ βαπτισθέντος ἁμαρτήματα, ἀλλὰ στηρίζει

πέντε ἀνωμόως Μητροπολίται φέροντες τὸν τίτλον «Λαοδικείας» τιτουλάριοι ὁμοῦ κατὰ τοὺς ΙΖ', ΙΘ' καὶ Κ' αἰῶνας⁴.

Εἰς τὴν κατηγορίαν τούτων ἀνήκουν καὶ δύο Ἀρχιερεῖς φέροντες τὸν ἴδιον τίτλον, προερχόμενοι ἐκ τῆς ἐν Πάτμῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, οἱ Νικηφόρος θανὼν τὸ 1628 καὶ Γρηγόριος Ξένος ἐκδημήσας πρὸς Κύριον κατὰ τὴν 11ην Μαρτίου 1812. «Τῷ αὐτῷ ἔτει Μαρτίου 11 ἐτελεύτησεν ὁ ἅγιος Λαοδικείας κύριος Γρηγόριος Ξένος εἰς Βασιλεύουσαν, ὁ καὶ συνάδελφος ἡμῶν»⁵.

Ὑπὸ τὴν ιδιότητα δὲ τῶν τιτουλαρίων, κατὰ τοὺς ἐνεστῶτας τοὺτους καιροὺς, οἵτινες ἀνήκουν εἰς τὸ κλίμα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κων/λεως χρηματίσαντες μάλιστα κατ' ἐπανάληψιν καὶ Συνοδικοὶ τούτου συνέδρου εἶναι οἱ:

Δωρόθεος Γεωργιάδης 1927-1946 μετατεθείς εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Πριγκηποννήσων (1946-1974) καὶ Μάξιμος Γεωργιάδης 1946.

Βοηθοὶ δ' Ἐπίσκοποι διαφόρων Μητροπόλεων, φέροντες τὸν τίτλον τοῦτον, εἶναι καὶ οἱ ἐξῆς, ὧν τὰ ὀνόματα παρατίθενται κατωτέρω:

Σωφρόνιος, Βοηθὸς Ἐπίσκοπος παρὰ τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Δημητριάδος 1840-1847, προαχθεὶς εἰς

4. Ἀυτόθι, σ. 121.

5. Ἀθ. Παπαδοπούλου-Κεραμέως, Σύμμικτα. Ε'. Σημειώσεις ἐκ Πάτμου. «Ν. Σιών» ἔτ. 1905 τ. Β', σ. 852. Πρβλ. Μητροπολίτου πρ. Λήμνου Βασιλείου Ἀτέση, Ἀρχιερεῖς Ἀδελφοὶ τῆς ἐν Πάτμῳ Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀπὸ τοῦ 1550 καὶ ἐντεῦθεν (ἀνέκδοτος).

τὰς ἐπιφυλάξεις αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὸ τοῦ νεοφύτου ἀσταθὲς εἰσέτι περὶ τὴν πίστιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸν μεσολαβήσαντα ἀνεπαρκῆ χρόνον τῆς κατηχήσεως. Ἐπομένως ὁ Κανὼν οὐδεμίαν ἔχει σχέσηιν πρὸς τὴν διὰ τοῦ θείου Βαπτίσματος ἐπιτυγχανομένην ἄφεσιν τῶν πρὸ αὐτοῦ ἁμαρτιῶν τοῦ βαπτιζομένου. Καὶ τοῦτο καταφαίνεται ἐναργέστερον καὶ ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ αὐτοῦ Β' Κανόνος, ὀρίζοντος ὅτι τὰ ἐπιγενόμενα ἐνδεχομένως τοῦ Βαπτίσματος ἁμαρτήματα, δεόντως ἀποδεικνύόμενα, ἀποτελοῦσι λόγον κολασμοῦ τοῦ ὑπαίτιου. Σαφῶς κατὰ συνέπειαν καὶ ἐνταῦθα γίνεταί λόγος καὶ διάκρισις μετὰ τῶν πρὸ καὶ τῶν μετὰ τὸ Βάπτισμα ἁμαρτιῶν, «τοῦ καμένου — κατὰ τὸν Βαλσαμῶνα — κολάζοντος τὰ μετὰ τὸ βάπτισμα ἀναφανησόμενα ψυχικὰ ἁμαρτήματα».

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΛΟΥΛΟΣ

16. Ἐνθ' ἀνωτ. τ. Γ', σ. 43.

Η ΜΕΤΑ ΤΩΝ ΕΤΕΡΟΔΟΞΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ*

Εὐλόγως λοιπὸν γεννᾶται τὸ ἐρώτημα, ἀφ' οὗ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας οὐδὲν ἀπολύτως ἐπιτυγχάνεται, πρὸς τίνα σκοπὸν τὰ συγκαλούμενα ἐκάστοτε συνέδρια; Εἰς τὸ ν' ἀμβλύνουν μῆπως τὰς διαφορὰς ἢ εἰς τὸ νὰ διατυπωθοῦν αἱ ἐκατέρωθεν ἀπόψεις; Τοῦτο δὲ ἐξαρτᾶται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ ἐκ τῆς ἀναλόγου διαθέσεως τῶν συμμετεχόντων εἰς αὐτὰ καὶ ὀριζομένων ὡς ἐκπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἀλλὰ τίς ἐξ αὐτῶν δύναται νὰ προεξασφαλίσῃ τὴν ἐκ μέρους τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἀποδοχὴν τῶν τυχόν συμπεφωνημένων; Εὐτυχῶς ὅτι παρὰ τῆς πλειονότητος τῶν ἡμετέρων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν Θεολόγων διετυπώθη σαφῶς καὶ ἀπεριφρόστως ἡ ὀρθόδοξος παράδοσις καὶ γραμμὴ! Πᾶν δ' ὅτι ὑπὸ τινων φιλελευθέρων ἐχόντων διάθεσιν προὔταθῃ, οὐδέποτε ἐγένετο ἀποδεκτὸν ὑπὸ τοῦ συνόλου τοῦ πληρώματος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι προκειμένου περὶ πραγματοποίησης Θεολογικῶν συσκέψεων καὶ συνεδρίων, τῶν ὁποίων σκοπὸς εἶναι ἡ καθόλου προαγωγή καὶ ἔρευνα τῆς ἐπιστήμης, οὐδόλως ἀντιτιθέμεθα, προκειμένου ὅμως περὶ ἐξυπηρετήσεως καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν σκοπῶν δι' αὐτῶν, ἢ ἐν αὐτοῖς θέσις τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δεσμευτικὴ, εἴτε πρόκειται περὶ κληρικῶν ἢ θεολόγων καθηγητῶν.

Ἐπομένως, ἀντὶ νὰ διατίθεται μακρὸς χρόνος εἰς διερεύνησιν τῶν ὑφισταμένων ἐκατέρωθεν ἀπόψεων καὶ νὰ πειρᾶται παρὰ τινων ἐξεύρεσις τρόπου ἐπαφῆς διὰ παραβλέψεως τῶν περὶ τὴν πίστιν, τὸ δόγμα, τὴν παράδοσιν, τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἦτο φρονιμώτερον τὸ ὅλον θέμα νὰ ἐτί-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 136 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

Μητροπολίτην Ἀγχιάλου 1847-1865, ὅτε καὶ παρητήθη.

Στέφανος, ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος τῆς ἐν Γαλατῆ Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας 1851.

Μελέτιος, ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἐδιρνε-Καποῦ 1858-1869, ὁ μετὰ ταῦτα Σταγῶν 1869-1873.

Παρθένιος Προδρομίτης, ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ταταούλων 1871-1880, ὁ μετὰ ταῦτα Μητροπολίτης Πισιδίας 1880-1886⁶.

† Ὁ πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

6. Χρυσ. Μπούα, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 41-79. Γερασ. Κονιδάρη, Αἱ Μητροπόλεις καὶ Ἀρχιεπισκοπαὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ἡ «τάξις» αὐτῶν. Athen 1934, σ. 97.

θετο ἐπὶ ἄλλης ἐφικτῆς ἐπὶ τοῦ παρόντος βάσεως, τῆς ἐκατέρωθεν δῆλον ὅτι γνωριμίας τῶν προσώπων, χωρὶς ὅμως τὸ τοιοῦτο νὰ ὑπονοῆ συμμετοχὴν εἰς τὴν θεῖαν λατρείαν ἢ συμπροσευχὴν ἐν ἑτεροδόξοις ναοῖς, ὅπερ ρητῶς ἀπαγορεύουσιν ἡμῖν οἱ ἱεροὶ Κανόνες.

Ἡ μετὰ ἑτεροδόξων ἐπικοινωνία νοεῖται ἐν προκειμένῳ ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν αὐτῆς ἔννοιαν, μακρὰν πάσης ἀναμίξεως ἐν αὐτῇ ἐκκλησιαστικῶν συζητήσεων, καθ' ὅτι οὐδέν, ὡς προελέχθη, προκύπτει ὄφελος. Καθ' οἷον τρόπον ἐδέχθημεν κατὰ καιροὺς συμπαραστάσιν ἑτεροδόξων, ἰδίᾳ μέσῳ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, εἰς καιροὺς στερήσεως καὶ ξενικῆς κατοχῆς τῆς χώρας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους χάριν τῶν δεινοπαθησάντων ἀδελφῶν ἡμῶν, ὡς καὶ ὑπὲρ ἐνισχύσεως κοινωφελῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς ἀνώτεροι πνευματικῶς ἄνθρωποι, ἔχοντες πνευματικὴν καὶ ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν ἀλλήλους ἐκδηλοῦντες τὴν ἀγάπην μας. Οἴκοθεν νοεῖται, ὅτι εἰς τὴν τοιαύτην χριστιανικὴν ἀλληλογνωριμίαν οὐδεμίαν ἀπολύτως θέσιν ἔχει ὁ προσηλυτισμὸς. Μήπως καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία δὲν ἔσπευσεν, ὅπως παράσχη τὸ κατὰ δύναμιν εἰς ἄλλους δεινοπαθησάντας ἀνθρώπους, πλημμυροπαθεῖς, σεισμοπλήκτους ἢ καταληφθέντας ὑπὸ λιμοῦ, κατοικοῦντας εἰς ἄλλας χώρας καὶ μὴ ὄντας ὀρθοδόξους; Πρόκειται λοιπὸν περὶ μιᾶς εἰλικρινοῦς ἐκδηλώσεως τῶν συναισθημάτων τῆς ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς οἰουσδήποτε ἀτυχῆσαντας ἀνθρώπους. Ἐξ ἄλλου εἰς τοῦτο ἀποβλέπει καὶ ὁ Διεθνῆς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς.

Ὡς ἐκ τούτου, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν τὴν εὐρύτεραν ταύτην ἐπικοινωνίαν ὡς συνάντησιν ἀνθρώπων τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ. Μήπως ὅλοι οἱ ἐν αὐτῇ διαβιῶντες ἀνήκουσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν; Ἐλλείπουσιν ἐξ αὐτῆς ποτὲ ἑτερόδοξοι, ἄπιστοι καὶ θρησκευτικῶς ἀδιάφοροι ἄνθρωποι; Καὶ ὅμως οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν, ἐξασκῶν οἰοδήποτε ἐπάγγελμα, ἔπαυσεν, ὅπως συναλλάσσεται μετὰ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων τῆς κοινωνίας, ἐπὶ τῷ ἀποκλειστικῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀνήκουσιν οὗτοι εἰς τὸ αὐτὸ μεθ' ἡμῶν δόγμα καὶ πίστιν. Πολλάκις μάλιστα συμβαίνει ν' ἀγνοῆται παντελῶς εἰς ποίαν Ἐκκλησίαν ἢ θρησκείαν ἀνήκουν οἱ συμπολιταὶ μας, καὶ ὅμως συναλλάσσομεθα εὐχαρίστως καὶ προθύμως μετ' αὐτῶν, ἐπιικοινωνοῦμεν καὶ ἀνταλλάσσομεν μετ' αὐτῶν χαριετισμόν. Ἀλλὰ καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἄλλως γενέσθαι, ἀφ' οὗ οὔτε ἀμιγῆ θρησκευτικῶς πληθυσμὸν περιλαμβάνει ἡ κοινωνία, οὐδὲ ἡμεῖς ζῶμεν κατὰ μόνας ἢ εἰς μόνας.

Ἐπεὶ τοῦ συνόλου τῆς κοινωνίας πάντες οἱ πολῖται, ἀνεξαρτήτως θρησκείας καὶ δόγματος, ὀφείλουν

ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΙΩΒΗΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΑΙ ΛΟΙΠΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ (1925 - 1975)*

Μετά την όμιλίαν ταύτην ἀνεγνώσθη τὸ Συνοδικὸν ἔγγραφο, τὸ συντεθὲν εἰς ἀνάμνησιν ἀμφοτέρων τῶν ἑορταζομένων ἐπετειῶν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρουμανίας, ἡτοί τῆς συμπληρώσεως 90 ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Ἀυτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας ταύτης (1885-1975) καὶ πενήτηκοντα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς Πατριαρχικῆς Ἀξίας εἰς τὸν Προκαθήμενον τῆς ἐν Ρουμανίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (1925-1975), ἑκατέρα δὲ τούτων ἐγένετο διὰ Συνοδικοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου, ἐκδοθέντος ὑπὸ τοῦ Πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου τῆς Κων/ πόλεως.

Τὸ ὡς εἴρηται Συνοδικὸν ἔγγραφο, γεγραμμένον ἐπὶ περγαμνῆς, εὐθὺς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὑφ' ἀπάντων τῶν παρισταμένων ἐκπροσώπων τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν.

Ἀκολουθῶς, κατὰ τὰς ὑπαγορευσεις τοῦ Προγράμματος, οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐπὶ μέρους ἀντιπροσ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 141 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

νὰ ἐργάζωνται τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ, βάσει τῶν ὅσων κατ' ἐπανάληψιν συνέστησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀκόμη καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. Ἄς εἴμεθα λοιπὸν πρὸ παντὸς ἄθροισμα καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀναγεγεννημένοι Χριστιανοὶ καὶ τότε θὰ εὐρωμεν τρόπους ἐκδηλώσεως τῆς πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν ἀγάπης. Τὸ καθήκον τοῦτο συνιστᾷ ὁ Κύριος κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου. Ὅταν τυχὸν συναντῶμεν τὸν πλησίον ἡμῶν («ἡμιθανῆ τυγχάνοντα»), ἔχοντα δὲ ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἡμετέρας βοήθειας, θὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον οὗτος εἶναι ὁμοεθνὴς καὶ ὁμόδοξος ἡμῶν, προκειμένου νὰ παρήσχωμεν αὐτῷ τὸ πολὺ ἔλεος; Ἀσφαλῶς ὄχι, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης ἀυποκρίτου κινούμενοι, θὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτὸν πᾶν ὅ,τι δυνάμεθα, ἀκουφίζοντες τὸν πόνον αὐτοῦ. Ἐχομεν ἄρα τὴν ὀφειλομένην ἀπάντησιν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τῆς ἐμπράκτου ἐκδηλώσεως τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον, ἀδιακρίτως φυλῆς, γένους, τάξεως καὶ φύλου αὐτοῦ.

Οὕτως ἀντιμετωπίζεται τὸ ὑφιστάμενον μέγα κοινωνικὸν πρόβλημα ὑφ' ὅλην τὴν μορφήν καὶ ἑκτασίν του ὑπὸ πασῶν τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, τὰ δὲ κράτη, ἀνεξαρτήτως τοῦ εἰς ποίαν θρησκείαν ἀνήκουσιν οἱ πολῖται αὐτῶν, ἐπιδιώκουσι συγχρόνως τὴν ἐπίλυσιν τούτου, τὰ μέγιστα ἐπηρεαζόμενα ἐκ τοῦ κοινωνικοῦ περιεχομένου τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ καθήκον λοιπὸν τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης εἶτε ὑπὸ μορφήν

ωπειῶν ἠδύναντο νὰ λάβωσι τὸν λόγον καὶ νὰ ἀπειθύνωσι σύντομον προσλαλίαν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ ἀγομένου ἑορτασμοῦ. Κατόπιν ἐπιτυχῶς καὶ ἐγκαίρου, ἀνεπισήμου δὲ διαβήματος τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἀνεκοινώθη εἰς τὴν σύναξιν, ὅτι εἰς τὰς προσφωνήσεις τῶν ἐκπροσώπων θὰ τηρηθῆ ἡ σειρά, ἡ ἀπορρέουσα ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κρατούσης κανονικῆς τάξεως. Ἦτο σημαντικὴ ἡ ἀπόφασις αὕτη καὶ λίαν ἀναγκαία διὰ τὴν περίστασιν. Οὕτως ὁ λόγος ἐδόθη πρῶτον εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου, τ.ἔ. εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Γαλλίας κ. Μελέτιον, ὅστις εἶπε τὰ ἑξῆς:

Μακαριώτατε,

Διὰ τὴν Ἐκκλησίαν δὲν ὑπάρχει ἀπλῶς καὶ μόνον ἱστορία τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ ἱστορικὸς βίος συνεχιζόμενος, ζωὴ, ἀνακεφαλαιωμένη ἐν τοῖς ἐσχάτοις.

Ἐν τῷ αὐτῷ θεωρήσει καὶ προοπτικῇ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τιμᾷ τὰς σήμερον ἐν τῇ ἀγιω-

φιανθρωπίας καὶ ἀγαθοεργίας, εἶτε ὡς περίθαλψις καὶ νοσηλείας τῶν ἀσθενούντων καὶ πασχόντων, εἶτε ὡς οικονομικὴ ἐνίσχυσις τῶν πενομένων καὶ δεινοπαθόντων, εἶτε ὡς συναντίληψις τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν ἀστέγων, εἶτε ὡς χρηστὴ διαπαιδαγωγία τῶν συγκροτούντων τὰς κοινωνίας τῶν κρατῶν πολιτῶν, εἶτε ὡς προστασία καὶ περιποίησις τῶν τραυματιῶν τῶν πολέμων, εἶτε, ἔστιν ὅτε, ὡς αὐτοθυσία χάριν τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων, πνιγομένων λόγου χάριν, πυροπαθῶν ἢ πλημμυροπαθῶν, συνιστᾶται πρὸς πάντας τοὺς Χριστιανούς ἀνεξαρτήτως δόγματος πίστεως.

Ἐξαιρετα παραδείγματα τῷ αὐτῆς ἐμπράκτου ἐξασκήσεως τοῦ καθήκοντος τῆς ἀγάπης ἔχομεν πλείστα ὅσα εἶτε ἐκ μέρους μεμονωμένων Χριστιανῶν, εἶτε ἐκ μέρους Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τόσοσιν κατὰ τὸ παρελθόν, ὅσιν καὶ κατὰ τοὺς συγχρόνους καιροὺς. Αἱ ἐκάστοτε διοργανούμεναι ἱεραποστολαί, κινούμεναι ἐν τῶν πλαισίων τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ἐργάζονται ὑπὲρ τῶν ἄλλων τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ταύτης ἔργα, διαδίδουσαι συνάμα εἰς ἀθρώπους μακρὰν τοῦ Χριστοῦ εὐρισκαμένους τὸ Εὐαγγέλιον Αὐτοῦ. Οἰκοθεν δὲ νοεῖται, ὅτι αὐταὶ δέον, ὅπως ἀποφεύγωσιν παντελῶς τὸν προσηλυτισμὸν εἰς βάρος ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

† Ὁ πρ. Παραμυθίας ΤΙΤΟΣ

τάτη Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας γεραιομένης δύο σπουδαίας ιστορικές ἐπετείες, ἤτοι τὴν 90ετηρίδα ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως αὐτῆς εἰς Ἀυτοκέφαλον καὶ 50ετηρίδα ἀπὸ τῆς ἀνυψώσεως αὐτῆς εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τάξιν.

Καὶ ἡμεῖς, οἱ ἀποφάσει τῆς Ἀυτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κ. Δημητρίου τοῦ Α' καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἐκπροσωποῦντες τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, παριστάμεθα ἐνταῦθα διὰ τὸ δώσωμεν ἔκφρασιν τῆς τιμῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου πρὸς τὴν ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῆς Ρουμανίας.

Ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ προνομίου τούτου κομίζομεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μητροῦς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρουμανίας καὶ τὴν Ρουμανίαν. Διότι ὁ δεσμὸς τοῦ Φαναρίου πρὸς τὴν καθ' Ὑμᾶς ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν, Μακαριώτατε, δὲν ὑπῆρξε καὶ δὲν εἶναι ἀπλῶς καὶ μόνον δεσμὸς περιορισμένων ἐκκλησιαστικῶν, κανονικῶν, καὶ διοικητικῶν σχημάτων, ἀλλ' ἐνδύτατα πνευματικός, ἐκτεινόμενος εἰς τὰς οἰκουμενικὰς διαστάσεις τῆς Ὁρθοδοξίας.

Σήμερον τιμῶντες τὸ παρελθὸν καὶ διδασκόμενοι ἐξ αὐτοῦ καὶ τὴν ἐξ ἐκείνου παράδοσιν γεραίροντες, καλούμεθα ἐν τῇ ὑπάτῃ Ὁρθοδόξῳ εὐθύρῃ ἡμῶν ἐναντι τοῦ ὅλου κόσμου νὰ ἴδωμεν τὸ παρὸν καὶ νὰ ἐγκύβωμεν εἰς αὐτὸ καὶ νὰ προσβλέψωμεν εἰς τὸ μέλλον ἐν τῇ ἐσχατολογικῇ αὐτοῦ καταξιώσει.

Ὁμιλῶν τὴν στιγμὴν ταύτην ἐξ ὀνόματος τῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, δὲν προτίθεμαι νὰ παρελθοντολογήσω, διότι δὲν ὑπάρχει χρεία πρὸς τοῦτο. Τὴν μαρτυρίαν τοῦ παρελθόντος τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας δίδει αὐτὸ τοῦτο τὸ παρὸν αὐτῆς καὶ ἡ ἐξ ἐκείνου ἐν αὐτῷ παρουσία καὶ θέσις τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Δὲν ὑπάρχοντι διαχωριστικὰ σύνορα μεταξὺ Φαναρίου καὶ Βουκουρεστίου καθ' ὅλην τὴν ιστορικὴν ἐξέλιξιν τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Οὐγγροβλαχίας καὶ Μολδοβλαχίας ἀρχαιότερον καὶ ὑστερότερον τοῦ Βουκουρεστίου συνπάσχον ὑπαρξιακῶς ἐν τῇ μαρτυρίᾳ τῆς Ὁρθοδοξίας, τῇ οἰκοδομῇ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τῇ ἀπὸ κοινῆς προσφορᾶς πολιτιστικῶν ἀξιών, τῇ διακονίᾳ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀδελφότητος τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἡ τοιαύτη τοποθέτησις τῶν δεσμῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας ἐν πιστῇ ιστορικῇ συνεπείᾳ δίδει ἀπόκρισιν εἰς τὰ αἰτήματα τῶν καιρῶν ἡμῶν. Διότι τί ἀναμένει ἐξ ἡμῶν ὁ κόσμος; Βεβαίως οὐκ ἐσμὲν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, καὶ ὅμως ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐσμὲν. Καὶ ἐκλήθημεν, ἵνα σώσωμεν τὸν κόσμον. Τοῦτο ἀναμένει ὁ κόσμος: Ἀνάστασιν ἀπὸ τῆς κατ'

ἐξοχῆν Ἐκκλησίας τῆς Ἀναστάσεως, τῆς Ὁρθοδόξου. Μετ' αὐτῆς δὲ καὶ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν χαρὰν, ἣν ὁ Ἀναστάς ἐδηγγελλίσατο τῷ κόσμῳ εἰπὼν: «Χαίρετε, εἰρήνη ὑμῖν...».

Ἐὰν τοῦτο εἶναι τὸ αἶτημα τοῦ παρόντος, εἶναι τοῦτο μειζόνως ἢ προσδοκία τῶν τέκνων ἡμῶν διὰ τὴν αἰρίον, τὸ μέλλον.

Ὅθεν, καλούμεθα σήμερον, τιμῶντες τὴν ἱστορίαν ἐν τῷ μαρτυρίῳ καὶ τῇ μαρτυρίᾳ τῆς Ὁρθοδοξίας κατὰ τὸ παρελθὸν αὐτῆς, νὰ δικαιώσωμεν αὐτὴν εἰς τὸ παρὸν καὶ νὰ προδιαγράψωμεν αὐτὴν διὰ τὸ μέλλον.

Ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ ταύτῃ ἀποστολῇ τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὴ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἡ ἀγιωτάτη κατὰ τόπον Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας δίδει τὸ παρὸν καὶ ἐν αὐτῷ τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ μέλλοντος.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀποτίμησις τῆς ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ παρουσίας τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τῶν ἱστορικῶν ἐπετειῶν αὐτῆς.

Καὶ ἵνα κατακλείσωμεν, διατυποῦμεν ὡς ἐξῆς τὴν θέσιν καὶ τὸ διαδραματιζόμενον πρόσωπον τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ὅλῃ κοσμογονικῇ ἐποχῇ ἡμῶν: Πιστότης εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν εὐγενῶν γηγενῶν Ρουμανικῶν παραδόσεων, πλουσία θεολογικῆ προσφορᾶ, πλήρης συνείδησις τῆς ὅλης ἐκκλησιολογικῆς δομῆς τῆς Μιάς, ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, γνησία, καλὴ θέλησις εἰς πᾶσαν συνεργασίαν ἐπὶ γενικωτέρου χριστιανικοῦ ἐπιπέδου, ἀποβλέποντος εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐνότητα, καὶ εἰλικρινῆς σύμπραξις εἰς τὴν ἱερὰν ὑπόθεσιν τῆς συναδελφώσεως τῶν λαῶν τῆς γῆς ταύτης καὶ τῆς προτανεύσεως τῆς εἰρήνης μεταξὺ αὐτῶν.

Τοῦτο προσφθεγγόμενοι Ὑμῖν, Μακαριώτατε, δι' Ὑμῶν δὲ τῇ περὶ Ὑμᾶς σεβασμίᾳ Ἱεραρχίᾳ, τῷ Ἱερῷ Κλήρῳ καὶ τῷ εὐσεβεῖ πληρώματι τῆς ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας, ἐτι δὲ περαιτέρω καὶ ἅπασιν τοῖς ἐκτὸς τοῦ πληρώματος, ἤτοι ἀπαξίπαντι τῷ Ρουμανικῷ λαῷ, λέγομεν ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Εἰρήνη Ὑμῖν. Εἰρήνη πᾶσι.

Καὶ νῦν, Μακαριώτατε, ἐπιτρέφατέ μοι νὰ ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀναγνώσω ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καὶ ἀπάσης τῆς εὐσεβοῦς ἐνταῦθα ὁμηγύρεως τὸ Μήνυμα τοῦ ἐντολέως ἡμῶν Παναγιωτάτου τε Θειοτάτου τε καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κ. Δημητρίου τοῦ Α'.

Ἀρχιμ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ Γ. ΛΕΝΗΣ
Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΜΕΤΑΕΥ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ*

II.

Ἡ ἀποστολικὴ διαδοχὴ ἐν τῇ Παλαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Τὸ ζήτημα τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς ἐν τῇ Παλαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐπισκόπων, σχετίζεται πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Βαβυλῶνος in partibus Δομινίκου-Μαρίου Varlet († 15.4.1742) γενομένης χειροτονίας Ἀρχιεπισκόπων τῆς Ἐκκλησίας Οὐτρέχτης, εἰς τὴν Ἱεραρχίαν τῆς ὁποίας ἀνάγονσι τὴν ἀρχὴν οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Παλαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸ τῆς ἐξετάσεως ἐφεξῆς τῆς ἀξίας καὶ σημασίας τῶν χειροτονιῶν τούτων, παρέχονται ἱστορικαί τινα πληροφόρησι ἀναφορικῶς πρὸς τὴν διάδοσιν καὶ πρὸς τὴν πορείαν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Ὀλλανδίᾳ, καθόσον τὸ θέμα τῆς κανονικότητος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Οὐτρέχτης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τύχη τῆς δεούσης ἐκτιμήσεως ἀνεξαρτήτως τῶν συνθηκῶν, ὑφ' ἃς εὐρέθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Οὐτρέχτης μετὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς Μεταρρυθμίσεως ἐν Ὀλλανδίᾳ.

1. Ὁ Χριστιανισμὸς μετεφυτεύθη εἰς τὴν Ὀλλανδίαν περὶ τὰ τέλη τοῦ ζ' αἰῶνος διὰ τῆς μεταξὺ τῶν ἐν τῇ Βορείῳ Ὀλλανδίᾳ ἐθνικῶν Φρεισιῶν ἱεραποστολικῆς δράσεως τοῦ Ἀγγλοῦ Ἐπισκόπου Willibrord, χειροτονηθέντος ἐν Ρώμῃ ἐπὶ Πάπα Σεργίου τοῦ Α' (687-701) τῷ 696, καὶ λαβόντος κατὰ τὴν χειροτονίαν Pallium Ἀρχιεπισκόπου.

Ὁ Willibrord ἔδραν αὐτοῦ κατέστησε τὸ φρούριον τῆς Οὐτρέχτης ἐπὶ τοῦ Ρήνου, παραχωρηθὲν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Μαϊορδόμου τοῦ Κράτους τῶν Φράγκων Πεπίνου, καὶ ἔκτοτε ἀποτελέσαν τὸ ἐκκλησιαστικὸν κέντρον τῆς Βορείου Ὀλλανδίας. Ἡ προβληθεῖσα ὑπὸ τῆς ἔδρας τῆς Κολωνίας ἀξίωσις περὶ δικαιοδοσίας ἐπὶ τῆς Οὐτρέχτης εἶχε γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ ἡ Οὐτρέχτη παρέμεινεν ἀπλή Ἐπισκοπὴ τῆς ἑπαρχίας Κολωνίας μέχρι τοῦ 1559, ὅτε, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Β' καὶ τῶν Παπῶν Παύλου τοῦ Δ' (1555-1559) καὶ Πίου τοῦ Δ' (1559-1565), προήχθη εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν, μετὰ ὑποκειμένων αὐτῇ τῶν Ἐπισκοπῶν: Haarlem, Deventer, Leeuwarden, Groningen καὶ Middelburg.

2. Μέχρι τοῦ 1145 τὸν Ἐπίσκοπον Οὐτρέχτης ἐξέλεγεν ὁ λαός. Κατὰ τὸ ἔτος ὁμοῦ τοῦτο, συνεπίει

τῶν παραχῶν, αἵτινες ἐπισυνέβαινον μεταξὺ τοῦ λαοῦ κατὰ τὰς ἐκλογάς, ὑπὸ Κουράδου τοῦ Γ' τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀφηρέθη ἀπὸ τοῦ λαοῦ καὶ παρεχωρήθη εἰς τὸ καπίτουλον τῆς Οὐτρέχτης, ἀποτελούμενον ἐκ τῶν καπιτούλων τοῦ καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου καὶ τοῦ Ναοῦ τοῦ Σωτῆρος, εἰς τὰ ὁποῖα ἀργότερον προσετέθησαν καὶ τὰ καπίτουλα τριῶν ἄλλων κολλεγιακῶν Ναῶν. Τὴν μεταβολὴν ταύτην ἐνέκρινε καὶ ὁ Πάπας Εὐγένιος ὁ Γ' (1145-1153) κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1146. Καίτοι δὲ οἱ Πάπαι Παῦλος ὁ Δ' καὶ Πίος ὁ Δ' μετὰ τὴν προαγωγὴν τῆς Οὐτρέχτης εἰς Ἀρχιεπισκοπὴν προσεπάθησαν νὰ ἐξασφαλίσωσιν ὑπὲρ ἑαυτῶν τὸ δικαίωμα τοῦ διορισμοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὁμοῦ, ὑποδείξει Φιλίππου τοῦ Β', ποιουμένου χρῆσιν τῆς ἐξουσίας, τὴν ὁποῖαν κατὰ μικρὸν εἶχεν ἐξασφαλίσῃ ὑπὲρ τοῦ κυριάρχου τῆς Χώρας ἢ κατὰ τὸν 1β' αἰῶνα ἀλλαγῇ τοῦ τρόπου ἐκλογῆς τῶν Ἐπισκόπων, τὸ καπίτουλον ἐξέλεξε ὡς Ἀρχιεπίσκοπον τὸν Φρειδερίκον Schenk, Βαρῶνον τοῦ Tautenberg (1559-1580).

3. Ὄταν εἰσεχώρησεν εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ἡ Μεταρρυθμισίς, ὁ Καλβινισμὸς ἀπέβη ἡ δεσπόζουσα Ὁμολογία ἐν Βορείῳ Ὀλλανδίᾳ. Αἱ ἐπτὰ βόρειοι πολιτικαὶ ἑπαρχίαι τῶν Κάτω Χωρῶν (Holland, Zealand, Utrecht, Gelderland, Overijssel, Friesland, Groningen) ἀνεκήρυξαν διὰ τῆς ἑνώσεως τῆς Οὐτρέχτης (1581) τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν ἀπὸ τῆς Ἰσπανικῆς κυριαρχίας, ἀναγνωρισθεῖσαν κατόπιν μακρῶν ἀγώνων διὰ τῆς Εἰρήνης τῆς Βεσφαλίας τῷ 1648. Ἐν συνεχείᾳ ἐκινήθη σφοδρὸς διωγμὸς κατὰ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν. Οἱ ναοὶ αὐτῶν ἐλεηλατήθησαν καὶ αἱ περιουσίαι τῶν Ναῶν περιήλθον εἰς χεῖρας τῶν Διαμαρτυρομένων. Ἐνεκα δὲ τῶν ὑπὸ τῶν Διαμαρτυρομένων προβαλλομένων εἰς τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς δυσχερειῶν, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πρώτου Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης Schenk (1580), ἐπισυμβάντα δύο μόλις μῆνας μετὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ διατάγματος, τοῦ ἀπαγορεύοντος εἰς τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Λατρίας ἐν Οὐτρέχτη, ἡ Ἀρχιεπισκοπικὴ ἔδρα Οὐτρέχτης παρέμεινε χηρεύουσα μέχρι τοῦ ἔτους 1602. Ἐν χρεῖᾳ δὲ τότε διετέλουν καὶ αἱ ὑπὸ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἐπισκοπαί, διότι οἱ Ἐπίσκοποι αὐτῶν ἢ εἶχον ἀποθάνει, ἢ εἶχον φύγει, μὴ ἀντικατασταθέντες ὑπὸ ἄλλων.

4. Τὸ καπίτουλον ἐξέλεξε τῷ 1583 ὡς Γενικὸν Βικάριον τὸν Sasblod Wosmeer, προϊστάμενον τοῦ ἐν Χάγη Ναοῦ St. Mary, ἀναγνωρισθέντα ὑπὸ τοῦ ἐν Κολωνίᾳ Νουντοίου καὶ τοῦ Πάπα καὶ χειροτονηθέντα τῇ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 139 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ *

Υπολογίζεται κατά επισήμους εκτιμήσεις, ότι η παγκοσμία παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω πυρηνικών καυσίμων είναι σήμερα ίση προς 100 γιγαβάττ, προβλέπεται δὲ ὅτι θὰ ἀνέλθῃ μετὰ δεκαετίαν εἰς 700 γιγαβάττ. Αἱ προηγμένοι βιομηχανικῶς χώροι ἔχουν ἤδη ἐγκατεστημένους πυρηνικοὺς ἀντιδραστήρας καὶ συγκεκριμένως ἡ Ἀμερική 60, μὲ προοπτικὴν νὰ λειτουργήσῃ 156 διὰ τὸ 1980, ἡ Ἀγγλία 13 μὲ προοπτικὴν 39, ἡ Γερμανία 2 μὲ προοπτικὴν προσθέσεως ἐνὸς εἰσέτι, ἡ Ρωσία 16 μὲ προοπτικὴν 24. Ἐνδεικτικῶς θὰ ἀναφέρωμεν ὅτι εἰς τὰ Βαλκάνια μόνον ἡ Βουλγαρία ἔχει ἐν λειτουργίᾳ ἓνα πυρηνικὸν ἀντιδραστήρα, μὲ προοπτικὴν νὰ λειτουργήσῃ ἄλλοι τέσσαρας τὸ 1980.

Οἱ ἀντιδραστήρες οὗτοι λειτουργοῦν μὲ καύσιμα τὴν σχάσιν τοῦ οὐρανίου 235. Ἀλλὰ ἡ κλασσικὴ αὐτὴ πηγὴ ἐνεργείας ἐκ τῆς σχάσεως τοῦ οὐρανίου 235 ἀναμένεται νὰ βελτιωθῇ ἀπὸ τὰς ἄλλας νεωτέρας μεθόδους. Μὲ βᾶσιν πυρηνικὰ καύσιμα εἶναι πρωτίστως οἱ ἀντιδραστήρες ταχείας ἀναπαραγωγῆς, μετατρέποντες πρόσθετον οὐράνιον 238 εἰς πλουτώνιον 239. Οἱ ἀντιδραστήρες αὐτοί, τῶν ὁποίων πρότυπα κατασκευάσθησαν εἰς Ἀμερικὴν, Ρωσίαν, Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, παρουσιάζουν μεγάλα πλεονεκτήματα, ἀλλὰ καὶ ὀξυτάτους κινδύνους ἀπ' ἐνὸς μὲν ἐκ τοῦ λόγου ὅτι ἀφήνουν ραδιενεργὰ κατάλοιπα ἐκτεταμένης μακροβιότητος, ἀπ' ἑτέρου δὲ διότι τὸ παραγόμενον πλουτώνιον προσφέρεται ἰδιαιτέρως διὰ τὴν κατασκευὴν πυρηνικῶν ὅπλων. Ἡδὴ κατὰ τὴν παρέλασιν τῆς 14ης Ἰουλίου ἐφέτος εἰς Παρισίους ἐνεφανίσθησαν σχηματισμοὶ μονάδων, φέροντες ὅπλα μὲ γόμωσιν πλουτωνίου. Ἀλλὰ καὶ οἱ θερμικοὶ ἀντιδραστήρες ἀναπαραγωγῆς μετατρέποντες οὐράνιον εἰς καύσιμον φθόριον εὐρίσκονται ἐπίσης ὑπὸ μελέτην. Παρουσιάζουν τὸ πρῶτον ἀπέναντι τῶν ἀντιδραστήρων μὲ καύσιμον

οὐράνιον 235 ὅτι εἶναι 140 φορές ἀποδοτικώτεροι. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένοι ἀπὸ ραδιενεργὰ κατάλοιπα, ὀλιγώτερον πάντως μακρόβια, ἀλλὰ πάντως ἐπικίνδυνα. Καὶ ἀκριβῶς ὁ λόγος, ὅστις καθιστᾷ μὴ εἰσέτι συναγωνίσιμον τὴν παραγωγὴν ηλεκτρικῆς ἐνεργείας ἀπὸ πυρηνικὰ καύσιμα ἀντὶ τῶν κλασσικῶν ὑγρῶν καυσίμων, εἶναι ἀκριβῶς τὰ μέτρα ἀσφαλείας, μέτρα πολυδάπανα, διὰ τὴν προφύλαξιν ἀπὸ τὰ ραδιενεργὰ κατάλοιπα.

Βέβαια ἀπομένει ἡ μεγάλη ἐλπίς παραγωγῆς ἐνεργείας διὰ συντήξεως τῶν πυρηνῶν ὑδρογόνου. Αἱ ἔρευναι ἐπὶ τοῦ πεδίου τούτου εἶναι κυριολεκτικῶς πείσμονες, ἀλλὰ δὲν ἀναμένεται κατὰ τὰς προβλέψεις τῶν εἰδικῶν ἡ ἐπίλυσις ἔστω καὶ τῆς πρώτης φάσεως τοῦ ἐγχειρήματος, δηλαδὴ τῆς ἐπιτυχίας πλάσματος ἰκανῆς χρονικῆς διαρκείας πρὸ τῆς παρελεύσεως πενταετίας. Θ' ἀκολουθήσῃ φυσικὰ τὸ τεχνολογικὸν πρόβλημα χρησιμοποίησεως τῆς οὕτω παραχθησομένης ἐνεργείας, πρόβλημα αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ δισεπίλυτον. Τὰ κατάλοιπα συντήξεως δυνατὸν νὰ θεωρηθῶν καθαρὰ ἀπὸ ραδιενέργειαν. Τὸ παραγόμενον τρίτον δυνατὸν νὰ δαμασθῇ καὶ ἡ καταπολέμησις τῶν καταλοίπων ἀποτελεῖ θέμα γνωστῆς τεχνολογίας. Πάντως ἡ συντήξις ἀποτελεῖ πράγματι τὴν μεγάλην ἐλπίδα, ἀλλὰ πρὸς τὸ παρὸν λίαν ἀπομεμακρυσμένην.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω δὲν ἀποτελοῦν παρὰ ἀντικαταστάσεις τῶν γνωστῶν κλασσικῶν ὑγρῶν ἢ ὀρυκτῶν καυσίμων. Ὁ κύκλος καύσιμον — ἀτμός — ἀτμοστρόβιλος — δυναμοηλεκτρικαὶ μηχαναὶ — ηλεκτρικὴ ἐνέργεια δὲν μεταβάλλεται παρὰ κατὰ τὸ πρῶτον του σκέλος. Δηλαδὴ εἰς τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ πετρελαίου, τοῦ ἀνθρακος ἢ καυσίμων φυσικῶν ἀερίων μὲ πυρηνικὸν καύσιμον. Καὶ ἡ ἀντικατάστασις συνοδεύεται μὲ ὅλα τὰ μέσα φρουρήσεως κατὰ τῆς ραδιενεργείας.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 143 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

Ἐντελῶς διαφορετικὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ χρησιμο-

22.9.1602 ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀρχιεπισκόπου Φιλίππων. Παραίτητος δὲ ἐξέλεξε καὶ τοὺς διαδόχους τοῦ Wosmeer μέχρι καὶ τοῦ Πέτρου Codde, πάντας ἐπικυρωθέντας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, διορισθέντας ὑπὸ τοῦ Πάπα ὡς Ἀποστολικοὺς Βικαρίους καὶ προαχθέντας εἰς Ἀρχιεπισκόπους ὑπὸ τὸν τίτλον ἢ Φιλίππων (Φίλιππος Ravenius 1620-1651, Van Neercassel 1661-1686), ἢ Ἐφέσου (Ἰάκωβος De la Tore 1651-1661), ἢ Σεβαστείας (Πέτρος Codde 1688-1710). Καίτοι δὲ οἱ Ἀρχιεπίσκοποι οὗτοι δὲν ἐχειροτονήθησαν ὑπὸ τὸν τίτλον Οὐτρέχτης διὰ πολιτικούς λόγους, ὅμως ὑπὸ πάντων ἐθεωροῦντο ὡς πραγματικοὶ Ἀρχιεπίσκοποι Οὐτρέχτης, καὶ ἔδικαιούντο, συμφώνως πρὸς σχετικὴν δήλωσιν τοῦ Πάπα κατὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ πρώτου ὑπὸ τὸν τίτλον Ἀρχιεπισκόπου Φιλίππων χειροτονηθέντος Wosmeer, νὰ χρησιμοποιήσωσι τὸν πραγματι-

κὸν αὐτῶν τίτλον, εὐθύς ὡς τοῦτο ἠθέλει ἀποβῆ δύνατον. Τινὲς τῶν Ἀρχιεπισκόπων ἐχρησιμοποίησαν ἐν διαφόροις ἐγγράφοις τὸν τίτλον Ἀρχιεπισκόπου Οὐτρέχτης μόνον ἢ ὁμοῦ μετὰ τοῦ τίτλου Ἀρχιεπισκόπου Φιλίππων. Τὸ καπίτουλον Οὐτρέχτης τῇ 27.4.1724 ἐξέλεξεν ὡς Ἀρχιεπίσκοπον πλέον Οὐτρέχτης τὸν Κορνήλιον Van Steenhoven. Τόσον δὲ τὸ καπίτουλον, ὅσον καὶ ὁ ἐκλεγείς Ἀρχιεπίσκοπος ἀπηύθυναν παρακλήσιν πρὸς τὸν Πάπαν, ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν ἐκλογὴν καὶ ἐπιτρέψῃ τὴν χειροτονίαν, οὐδεμίαν ὅμως ἀπὸ μέρους τούτου λαβόντες ἀπάντησιν. Τότε τὸ καπίτουλον ἀπετάθη πρὸς τὸν ἐν Amsterdam τότε διατρίβοντα Ἐπίσκοπον Βαβυλώνας Δομίνικον Μάριον Varlet μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως αὐτὸς χειροτονήσῃ τὸν Van Steenhoven.

(Συνεχίζεται)

EMMANOYHL ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΠΡΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΙΝ

ΤΟΥ ΧΙΛΙΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ *

(10)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Αριθμ. { Πρωτ. 3242
 { Διεκπ. 1440 'Αθήνησι τῆ 8-8-1975

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ — ΕΠΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ

Πρὸς

Τὸν Ἐλλογιμώτατον κ. Σάββαν Ἀγουρίδην
 Κοσμητορα Θεολογικῆς Σχολῆς Παν. Ἀθηνῶν
 Ἐ ν τ α ὺ θ α

Ἐλλογιμώτατε κ. Κοσμητορ,*

Τὸ ἄρθρον 13 παρὰ γρ. 2 τοῦ ἐν ἰσχύι Συντάγματος διαλαμβάνει ὅτι «πᾶσα γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλευθέρα καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκαλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων». Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2106/75 ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας ἐξ ἑτέρου ἐγένε-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 146 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

* Πανομοίωτον, ταυτάριθμον καὶ ταυτόχρονον ἔγγραφον ἀπεστάλη, ὡς ἤδη ἐλέγχθη, καὶ πρὸς τὸν Ἐλλογιμώτατον κ. Κων/νον Καλοκύρην, Κοσμητορα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

ποιήσεως ἄλλων μορφῶν ἐνεργείας, ὅπως εἶναι ἡ ἡλιακὴ ἐνέργεια κατὰ πρῶτιστον λόγον, ἡ ὑδροδυναμικὴ καὶ ἀκόμη ἡ γεωθερμικὴ. Προκειμένου περὶ τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας ἀναφερόμεθα εἰς τὴν προσπάθειαν ἀπ' εὐθείας μετατροπῆς τῆς ἡλιακῆς ἐνεργείας εἰς ἡλεκτρικὴν μέσῳ φωτοβολταϊκῶν κυττάρων, ὅπως ἐδίδαξε καὶ χρησιμοποιεῖται τοιαύτη ἐκμετάλλευσις εἰς τὰ διαστημώπλοια. Εἰς τὴν ἔρημον τῆς Ἀριζόνας, ἐκτεταμένα πειράματα τοιαύτης ἀπ' εὐθείας μετατροπῆς ἀπέδειξαν, ὅτι ἐγκατάστασις παραγωγῆς 1000 μεγαβάττ κορυφῆς ἀπαιτεῖ ἕκτασιν 8 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καλυπτομένην ἀπὸ φωτοκύτταρα μὲ ἀπόδοσιν 12 τοῖς ἑκατόν, ὅποτε, ἡ ἡμερησία μέση ἐτησίᾳ ἰσχύς εἶναι περίπου 250 μεγαβάττ. Ἀλλὰ ὑπάρχει εἰσέτι καὶ ἡ ἡλεκτρονικὴ λύσις τοῦ προβλήματος μετατροπῆς τῆς ἡλιακῆς ἀκτινοβολίας εἰς ἡλεκτρικὴν ἐνέργειαν. Τὰ ποσὰ ἐνεργείας, τὰ ὅποια ἀκτινοβολεῖ ὁ ἥλιος, προσπίπτοντα ἐπὶ ἐπιφανείας οὐχὶ μεγαλύτερας μέρους τῆς Ἀττικῆς ἀντιπροσωπεύουν ὀλόκληρον τὴν παραγομένην ὑπὸ τῆς ΔΕΗ ἐνέργειαν καὶ μάλιστα καλύπτουν καὶ τὰς προγραμματιζόμενας εἰς ἐνέργειαν ἐπαυξήσεις.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΘ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου

νετο δεκτόν, ὅτι ὁ Χιλιασμός θεωρεῖται ὡς «γνωστὴ θρησκεία» καὶ ἐπομένως τελεῖ ὑπὸ συνταγματικῆν προστασίαν.

Ἐν τούτοις τυγχάνει καὶ ὑμῖν γνωστόν, ὅτι τὸ θέμα τοῦτο στασιάζεται ἄχρι τοῦ νῦν καὶ ὑφίστανται πλείστα ὅσα γνωμοδοτήσεις ἀλληλοσυγκρούμεναι, ἐξ ὧν ἕτεράι μιν θεωροῦσι τὸν Χιλιασμόν ὡς θρησκείαν, ἕτεράι δὲ ὡς ἀρεσίαν, ἐνῶ ἡ καθ' ὑμᾶς γεναρὰ Σχολὴ ἀπεφάνετο διὰ τῆς ἀπὸ 16-6-64 Γνωμοδοτήσεως αὐτῆς ὅτι «ὁ Χιλιασμός δὲν ἀποτελεῖ κἀν χριστιανικὴν ἀρεσίαν, οὐδὲ δύναται νὰ χαρακτηρισθῆ ὡς γνωστὴ θρησκεία, ... ἀλλὰ (ἀποτελεῖ) προεχόντως ἀναρχικὴν καὶ ἀντεθνικὴν καὶ ἀντιχριστιανικὴν κίνησιν, ἀποσκοποῦσαν εἰς τὴν παγκόσμιον ἐπικράτησιν τοῦ Σιωνισμοῦ».

Σκοποῦντες εἰς τὴν παγίαν ρύθμισιν τοῦ θέματος καὶ τὴν ἐπὶ τῷ τέλει τούτῳ κινητοποίησιν τῶν ἀρμοδίων Ὁργάνων ἀπηρθύνθημεν ἤδη πρὸς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργόν διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 3241/1439/8-8-75 συνοδικοῦ ἐγγράφου, οὗτινος φωτοαντίγραφον ἐπισυνάπτομεν τῷ παρόντι πρὸς ἐνημέρωσιν ὑμῶν. Καὶ νῦν, Συνοδικῆ ἐξουσιοδοτήσῃ, ἤκομεν παρακαλέσαι καὶ ὑμᾶς, ὅπως συμβάλῃτε εἰς τὴν διασάφησιν τῶν πραγμάτων. Εἰς τὴν διασάφησιν ταύτην, φρονοῦμεν, θὰ ἡδυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εὐχερέστερον, ἐὰν εἴχομεν μίαν ἀποσαφήνησιν τοῦ περιεχομένου τῶν ὄρων «θρησκεία» καὶ «γνωστὴ θρησκεία», ἀκολουθῶν δὲ τὴν διακρίβωσιν τοῦ ἐνδεχομένου ὑπαγωγῆς τοῦ Χιλιασμοῦ εἰς τὴν σφαῖραν τῆς θρησκείας, καὶ δὴ καὶ τῆς γνωστῆς θρησκείας, λαμβανομένου μάλιστα ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος, ὅτι αὐτὸς οὗτος ὁ Χιλιασμός ἀρνεῖται δι' ἑαυτὸν τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦτον καὶ ἐμφανίζεται μάλιστα ὡς πολέμιος πάσης θρησκείας καὶ δὴ καὶ τῆς Χριστιανικῆς τοιαύτης.

Ὅθεν παρακαλοῦμεν ἐνθέρμως, ὅπως προέβητε εἰς τὴν μελέτην τῶν ὑπερθεν τιθεμένων ζητημάτων καὶ παράσχῃτε ἡμῖν, ὡς οἷόν τε τάχιστα, τὴν Ὑμετέραν Γνωμοδότησιν ἐπὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ περιεχομένου τοῦ ὄρου «θρησκεία», τῶν συστατικῶν τῆς θρησκείας στοιχείων καὶ τῶν ἐπακολουθημάτων αὐτῆς, ὡς καὶ ἐὰν συντρέχωσι, κατὰ τὴν ὑμετέραν ἀποψίν, αἱ προϋποθέσεις συγκαταριθμήσεως τοῦ Χιλιασμοῦ μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐν ἰσχύι Συντάγματος προστατευομένων, θεωρουμένων καὶ τούτου ὡς «γνωστῆς θρησκείας».

Ἐπὶ τούτοις, ἐπευλογοῦντες Ὑμᾶς πατρικῶς, διατελοῦμεν μετὰ διαπύρου ἀγάπης ἐν Κυρίῳ

† Ὁ Ἀθηνῶν Σεραφεῖμ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεραρχιματεὺς

κ.ἀ.α. Ἀρχιμ. Ἀμβρόσιος Λενῆς

3. ΔΙΑΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, ἐπηρεαζόμενον ἀπὸ τὰ σύγχρονα ἰδεολογικὰ ρεύματα καὶ ἀπὸ ξέα πρότυπα, ἐνεφάνισε διὰ τοῦ νέου Συντάγματος μίαν οὕτως εἰπεῖν θρησκευτικὴν «οὐδετερότητα». Ἐχαλάρωσε τὴν ἄχρι τοῦδε ταῦτισίν του μὲ τὴν Ὁρθόδοξον κατ' Ἀνατολᾶς Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὀφείλει, ὡς γνωστόν, τὴν ὑπαρξίν του. Καὶ δὲν ἠονήθη μὲν τὸ προνόμιον τῆς ἀναγωρίσεως Ταύτης ὡς τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας,

ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 13 ἔφερε τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν πρὸς τὰς λοιπὰς ἐν τῷ Κράτει θρησκείας, ἰδίᾳ δὲ διὰ τῶν περὶ προσηλυτισμοῦ τοιούτων. Εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖον ἐμφανίζεται ἡ θρησκευτικὴ «οὐδετερότης» τῆς συγχρόνου Πολιτείας. Ἐν συνεχείᾳ ἡ χαλάρωσις τῶν δεσμῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐδημιούργησαν τὸν ἐλληνορθόδοξον καὶ ἐλληνοχριστιανικὸν πολιτισμὸν καθίσταται φανερὰ καὶ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 16 τοῦ ἐν ἰσχύι Συντάγματος. Εἰς πάντας τοὺς προϊσχύσαντας Καταστατικούς Χάρτας ὠρίζετο ρητῶς καὶ ἀπεριφράστως, ὅτι «ἡ παιδεία... σκοπεῖ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀγωγὴν... ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἐλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ». Εἰς τὸ νέον Σύνταγμα τὸ ἐλληνικὸν Ἔθνος ἐμφανίζεται ὡς νὰ ἀπαρτίζεται τὴν ἱστορίαν του καὶ τὴν αὐθεντικὴν ἀποστολὴν του καὶ ἀρκεῖται εἰς μίαν ἀχρον, ἄσμον καὶ ἄγευστον διατύπωσιν, καθ' ἣν «ἡ παιδεία... ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν ἠθικὴν, πνευματικὴν, επαγγελματικὴν καὶ φυσικὴν ἀγωγὴν τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἐθνικῆς καὶ Θρησκευτικῆς συνειδήσεως...».

Οἱ στενοὶ δεσμοὶ Ἐκκλησίας καὶ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ἤρχισαν, οὕτως εἰπεῖν, χαλαροῦμενοι. Ἡ σύγχρονος Πολιτεία ἐμφανίζεται ἀθετοῦσα ἑαυτὴν καὶ τὴν ἱστορίαν της. Ἀλλ' ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀδαφορεῖ διὰ τὸ Ἔθνος καὶ τὴν πορείαν του ἐντὸς τοῦ συγχρόνου κόσμου. Ἐχει λόγον καὶ ὀφείλει νὰ εἴπῃ τὸν λόγον της.

Τοῦτ' αὐτὸ ἔπραξε καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ Χιλιασμοῦ. Διαβλέπουσα τὸν ἐλλοχεύοντα κίνδυνον, καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὑπερθεν δεδομένων, ἀπυθύνθη πρὸς τὰ καθ' ὕλην ἀρμόδια Ὑπουργεῖα καὶ κατέθεσε τὴν ἀγωνίαν της. Οὕτως ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀπέστειλεν ἔγγραφα πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς Ἐθνικῆς Παιδείας—Θρησκευμάτων καὶ Δημοσίας Τάξεως καὶ ἐζήτησε τὴν ἀναθεώρησιν τῆς ἐγκαινιασθείσης τακτικῆς τῆς ἀνοχῆς ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ θέμα τῆς ἀρχικῆς Ὁργανώσεως τοῦ Μπροῦκλιν.

Τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ἔχουν ὡς ἐξῆς:

(11)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. { Πρωτ. 3265,6
 Διεκπ. 1448,49 } Ἀθήνησι τῇ 11-8-1975
 ΕΠΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ

Πρὸς τὸν Ἐντιμότατον

1) κ. Παναγιώτην Ζέππον

Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων

2) κ. Σόλωναν Γρίκων

Ὑπουργὸν Δημοσίας Τάξεως

Ἐ ν τ α ὐ θ α

Ἐντιμότατε κ. Ὑπουργέ,

Μὲ συνεχῶς αὐξανομένην ἀνησυχίαν παρακολοθοῦμεν τὴν ὁσημέραι αὐξανομένην, καὶ δὴ καὶ κατὰ τρόπον προκλητικὸν, δραστηριότητα τῶν ὀπαδῶν τῆς αἰρέσεως τῶν ἐπονομαζομένων «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά», τῶν γνωστῶν Χιλιαστῶν, οἱ ὅποιοι πρὸς τοὺς ἄλλοις προέρχονται ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὴν διοργάνωσιν

θεαματικῶν συνεδρίων κ. ἄ. ἐκδηλώσεων, περὶ ὧν καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. Ε.Π. 1738/7-7-75 ἐμπιστευτικὸν ἔγγραφο τῆς Γεν. Δ/σεως Θρησκευμάτων ὡς καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 6424/6-123839/30-6-75 Ἀπόρητον τοιοῦτον τῆς ὑπηρεσίας Ἐθν. Ασφαλείας, στηριζόμενοι εἰς τὴν ἐκ μέρους τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν ἐπιδεικνυομένην ἀνοχήν, ἰδίᾳ μάλιστα μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἰσχύοντος νέου Συντάγματος ὡς καὶ τὴν δημοσίευσιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2106 ἀποφάσεως τῆς ὀλομελείας τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δι' ἧς ἡ «αἵρεσις» τοῦ χιλιαστοῦ ἔλαβε τὸ χαρακτηρισμὸν «τῆς γνωστῆς θρησκείας».

Καὶ ἡμεῖς μὲν ὡς Ἐκκλησία ἐναντι τῆς διαμορφουμένης νέας ταύτης καταστάσεως, μελετώντες ἐπισταμένως τὸ ὅλον πρόβλημα, προτιθέμεθα νὰ λάβωμεν τὰ ἐπιβαλλόμενα μέτρα προστασίας τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος ἀπὸ τῶν λυμῶνων τούτων τῆς ἀνθρωπότητος.

Ἀλλ' ἡ ἀνησυχία ἡμῶν καθίσταται τοῦτ' αὐτὸ ἀγωνία δι' αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τοῦ Ἐθνους, τὴν ὁποῖαν θρασυτάτα ἤδη ὑπονομεῖουν οἱ ὀπαδοὶ τῆς αἰρέσεως ταύτης, ὑποσκάπτοντες τὸσον ἀνέτως τὰ θεμέλια αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἀδιαφορίαν ἢ τὴν ἀνοχὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις νομικῶς ἴσως, πλὴν οὐχὶ καὶ ἠθικῶς, καλύπτεται ὑπὸ τὸν μανθῶνα τῶν συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν. Συνιστᾷ δὲ βεβρυτάτον ἔγκλημα, ὅπερ σχεδὸν εἰπεῖν ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἐκείνου τῆς ἐσχάτης προδοσίας, τὸ γεγονὸς ὅτι ἐν ὀνόματι τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας διὰ τοῦ Νέου Συντάγματος διηνοίγησαν διάπλατα αἱ πύλαι τοῦ Ἐθνους εἰς τὸν σιωνιστικῆς προελεύσεως ὑπουλον καὶ ἄκρω ἐπικίνδυνον τοῦτον ἔχθρον τῆς φιλάτης ἡμῶν Πατρίδος, τὸν Χιλιασμὸν καὶ ὅτι δι' ἀποφάσεων, ὡς ἐκείνη τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, παρέχεται ἡ ἄδεια τῆς Πολιτείας, ὥστε ὁ ἔχθρος οὗτος νὰ ἐπιτελέσῃ ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως τὸ διαβρωτικὸν αὐτοῦ ἔργον καὶ νὰ ὑποσκάψῃ οὕτω τὰ θεμέλια τοῦ Ἐθνους.

Ἐνώπιον αὐτῆς τῆς τραγικῆς διαπιστώσεως ἰστάμενοι, καὶ ὡς ὁ Προκαθήμενος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἥτις ὑπῆρξε καὶ κιβωτὸς καὶ σώτῆρα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνους, ἀλλὰ καὶ ὡς Ἑλληὴν Πολίτης, προσενεγκόντες εἰς τὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος καὶ διὰ τὴν ἐλευθερίαν Αὐτῆς καὶ τοὺς προσωπικοὺς ἡμῶν ἀγάνας, συμμετέχοντες εἰς τὴν ὑπὸ τὸν αἰδιδιμον Ναπολέοντα Ζέρβαν ἐθνικὴν Ἀντίστασιν, καὶ θυσίαν αἵματος, τὴν ζωὴν τοῦ ἀειμνήστου πατρὸς ἡμῶν, ὑψώνομεν φωνὴν διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἀσύγγνωστον ἀμέλειαν ἢ τὴν ἀβασάνιστον προχειρότητα, μεθ' ἧς ἡ Πολιτεία ἀντιμετεπιφέρει τὸν ἐπικίνδυνον ἄδαστον τοῦτον ἔχθρον τοῦ Ἐθνους καὶ κρούομεν ὑμῖν τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου.

Παραμερίζοντες παντελῶς τὸν κίνδυνον, ὅπερ ἀντιπροσωπεύουν διὰ τὴν ἐν τῷ Κράτει ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν τ. ἔ. τὴν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὑπομνήσωμεν ὑμῖν, ὅτι οἱ Χιλιασταὶ τυγχάνουν ἔχθροι τῆς Πατρίδος καὶ κήρυκες τῆς ἀναρχίας. Ἐχόντες βαθυτέρας ἐπιδιώξεις, πολὺ πέρα τῶν θρησκευτικῶν, δὲν περιορίζονται εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Περιέργως ἡ ὀργάνωσις τοῦ Μπροῦκλιν, καίτοι προσπαθεῖ νὰ ἐμφανίζηται ὡς θρησκευτικὴ μόνον αἵρεσις, ἀφιερῶν μὲγα μέρος τῶν Χιλιαστικῶν συγγραμμάτων πρὸς καταπολέμησιν τῆς κρατικῆς ὀργάνωσεως τῶν λαῶν, τῆς στρατεύσεως αὐτῶν, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν Πατρίδα, τῆς τιμῆς τῶν ἱερῶν τοῦ ἔθνους Συμβόλων κ.λ.π., ὡς εἰδικώτερον ἐκτίθεται εἰς τὸν περισοῦδαστον ἔργον, ὅπερ ἐξεδόθη τύποις ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς, ἐν ἔτει 1974 ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἱ ἐν Ἑλλάδι ἀντορθόδοξοι προπαγάνδαι - αἵρέσεις καὶ ἡ περὶ τούτων νομοθεσία» (καὶ δὴ καὶ ἐν ταῖς σελίσιν 72-77 αὐτοῦ), ἀποσπάσματά τινά τοῦ ὁποῖου ἐπισυνάπτομεν τῷ παρόντι.

Ἐντιμότατε κ. Ὑπουργέ,

Τὸ θέμα τῆς, Κυβερνητικῆς ἀνοχῆς, ἐπεκτεινομένης δραστηριότητος τῶν Χιλιαστῶν, χρῆζει σπουδῆς πολλῆς καὶ μελέτης ἐκ βάθρων καὶ ἐπισταμένης. Συνειδητοποιοῦντες βαθύτατα τὸν παμμέγιστον κίνδυνον, ὅστις κρύπτεται ὑπόβλως ὑπὸ τὴν ἄθωσαν αὐτῆν «γνωστὴν θρησκείαν», κατὰ τὴν ἀτυχεστάτην ἀπόφασιν τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ἔχετε ἐπιτακτικὸν χρέος ἐναντι τοῦ Ἐθνους ὅπως εἰσηγηθῆτε πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐκ βάθρων ἀναθεώρησιν τῆς ἐπ' ἐσχάτων ἐφαρμοζομένης τακτικῆς τῆς ἀνοχῆς. Πρόδηλος ὅθεν καθίσταται ἡ ἀνάγκη, ὅπως προέβητε εἰς τὴν λήψιν δραστηκῶν μέτρων πρὸς ἀποτρο-

ΔΗΜΟΣΙΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συμπληρώσεως, θεῖα βουλή, τεσσαρακονταετίας ἐκ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διὰ τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 976 τῆς 21-2-1936 καὶ τῶν νέων προοπτικῶν, διὰ τὴν ἐπιλυσιν φλεγόντων προβλημάτων ἐπὶ τῶν πνευματικῶν, ὀργανωτικῶν καὶ οἰκονομικῶν τομέων τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἱεραποστολικοῦ τούτου Ὄργανισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας, θεωροῦμεν ἐπιβεβληθῆ καὶ ἀναγκαίαν τὴν δημοσίευσιν τοῦ κατωτέρω κειμένου.

Πρόκειται περὶ συντόμου εἰσηγήσεως, ἡ ὁποία ἐγένετο πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς Ἀπ. Διακονίας καὶ περιλαμβάνει ἰδέας, προτάσεις καὶ ταπεινὰς ὑποδείξεις, διὰ τὴν ἀποτελεσματικώτερον χρησιμοποίησιν τῶν συγχρόνων μεθόδων καὶ μέσων ἐπικοινωνίας, τὰ ὁποῖα θὰ συντελέσουν ἀσφαλῶς εἰς τὴν εὐρυτέραν ἀπήχυσιν τοῦ μηνύματος τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν κόσμον. Ἀναγνωρίζεται σήμερον ὑπὸ πάντων, ὅτι ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ δίδῃ συνεχῶς τὴν μαρτυρίαν τῆς εἰς τὴν σύγχρονον ἀνθρωπότητα. Τοῦτο εἶναι ἀσφαλῶς ἐν

ἐκ τῶν θεμελιωδῶν προνομίων καὶ εὐθυνῶν τῆς Ἀπ. Διακονίας, ἡ ὁποία ἔχει χρέος νὰ μεριμνᾷ, ὡς ὀφθαλμὸς καὶ ὄπλον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ στόχου αὐτῆς.

Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, νομίζομεν ὅτι καὶ αἱ Δημόσιαι Σχέσεις εἶναι μία νέα δυνατότης, προσφερθεῖσα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς, διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν ἀποτελεσματικώτερον εἰς τὴν τεραστίαν ἀνάγκην τῆς συγχρόνου ἐπικοινωνίας καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ μέγιστον δυνατὸν τῶν ἐπιδιώξεων μας.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐπιτελικὸς Ὄργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὁ προγραμματισμὸς, ἡ συνεχὴς μεθόδευσις καὶ αἱ ὀρθαὶ ἀποφάσεις ἐπὶ τῶν ποικίλων σχέσεων αὐτῆς κατὰ τὸ ἱεραποστολικὸν ἔργον τῆς εἰς τὸν ἑλλαδικὸν χῶρον, τὸν διορθόδοξον, διαχριστιανικὸν καὶ διαθρησκευτικὸν τοιοῦτον, πρέπει νὰ εἶναι ἐπίμονον μέλημα καὶ καθημερινὴ ἐπιδίωξις.

Ι. Δημόσιαι Σχέσεις.

Ἀποτελεῖ πλέον κοινὴν συνείδησιν εἰς τὴν ἐποχὴν μας, ὅτι οὐδεμία ὀργανωμένη προσπάθεια διαδόσεως ἑνὸς μηνύματος, διαφωτίσεως τῆς Κοινῆς Γνώμης, μεταδόσεως μιᾶς ἰδέας, παρουσιάσεως ἑνὸς ἔργου καὶ προβολῆς αὐτοῦ, καθὼς καὶ δημιουργίας εὐνοϊκοῦ κλίματος δι' ἕνα ὀργανισμὸν, δύναται νὰ ἐπιτύχῃ, ἐὰν ὅλοι οἱ παράγοντες, οἱ ὁποῖοι καθ' οἰονδήποτε τρόπον λαμβάνουν μέρος εἰς τὸν Ὄργανισμὸν αὐτόν, δὲν συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτήν.

Τοῦτο, ὅσον ποτὲ ἄλλοτε, εἶναι ἀναγκαῖον σήμερον, διότι τὸ άτομον ἀντιμετωπίζει ἀφ' ἑνὸς μὲν μίαν πραγματικὴν βίαν μέσων ἐπικοινωνίας καὶ προπαγάνδας, ἀφ' ἑτέρου δὲ πλῆθος καταλυτικῶν αἰρέσεων καὶ ἰδεῶν, αἱ ὁποῖαι κυριολεκτικῶς πιέζουν καὶ θρυμματίζουν τὴν συνείδησιν του καὶ τὴν ὑπαρξίν του.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν αἱ ἐπιχειρήσεις πρῶτον, οἱ ὀργανισμοὶ ὕστερον καὶ ἡ Ἐκκλησία ἐχρησιμοποίησαν, ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν καὶ ἰδιαίτερος ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνος, τὴν λειτουργίαν τῶν Δημόσιων Σχέσεων, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι νὰ συντονίσουν τὰς προσπάθειας αὐτὰς δι' ἕνα καλύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον ἀποτέλεσμα. Οὕτω αἱ Δ.Σ. εἶναι κατ' ἐξοχὴν θεσμὸς, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀμεσον σχέσιν μὲ τὸν ἄνθρωπον. Ὁ ἄνθρωπος ἐν προκειμένῳ καὶ διὰ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν εἶναι τὸ «ἀντικείμενον» τῆς δραστηριότητός τῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον δρᾷ καὶ ἐνεργεῖ.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ὀρισμῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν δοθῆ εἰς τὰ Πανεπιστήμια, τὰ Ἰνστιτοῦτα καὶ τὰς Ἐταιρείας τῶν Δ.Σ. τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας εἶναι καὶ ὁ ἑξῆς:

«Δημόσιαι Σχέσεις εἶναι ἡ τέχνη τῆς ἀναλύ-

πὴν τοῦ κινδύνου, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει ὁ Χιλιασμὸς, ὅστις τῇ ἀληθείᾳ δὲν εἶναι θρησκεία, ἀλλ' οἰοῖ ἀντιθρησκεία, δρῶσα ὡς παράσιτον εἰς τὸν κορμὸν τοῦ χριστιανικοῦ δένδρου (πρβλ. εἰς τὴν ἑτέραν ἐκδοσὶν τοῦ Ἀρχηγείου Χωροφυλακῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Πῶς δροῦν οἱ Χιλιασταὶ ἐν Ἑλλάδι» Ἀθῆναι 1974 σελ. 22-24 καὶ 28-30), μάλιστα δὲ καὶ προεχόντως διεθνιστικὸν κίνημα, ἀποβλέπον εἰς τὴν διάβρωσιν τῶν Ἑθνῶν.

Ἐχομεν βεβαίαν τὴν πίστιν, ὅτι θὰ ἐνωτισθῆτε εὐκρινῶς τὸ σῆμα κινδύνου, ὅπερ ἐσημάναμεν ὑμῖν καθηκόντως διὰ τῶν ὑπερθεν σκέψεων ἡμῶν, καὶ ὅτι θὰ προέβλητε εἰς ἀναθεώρησιν τῆς ἐπ' ἐσχάτων ἐγκαινισθεῖσης τακτικῆς, ἥτις συμπίπτει χρονικῶς μὲ τὴν ἑναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ Συντάγματος τῆς 9ης Ἰουνίου ἐ.ε. Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐναγωνίως θὰ ἀναμένωμεν ὑμετέραν ἀπάντησιν, προκειμένου νὰ ἐνημερώσωμεν ἀκολουθῶς τὴν ἄγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον.

Ἐπὶ τούτοις διατελοῦμεν

Διάπυρος ὑμῶν εὐχέτης

† Ὁ Ἀθηνῶν Σ ε ρ α φ ε ἰ μ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

κ.ἀ.α. Ἀρχιμ. Ἀ μ β ρ ὀ σ ἰ ο ς Λ ε ν ῆ ς

Συνημμένα ἐν φωτοστ. ἀντιγράφους:

1) «ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΚΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΡΧΙΑΣ»

(Ἐκ τοῦ βιβλίου: «ΑΙ ΕΝ ἙΛΛΑΔΙ ΑΝΤΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΠΡΟΠΑΓΑΝΔΑΙ ΚΑΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ Η ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ», τῶν Ἀρχιμ. Ἀμβροσίου Γ. Λενῆ καὶ Δημητρίου Ε. Παπανικολάου, ἐκδοσις Ἀρχηγείου Χωρ/κῆς, Ἀθῆναι 1974, σελ. 72-77).

2) Περὶ τὸ ἐρώτημα ἐὰν ὁ Χιλιασμὸς εἶναι ἢ ὄχι θρησκεία

(Ἐκ τοῦ βιβλίου: ΠΩΣ ΔΡΟΥΝ ΟΙ ΧΙΛΙΑΣΤΑΙ ΕΝ ἙΛΛΑΔΙ, τοῦ Ἀρχιμ. Ἀμβροσίου Λενῆ, ἐκδοσις Ἀρχηγείου Χωρ/κῆς, Ἀθῆναι 1974 σελ. 22-24).

3) «Περιορισμοὶ Συνταγματικῶς καταχωρημένον»

(Ἐκ τοῦ αὐτοῦ βιβλίου, σελ. 28-30).

(Συνεχίζεται) Ἀρχιμ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ Γ. ΛΕΝΗΣ

Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΓΩΓΗΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΤΩΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΤΡΑΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ*

β'.

† Ὁ ἐψηφισμένος Μητροπολίτης Πέτρας
Γερμανός»⁸.

«Ἐπειδή θείω ἐλέει, πατρικῇ τε εὐμενείᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Πατρὸς ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κυρίου μοι Κυρίου Βενεδίκτου καὶ ὁμοψήφω γνώμῃ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερῆς Συνόδου ἐκλήθην κατὰ λόγον προβιβασμοῦ ἀπὸ τῆς Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Σεβαστείας ἐπὶ τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῆς ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀμειρούσης κανονικοῦ ποιμένος Ἀγιοτάτης Μητροπόλεως Πέτρας, τούτου ἕνεκα, συνφωδὰ τοῖς θείοις καὶ ἱεροῖς κανόσι τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἡμῶν Ἐκκλησίας παραιτοῦμαι οἰκειὰ μου βουλῇ καὶ ἀβιάστω θελήσει τῆς ἀχρὶ τοῦδε νομίμως τε καὶ κανονικῶς ἐμπειστημένης τῇ ἐμῇ ταπεινότητι Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Σεβαστείας.

Εἰς ἐνδειξεν δὲ τῆς νομίμου ταύτης καὶ κανονικῆς μου ἀποχωρήσεως δίδωμι τήνδε τὴν ἐνυπόγραφόν μου παραίτησιν.

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλήμ ἀλλοε Ἀυγούστου ζ'.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 146 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7-8 τεύχους.

σεως, διαδόσεως καὶ ἐρμηνείας τοῦ ρόλου ἐνὸς προσώπου, μιᾶς ιδεολογίας (μιᾶς πίστεως), ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν ἀναγνώρισίν των καὶ τὴν προβολήν των πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον».

Ἡμεῖς εἰς ἓνα ἀπλούστατον ὄρισμόν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι «Δ.Σ. εἶναι νὰ μάθῃς καὶ νὰ βιώσῃς τὴν ἀλήθειαν μ' ἓνα ἀποτελεσματικὸν τρόπον καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ κἀνης τοὺς ἀνθρώπους δικούς σου μιλώντας καὶ βιώνοντας τὴν ἀλήθειαν αὐτήν».

Αὐτὸ δηλοῖ, ὅτι ὁ ρόλος τῶν Δ.Σ. εἶναι διττός. Εἶναι μία παλίνδρομος κίνησις πομποῦ καὶ δέκτου. Μία δόσις καὶ μία ἀντίδοσις πρὸς δύο κατευθύνσεις:

α) Πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ β) Πρὸς τὸ ἐξωτερικόν.

(Συνεχίζεται)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΦΕΡΟΥΣΗΣ

Περατωθείσης καὶ τῆς ὡς ἄνω Ἀκολουθίας, οἱ πάντες, προπορευομένων τῶν δύο νέων Μητροπολιτῶν καὶ ἐχόντων ἐν μέσῳ αὐτὸν τὸν Πανιερώτατον Μητροπολίτην Ναζαρέτ κ. Ἰσίδωρον, στ' τῇ Τάξει Μητροπολίτην τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων, μετέβημεν ἐν πομπῇ καὶ ἀνήλθομεν εἰς τὴν Μεγάλην Αἴθουσαν Τελετῶν τῶν Πατριαρχείων, ἐνθα κατὰ τὸ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων «Τυπικόν», ἀνέμενεν ὁ τὸν Θρόνον τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου κοσμῶν Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. κ. Βενέδικτος εἰς ὄν ἅπαντες «ἐβάλομεν μετάνοιαν» ἀσπασάμενοι τὴν τιμίαν Αὐτοῦ δεξιάν.

Προσφωνῶν τοὺς νέους Μητροπολίτας ὁ Μακαριώτατος ἐπανάλαβεν, ὅσα ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ εἶπε κατὰ τὴν συνεδρίαν καθ' ἣν προήγαγε τοὺς δύο Ἀρχιεπισκόπους εἰς Μητροπολίτας, εὐχηθεὶς αὐτοῖς μὲν «ὅπως φανῶσιν ἀντάξιοι τῶν προσδοκιῶν τῆς Γεραρῆς Ἀγιοταφτικῆς Ἀδελφότητος πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν Αὐτῆς, πρὸς τὸ καλὸν τοῦ τε Ἱεροῦ Ἡμῶν Κοινοῦ καὶ τοῦ θεοῦ ἐμπειστημένου Ἡμῶν πνευματικοῦ Ποιμνίου καὶ εἰς ἔπαινον τοῦ εὐλογοημένου Ἡμῶν Ἔθνους, ὅπερ ἐν τοῖς δυσχειμέροις τούτοις καιροῖς βαδίζων ἐπὶ τοῖς ἔχνεσι τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατόρων, οὐκ ἐπαύσατο μεριμνᾶν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀαστήλωσιν τῶν Παναγίων Προσκυνημάτων», εἰς δὲ τοὺς ἐν τῇ αἰθούσῃ εὕρισκομένους, ὅπως ἡ Χάρις τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου ἐνισχύῃ ἅπαντας «ἕ.α ὡς τέκνα φωτὸς περιπατήσωμεν».

Μετὰ τὴν προσλαλιὰν τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Πρωτόθρονος Μητροπολίτης Γέρων Καισαρείας κ. Βασίλειος ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ὠμίλησεν ἐξ ὀνόματος αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Ἁγίου Πέτρας κ. Γερμανοῦ εἰπὼν τὰ ἀκόλουθα:

8. Ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 92. Ἡ «φήμη» τοῦ Σεβασμιωτάτου Πέτρας ἔχει οὕτω: «Γερμανοῦ τοῦ Πανιερωτάτου καὶ Θεοπροβλήτου Μητροπολίτου τῆς Ἀγιοτάτης Μητροπόλεως Πέτρας, Ὑπερίμου καὶ Ἐξάρχου Τρίτης Παλαιστίνης καὶ Πετραίας Ἀραβίας, ἡμῶν δὲ Πατρὸς καὶ Ἱεράρχου, πολλὰ τὰ ἔτη».

«Μακαριώτατε Πάτερ και Δέσποτα,

Ἐπιτραπήτω μοι, ὅπως διερμηνεύσω τὰ διακατέχοντά με αἰσθήματα διὰ τῶνδε τῶν ὀλίγων ὑποκαρδίων μου λόγων, οἵτινές εἰσι και λόγοι τοῦ Ἁγίου Ἀδελφοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Πέτρας κ. Γερμανοῦ.

Ἐκ βαθέων τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς ἐπαναλαμβάνω τοὺς λόγους τοῦ Ἱεροῦ Ψαλμοῦδοῦ: «τὰ ἐλέη σου, Κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ἄσσομαι, εἰς γενεάν και γενεάν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ στόματί μου». (Ψαλμ. 88,2).

Τὸ ἄπειρον τοῦ Θεοῦ ἔλεος ἐκάλυψε με παιδιόθεν ἄχρι ταύτης τῆς ὥρας, καθ' ἣν συντετριμμένος τὴν καρδίαν και συνεχόμενος φόβω και τρόμῳ διὰ τὰς πολλὰς μου ἀσθενείας, ἀποδέχομαι τὸν τίτλον τῆς πάλαι ποτε διαλαμφάσης Ἀγιωτάτης Πρωτοθρόνου Μητροπόλεως Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ.

«Ἐξηρεύετο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν» (Ψαλμ. 44,2). Ἀλλὰ τί εἶπω και τί λαλήσω κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην στιγμήν; Οὐδὲν ἀπολύτως ἄξιον λόγον προσήνεγκον και οὐδὲν ἡμέτερον κατόρθωμα ἐξ ὅσων ἐν τῇ ταπεινῇ μου διακονίᾳ καθηκόντως ἄχρι τοῦδε εἰργάσθην «και τοῦτο οὐκ ἐξ ἡμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχῆσθῆται, αὐτοῦ γὰρ ἐσμὲν ποίημα» (Ἐφ. 2,8) κατὰ τὸν Θεσπέσιον Παῦλον.

Τὸ γ' ἐπ' ἐμοί, ἐπετέλεσα τὰ ἀνατεθέντα μοι καθήκοντα. Οὐχ ἦττον, ἢ ἀρχῆθεν ἐπιδειχθεῖσα πρὸς με πατρικὴ εὐνοία τῆς Ὑμετέρας σεπτῆς Μακαριότητος, Ἦσπερ τῇ προτάσει και τῇ ὁμοφώνῳ ἀποφάσει τῆς κατ' Ἀυτὴν Ἀγίας και Ἱερᾶς Συνόδου πιστόν με ἠγήσατο και ἄξιον ἀναλαβεῖν κατὰ λόγον προβιβασμοῦ τὸν τίτλον τῆς Ἀγιωτάτης Μητροπόλεως Καισαρείας.

Χάριτας τοῖνον και εὐγνωμοσύνην πολλὴν ὀφείλω τῇ Ὑμετέρᾳ Πατρότητι και τοῖς Ἱεροτάτοις και Πανοσιωτάτοις Μέλεσι τῆς Ἀγίας και Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τούτοις.

Ὅλωσ δ' ἰδιαιτέρως αἶνον και δοξολογίαν ἀναπέμπω τῷ ἐν Τριάδι Θεῷ ἡμῶν, οὐ μόνον ἐπὶ τῷ τοιούτῳ προβιβασμῷ, ἀλλὰ και τῇ ἀγαθοδοτίδι Προνοίᾳ Αὐτοῦ, τῇ οὕτω τὰ περὶ ἐμὲ διαταξαμένη, ἵνα καὶ γὰρ ὁ ἐλάχιστος γένομαι συνώνυμος τῷ Ἁγίῳ μου Μεγάλῳ Πάτρωνι, και τῇ Ἱερᾷ Αὐτοῦ Μητροπόλει.

Ὀλόθυμον δὲ τὴν εὐχὴν ἀναφέρω τῷ Κυρίῳ, ὅπως πρεσβείαις τοῦ Οὐρανοφάντορος Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ἀναδειχθῶ ἄξιος τῆς ὑψίστης ταύτης τιμῆς, ἀντάξιος τῆς Γεραῶς Ἡμῶν Ἀδελφότητος και τῶν προσδοκιῶν Αὐτῆς, χαρίζεται δὲ τῇ Ὑμετέρᾳ πεπνυμένη Κορυφῇ ἔτη μακρὰ και ἄλυπα, ὕγιενὰ και εὐφρόσυνα, καθηγιασμένα και φωτοβόλα, ὥστε πηδα-

λιουχεῖν τὸ ἱερόν σκάφος τῆς Ἀγιωτάτης Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς λιμένα εὐδίων, ἐν σοφίᾳ και συνέσει, ὑπομονῇ και καρτερίᾳ, εἰς δόξαν τοῦ ὑπερυμνήτου τοῦ Κυρίου ὀνόματος και ἐπαινον τοῦ εὐλογημένου Ἡμῶν Ἔθνους. Ἀμήν».

Ὡσαύτως και ὁ Ἁγιος Πέτρας δι' ὀλίγων ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ τῷ Μακαριωτάτῳ ἐπὶ τῇ προσγενομένη αὐτῷ τιμῇ και τὴν διάπυρον εὐχὴν ὅπως «εὐχαῖς τοῦ Μακαριωτάτου και τῇ χάριτι τοῦ Παναγίου και Τελεταρχικοῦ Πνεύματος ἀαδειχθῆ ἄξιος ταύτης ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἀγιωτάτης Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας».

Ἀκολούθως προσεφέρθησαν ἀναφυκτικὰ και ὁ πάντες προέπιον ὑπὲρ ὑγείας τοῦ τε Μακαριωτάτου Πατριάρχου κ. κ. Βενεδίκτου ὡς και τῶν Μητροπολιτῶν Καισαρείας κ. Βασιλείου και Πέτρας κ. Γερμανοῦ.

Πάντα τὰ ἀνωτέρω, προσκυνητῆς ὑπάρχων τῶν Θεοβαδίστων Τόπων ἀέωρακα τοῖς ἐφθαλοῖς μου, ἔθεασάμην και αἱ χεῖρές μου ἐψηλάφησαν» (Ἰω. Α', 1,1) και κατέγραψα ταῦτα εἰς ἄιδιον εὐγνωμοσύνην τῇ Μητρὶ τῶν Ἐκκλησιῶν και τῷ Προκαθημένῳ Αὐτῆς Μακαριωτάτῳ Πατριάρχῃ κ. κ. Βενεδίκτῳ, Ὅς, πολλῇ τῇ Πατρικῇ ἀγάπῃ περιποιήσατό με και ἐτίμησεν.

Βιογραφικὰ σημεῖωματα τῶν νέων Μητροπολιτῶν.

1. Καισαρείας κ. Βασιλείου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης τῆς Πρωτοθρόνου Μητροπόλεως τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων Γέρον Καισαρείας κ. Βασιλείος ἀκατὰ κόσμον Χρῆστος Μπλάτσος, υἱὸς τοῦ Βασιλείου και τῆς Γεωργίας Μπλάτσου, ἐγενήθη ἐν Ἀργί τῆς Πελοποννήσου κατ' Αὐγουστον τοῦ ἔτους 1923. Τὰ πρῶτα μαθήματα μέχρι τῆς Γ' ἐξαταξίου Γυμνασίου διήκουσεν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ πατρίδι. Προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νεαπόλεως κ. Παιτελέημονος ἦλθεν εἰς τὴν Ἀγίαν Πόλιν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1939. Ἀπεφοίτησεν τοῦ Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τῷ 1942. Συνοδικῇ ἀποφάσει διωρίσθη Γραμματεὺς ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς. Μετὰ ἐν ἔτος, τῷ 1943, ἐεγράφη ἐν τῷ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἀγγλικῷ Γυμνασίῳ «Bishop Gobat School», ἔθην ἀπεφοίτησεν τῷ 1945. Ἀκολούθως διωρίσθη Γραμματεὺς ἐν τοῖς Πατριαρχικοῖς Γραφείοις. Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1946 μετὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Ε' Χαιρετισμῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ Αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχείων μετὰ δύο ἄλλων δοκίμων, τοῦ Χαραλάμπους Γαβριηλίδη και Ἀριστάρχου Ἰωαννίδη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Πατρὸς ἡμῶν και Πατριάρχου ἐκάφη Μο-

ναχός μετονομασθείς Βασίλειος. Ὡς δόκιμος ἐπὶ τετραετίαν διηκόνησεν ὡς κανονάρχης ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, καὶ ἀκολούθως ἐπὶ ἐν ἔτος ὡς ἀΨάλτης. Τῇ 11ῃ Ἰουλίου 1946 ἐπὶ τοῦ Φρικτοῦ Γολγοθᾶ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νεαπόλεως κ. Παντελεήμονος ἐχειροτονήθη Διάκονος. Πατριαρχικῇ ἐγκρίσει τὸν Αὐγούστον τοῦ 1946 ἐστάλη εἰς Ἀθήνας, ἐθα ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐπανελθὼν τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1952 διωρίσθη ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Πρωτοκολλητῆς καὶ ἐν τῷ Περιοδικῷ «Νέα Σιών» Ἀρχισυντάκτης καὶ διορθωτῆς αὐτοῦ. Κατ' Ἰούλιον τοῦ 1953 διωρίσθη Γραμματεὺς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἐφετείου. Τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1954 προὔχειρίσθη εἰς Πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου Ἀγ. Σεβαστείας κ. Ἀθηναγόρου ἐν τῷ Καθολικῷ, ἀπενεμήθη δ' ἀμ' αὐτῷ τὸ πιττάκιον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ἐπὶ 9 μῆνας διηύθυνεν τὸ Περιοδικὸν «Νέα Σιών» (Μάρτιος-Νοέμβριος 1954). Τῇ 27ῃ Μαΐου 1955 διωρίσθη ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ πρὸς περίθαλψιν τῶν Προσφύγων τοῦ Χριστιανικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς (Near East Christian Consil Committee for Refuge Work). Κατ' Ἰούνιον 1955 διωρίσθη δεξιὸς ψάλτης ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῶν Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης. Τῇ 11ῃ Ὀκτωβρίου 1955 διωρίσθη μέλος τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῇ 21ῃ Ὀκτωβρίου 1955 Γραμματεὺς αὐτῆς. Τῇ 8ῃ Ἰουνίου 1956 Συνοδικῇ ἀποφάσει διωρίσθη Ἀρχιεπισκοπικῶν ἀναλαβῶν τὴν διεύθυνσιν τῶν Πατριαρχικῶν Γραφείων. Τῇ 26ῃ Φεβρουαρίου 1957 (Συνοδικῇ ἀποφάσει) διωρίσθη Γέρον Ἀρχιεπισκοπικῶν. Τῇ 14ῃ Σεπτεμβρίου 1957 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου τοῦ Ἀ', προτάσει τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Π. Παντερμαλῆ, διὰ χειρὸς τῆς Α.Θ. Μακαριότητος τότε διπλωμα καὶ ὁ Σταυρὸς τοῦ Ταξιάρχου τοῦ Βασιλικῆς Τάγματος τοῦ Φοίνικος. Ὡσαύτως ἔχει ἀπενεμηθῆ αὐτῷ ὁ ἀνώτερος Ταξιάρχης τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Τῇ 30ῃ Ἀπριλίου 1957 (Συνοδικῇ ἀποφάσει) διωρίσθη μέλος τῆς Ἐφορείας τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις Σχολῶν τοῦ Παναγίου Τάφου. Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1957 ἀπενεμήθη αὐτῷ τὸ χρυσοῦν Μετάλλιον τῆς Πόλεως Μεσολογγίου. Τῇ 4/3/1962 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν Χουσεΐν Ἰμπεν Ταλάλ τὸ παράσημον Ἑλ-Νάχδα IIIου βαθμοῦ, τοῦ ἰσοτίμου τούτου τῆς τάξεως Κάουκαπ ἀπενεμηθέντος αὐτῷ ἐν ἔτει 1957. Τῇ 3/8/1962 ἐκλεγείσθε ὁμοφώνῳ γνώμη (ἰδὲ Συνοδικὴν Συνουδρίαν ΕΗ') Ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου, ἐχειροτονήθη Ἀρχιερεὺς ἐπὶ τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν τῇ 13/26ῃ Αὐγούστου 1962 — Κυριακῇ, ἡμέρᾳ τῶν γενεθλίων αὐτοῦ — ὑπὸ τῆς Α. Θ. Μακαριότητος, συμπαραστατομένου ὑπὸ τῶν Ἱερωτάτων Ἀρχιεπισκόπων Θαβωρίου κ. Βησσαρίωνος, Φιλα-

δελφείας κ. Ἐπιφανίου, Μητροπολίτου Δράμας κ. Φιλίππου καὶ τοῦ Ἀγίου Γάζης κ. Στεφάνου. Κατ' Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1968 ἀπεστάλη ὡς Πρόεδρος τῆς Πατριαρχικῆς Ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Δ' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Οὐψάλα τῆς Σουηδίας. Ἐκτοτε μετέχει ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ κατ' ἔτος συνεργουμένη Πανορθοδόξῳ Ἐπιτροπῇ ἐπὶ τοῦ Διαλόγου μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν. Τὴν 28ῃν Φεβρουαρίου 1973 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Κωνσταντίνου ὁ Σταυρὸς τῶν Ἀνωτέρων Ταξιάρχων τοῦ Βασιλικῆς Τάγματος τοῦ Φοίνικος. Τὴν 7/20ῃν Αὐγούστου 1975 προήχθη εἰς Μητροπολίτην Καισαρείας τῆς ἐν Παλαιστίνῃ, Πρωτοθρόνου Μητροπόλεως τῆς Μητροπόλεως τῶν Ἐκκλησιῶν»⁹.

2. Πέτρας κ. Γερμανοῦ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πέτρας κ. Γερμανὸς (κατὰ κόσμον Κωνσταντίνος Μαμαλάδης τοῦ Δημητρίου καὶ τῆς Κυριακῆς, ἐγεννήθη ἐν Βουρῶ τῆς Χίου τῇ 18ῃ Ἰανουαρίου 1920. Ἐλθὼν εἰς Ἀγίαν Πόλιν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1934 ἐνεγράφη εἰς τὸ ἐνταῦθα Γυμνάσιον τοῦ Ἱ. Κοινοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1937-1945 ἐχρημάτισε Δομέστιχος ἐν τῷ Ναῷ τῆς Ἀναστάσεως. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1940 ἐχειροτονήθη Διάκονος. Τῷ 1945 ἐστάλη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, ἐξ οὗ ἀπεφοίτησεν τῷ 1950. Ἐπανελθὼν ἐκεῖθεν διωρίσθη Ἀρχιδιάκονος τοῦ Θρόνου, Ἀρχισυντάκτης τῆς «Νέας Σιών» καὶ καθηγητῆς ἐν τῷ Γυμνασίῳ τοῦ Ἱ. Κοινοῦ. Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1952 διωρίσθη εἰς τὴν Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπὴν. Τῇ 18ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1954 προὔχειρίσθη εἰς Πρεσβύτερον ἐν τῷ Καθολικῷ ὑπὸ τοῦ Ἀγ. Τιβεριάδος κ. Βενεδίκτου, ἀπενεμήθη δι' αὐτῷ καὶ τὸ πιττάκιον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Τῇ 12ῃ τοῦ Μηνὸς Ὀκτωβρίου 1955 διωρίσθη Μέλος τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ δὲ 26ῃ Φεβρουαρίου τοῦ 1957 διωρίσθη Πρόεδρος τῶν Οἰκονομικῶν. Τῇ 14/9/1957 ἀπενεμήθη αὐτῷ ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Παύλου τοῦ Ἀ', προτάσει τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Π. Παντερμαλῆ, διὰ χειρὸς τῆς Α.Θ. Μακαριότητος ὁ Σταυρὸς τοῦ Ταξιάρχου τοῦ Βασιλικῆς Τάγματος τοῦ Φοίνικος. Ὡσαύτως ἔχει ἀπενεμηθῆ αὐτῷ ὁ Ἀνώτερος Ταξιάρχης τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας. Τῇ 30ῃ Ἀπριλίου 1957 (Συνοδικῇ ἀποφάσει) διωρίσθη Μέλος τοῦ Ἐφετείου. Τῇ 15/7/1958 διωρίσθη Μέλος τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας. Τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου 1958 ἀπενεμήθη αὐτῷ διὰ χειρὸς τοῦ Διαδόχου τὸ παράσημον Κάουκαπ Γ' βαθμοῦ (Ταξιάρχης τοῦ Σωτήρος). Κατ'

⁹ 9. «Μοναχολόγιον Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος», σελ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ θορυβώδης βεβήλωσις τῆς νυκτὸς τῆς Ἀναστάσεως.

Ἀσφαλῶς ὁ ἑορτασμός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου δεόν νὰ συνοδεύηται ὑπὸ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης: «Ἀναστάσεως ἡμέρα λαμπρυνθῶμεν, λαοί, Πάσχα Κυρίου Πάσχα». «Ὀδοῖοι μὲν ἐπαξίως εὐφρανέσθωσαν, γῆ δὲ ἀγαλλιᾶσθω...». «Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλον Σιών». «Ἀναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει». Ἡ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις αὕτη συνδέεται μετὰ τῆς γενομένης εἰς ἡμᾶς προσκλήσεως, «ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν» (Ρωμ. ζ', 4).

Ἄλλ' ἢ «καινότης» αὕτη τῆς ζωῆς οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχη σχέσιν πρὸς τὴν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος υπερβάσαν πᾶν ὄριον ἀνοχῆς χρεῖσιν κατὰ τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως ἐκκωφαντικῶν καὶ ἐπικινδύνων κροτῖδων καὶ «βαρελότων» καὶ τὴν δι' εἰδικῶν πιστολιῶν ἐκτόξευσιν ἐκρηγνυμένων φυσιγγίων, τὰ ὅποια προεκάλεσαν πολλὰς δεκάδας τραυματισμῶν, ἐβεβήλωσαν κατ' ἀπαράδεκτον τρόπον τὴν ἁγίαν ἀτμόσφαιραν τοῦ Πάσχα καὶ ἀπέδειξαν τὴν πρὸς τὸ κοινωνικὸν σύνολον περιφρόνησιν. Ἡ ἐρασμία ὠραιότης τῆς νυκτὸς τῆς Ἀναστάσεως μετεβλήθη εἰς ἀτμόσφαιραν τρόμου καὶ πανικοῦ οὐ μόνον διὰ τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ παιδιὰ, τοὺς ἠλικιωμένους, τοὺς ἀσθενεῖς, τὰς ἐγκυμονούσας καὶ τοὺς ἔχοντας καταπεπονημένον καὶ εὐαίσθητον νεορικὸν σύστημα.

Ἀπρίλιον 1950 ἀπενεμήθη αὐτῷ τὸ χρυσοῦν Μετάλλιον τῆς Πόλεως τοῦ Μεσολογγίου καὶ τὸ 1957 τὸ παράσημον τοῦ «Ταξιάρχου τοῦ Τάγματος τοῦ Ἀγίου Διονυσίου». Τῇ 21/4/1960 διωρίσθη Γέρον Σκευοφύλαξ (Συνοδικὴ Συνεδρία Μ'). Μετέσχεν ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου ἐν τῇ ἐν Ρόδῳ Πανορθοδόξῳ Διασκέψει (Σεπτέμβριος 1961) καὶ ἐν τῇ Β' τοιαύτῃ ἀπὸ 26-29 Σεπτεμβρίου 1963, καὶ τῇ Γ' τοιαύτῃ ἀπὸ 1/11/1964-15/11/1964. Τῇ 14ῃ Ἰουνίου 1966 ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Συνοδικὴ Συνεδρία ΠΒ') ἐξελέγη Ἀρχιεπίσκοπος Σεβαστείας καὶ διωρίσθη Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος. Τῇ 27ῃ Ἰουνίου 1966 ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου, συλλειτουργούντων αὐτῷ τῶν Ἀρχιερέων τοῦ Θρόνου, καὶ τοῦ ἐκ Κρήτης Μητροπολίτου Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας κ. Τιμοθέου, εἰς Ἀρχιερέα. Τῇ 27/10/

Ἄσθεν, ὡς προετάθη ὀρθῶς ἐν ἐπιστολῇ, σταλείσῃ εἰς ἀθηναϊκὴν ἐφημερίδα, ἐπιβάλλεται, ὅπως «οἱ ταραξαῖαι διώκονται ἀμειλίκτως, ἐπιβαλλομένων ἀσστηρῶν κυρώσεων, μὴ ἐξαγοραζομένων». Μόνον οὕτω θὰ ἀποφύγωμεν εἰς τὸ μέλλον νὰ θρηνώμεν θύματα καὶ νὰ ἀπολέσωμεν τὸ προνόμιον τοῦ νὰ ἑορτάζωμεν τὸ Ἑλληνικὸν Πάσχα κατὰ μοναδικὸν καὶ ἀπαράμιλλον ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ τρόπον.

Ὁ πρῶτος ἑλληνικὸς ὀρθόδοξος ναὸς ἐν Σουηδίᾳ.

Μετὰ μεγίστης χαρᾶς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπληροφορήθη ἐκ τῶν ἐφημερίδων, ὅτι ἡ ἀνήκουσα εἰς τὸ Οἰκουμηνικὸν Πατριαρχεῖον Ἱερὰ Μητροπολις Σουηδίας καὶ πάσης Σκανδιναβίας ἠγόρασεν ἐν Οὐψάλα ἕνα ναὸν ἐκ τῶν λουθηρανῶν καὶ τὸν μετέτρεψεν εἰς ὀρθόδοξον. Πρόκειται περὶ τοῦ πρώτου ἐν ὀλοκλήρῳ τῇ Σουηδίᾳ, ὅστις ἀνήκει εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ὀρθοδοξίαν. Ὡς ἐδήλωσεν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σουηδίας κ. Παῦλος, ἐν τῷ οἰκοπέδῳ, ὅπερ περιβάλλει τὸν ναὸν, θὰ κτισθοῦν διάφορα κτίρια διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος τῆς Οὐψάλας καὶ διὰ τὴν προβολὴν τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου.

Ἐδχόμεθα, ὅπως ὁ νέος οὗτος ὀρθόδοξος ναὸς ἀποβῆ ἐν Σουηδίᾳ φωτεινὴ ἐστία τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος καὶ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀξίωσιν τῆς αἰγλης καὶ τοῦ γοήτρου τοῦ Οἰκουμηνικοῦ Πατριαρχείου, τὸ ὅποιον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀκτινοβολεῖ ὀλον ἐν καὶ

1967 Συνοδικῇ ἀποφάσει (Συνοδικὴ Συνεδρία ΡΚΕ') διωρίσθη Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἐφετείου. Τῇ 18/2/1972 ἀποφάσει τῆς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου (Συνοδικὴ Συνεδρία ΡΝΔ'), διωρίσθη Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Ἑλλάδι. Τὴν 7/20ῃν Αὐγούστου 1975 προήχθη εἰς Μητροπολίτην Πέτρας, Γ' Παλαιστίνης καὶ Πετραίας Ἀραβίας καὶ ἐτοποθετήθη Πρόεδρος τῶν Οἰκονομικῶν¹⁰.

Ἐν τῇ Ἀγίᾳ Πόλει Ἱερουσαλὴμ τῇ 12/25 Αὐγούστου 1975.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Βοηθὸς ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

10. «Μοναχολόγιον Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος», σελ. 81.

περισσότερον οὐ μόνον ἐν Εὐρώπῃ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἡπείρους.

Κακοποιήσις καὶ διαστρέβλωσις τῶν ἱστορικῶν γεγονότων.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἐπὶ τῇ Ἐθνικῇ εορτῇ δημοσιευμάτων τοῦ Τόπου πολὺς ἐγένετο προσφάτως λόγος, ἐὰν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος καὶ ὁ ἀνώτερος κληρικός. Οἱ ἀποπειρώμενοι νὰ ἐρμηνεύσουν τὸ θαῦμα τοῦ 1821 διὰ τῆς μεθόδου τῆς προκροστέιου κλήνης τῆς μαρξιστικῆς φιλοσοφίας τῆς Ἱστορίας ἰσχυρίσθησαν, ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς ἦσαν πολέμιοι τῆς ιδέας τῆς ἀποτινάξεως τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ!

Ἀλλὰ τοιοῦτοι ἰσχυρισμοὶ σημαίνουν εἴτε μωπῖαν εἴτε συνειδητὴν κακοποιήσιν καὶ διαστρέβλωσιν τῶν ἱστορικῶν γεγονότων. Κατ' ἐξοχὴν οἱ ἀρχιερεῖς μετεῖχον πάσης ἀπελευθερωτικῆς κινήσεως καὶ προσπαθείας. Ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς εἶχε πλείστους προδρόμους. Ἄς φέρωμεν εἰς τὴν μνήμην μας τὸν περὶ τὸ 1600 δράσαντα μητροπολίτην Λαρίσης-Τρίκκης Διονύσιον Β' τὸν φιλόσοφον ἢ τὸν μητροπολίτην Κεφαλληνίας Τιμόθεον Τυπάλδον, ὅστις τὸν 15 αἰῶνα μετέσχεν ἐξεγέρσεως μετὰ σώματος 150 κληρικῶν, ἢ τοὺς μητροπολίτας Σαλώνων Φιλόθεον, Θηβῶν Ἱερόθεον, Λαρίσης Μακάριον, Εὐβοίας Ἀμβρόσιον. Εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 ἔστωσαν ὡς παραδείγματα ἐμψυχωτῶν τοῦ ἀγῶνος ὁ Βρεσθένης Θεοδώρητος, ὁ Ταλαντίου Νεόφυτος Μεταξάς, ὁ Καρύστου Νεόφυτος, ὁ Ἀνδρούσης Ἰωσήφ, ὁ Κορίνθου Κύριλλος κ.ά., ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν κληρικῶν ὁ Ἀνθίμος Γαζῆς, ὁ Νεόφυτος Δούκας, ὁ Νεόφυτος Βάμβας καὶ πλείστοι ἄλλοι.

Ὅθεν εἶναι ὄλως ἀπαράδεκτον νὰ ἀντιπαρεχώμεθα τὴν ἀδιάσειστον ταύτην ἱστορικὴν πραγματικότητα καὶ νὰ ἀποδίδωμεν πάσας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοθυσίας καὶ αὐταπαρηγήσεως εἰς ... ταξικὸν ἀνταγωνισμὸς!

Θρησκεία καὶ Ἠθική.

Ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κ. Γαργιάς ἐν τῇ προσφάτως δημοσιευθείσῃ μελέτῃ αὐτοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Θρησκεία καὶ Ἐγκληματικότητα», ἀναφερόμενος εἰς τὰς σχέσεις τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς, τονίζει χαρακτηριστικῶς τὰ ἑξῆς: «Πεπειραμένοι καὶ δεδοκιμασμένοι παιδαγωγοὶ καὶ σωφρονισταὶ διδάσκουσιν, ὅτι ἰσχυρὰ

δύναμις πρὸς διαμόρφωσιν τοῦ χαρακτῆρος τῶν νέων εἶναι ἢ διὰ τῆς θρησκείας ἐπίδρασις, μάλιστα δ' ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ ἠθικὴ ἄνευ θρησκευτικῶν ἀρχῶν καὶ νὰ διδαχθῇ ἠθικὴ ἄνευ θρησκείας».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἡ ἐπιδιώκουσα τὴν διάπλασιν ἠθικῶν προσωπικοτήτων παιδεία δέον νὰ ἔχῃ ὡς θεμέλιον αὐτῆς τὴν θρησκευτικὴν ἀγωγὴν. Ἡ ἠθικὴ βούλησις γίνεται πρὸ πάντων πανίσχυρος, διὰ τῆς συνεργασίας αὐτῆς μετὰ τῆς Θείας Χάριτος, ἣτις παρέχεται εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας. Τοιοῦτοτρόπως τὸ ὑπερφυσικὸν ἔρχεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ φυσικοῦ καὶ αἱ ἀνθρώπινοι βουλητικαὶ δυνάμεις γίνονται γιγάντειοι καὶ παρουσιάζουν τὴν μεγίστην αὐτῶν ἀπόδοσιν. Ἡ κατὰ τὸν ἠθικὸν ἀγῶνα νίκη εἶναι ἐξησφαλισμένη, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται («ἐν Χριστῶ»). Χαρακτηριστικὸν ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι οἱ λόγοι τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῶ» (Φιλιπ. δ', 13).

Αὐξάνεται τὸ ποσοστὸν τῶν Ἑλλήνων ἀλκοολικῶν.

Κατὰ τὰς διαπιστώσεις τοῦ εἰδικοῦ τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν, καθημερινῶς αὐξάνεται ὁλονὲν καὶ περισσότερο τὸ ποσοστὸν τῶν Ἑλλήνων ἀλκοολικῶν, οἵτινες εἶναι μαριῶδεις καταναλωταὶ ἑλληνικῶν καὶ ξένων ποτῶν. Εἰς τὰ κρατικὰ νοσηλευτικὰ ἰδρύματα νοσηλεύεται σημαντικὸς ἀριθμὸς ἀσθενῶν μετὰ παθήσεις ἀλκοολικῆς αἰτιολογίας (λ.χ. κίρρωσιν τοῦ ἥπατος, νεφρίτιδας).

Τὸ ἀνησυχητικὸν τοῦτο φαινόμενον δέον νὰ κινητοποιήσῃ τοὺς γονεῖς, τοὺς ἐκπαιδευτικούς, τοὺς ἱερεῖς καὶ ἱεροκήρυκας, τοὺς ὑγιεινολόγους, τοὺς δημοσιογράφους καὶ πάντας τοὺς ἀρμοδίους πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἑλληνικῆς νεότητος ἐκ τῶν κινδύνων τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Οἱ κίνδυνοι οὗτοι δὲν εἶναι μόνον σωματικοί, ἀλλὰ καὶ πνευματικοί. Τὸ οἰνόπνευμα γενικῶς ἀφαιρεῖ τὴν αὐτοκυριαρχίαν τοῦ ἀτόμου, τὴν ἰκανότητα προσοχῆς καὶ τὴν ἐτοιμότητα τῆς κρίσεως, διότι παραλύει τὰς ἀνωτέρας ἐγκεφαλικάς λειτουργίας καὶ καθιστᾷ αὐτὰς ἀνικάνους, ὅπως χαλιναγωγῆσον τὰς αὐτομάτους καὶ ἀνακλαστικὰς κινήσεις τοῦ σώματος, τὰς ἀλόγους ὁρμὰς καὶ τὰ πάθη. Ὁ ἀλκοολισμὸς εἶναι ἢ γνωστοτέρα αἰτία τῶν ἐγκλημάτων. Ὡς ἔλεγεν ὁ Κλεμανσώ, τὸ «οἰνόπνευμα εἰς φονικὰ ἀποτελέσματα ὑπερβαίνει καὶ τὰς αἱματηρότερας μάχας τῆς ἱστορίας».

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

1. Μνήμη Κόντογλου. 'Εκδοτικός Οίκος «'Αστήρ». 'Αθήναι 1976.

Ο γνωστός διά τήν σοβαρότητα και τήν καλαισθησίαν τῶν ἐκδόσεών του Οἶκος «'Αστήρ» τῶν 'Αδελφῶν 'Αλ. και Ε. Παπαδημητρίου προέβη, κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ, εἰς τήν κυκλοφορίαν τοῦ λαμπροῦ τούτου τόμου, ἀφιερώματος εἰς τήν μνήμην τοῦ μεγάλου ἀγιογράφου και λογοτέχνου Φώτη Κόντογλου († 1965). Εἰς τὸ ἔργον συνεργάζονται κορυφαῖα ὀνόματα τῶν Γραμμάτων και τῶν Τεχνῶν, μεταξύ τῶν ὁποίων ἐνδεικτικῶς ἀναφέρονται τοὺς ἀκαδημαϊκοὺς Μιχ. Δ. Στασινόπουλον, 'Αν. 'Ορλάνδον, 'Ιω. Θεοδωρακόπουλον και Τ. Παπατσώνην, τήν γνωστὴν λογοτέχνηδα 'Ελλην 'Αλεξίου, τοὺς ζωγράφους Γιάννην Τσαρούχην και Σπύρον Βασιλείου και τὸν ἡθοποιὸν και σκηνοθέτην 'Αλέξη Μινωτήν. Τὰ κείμενα εἰς τρία Μέρη, (Α' Γενικὲς θεωρήσεις, Β' Τὸ ζωγραφικὸ του ἔργο, Γ' 'Αναπολήσεις), φωτίζουν τήν προσωπικότητα τοῦ Κόντογλου ὡς ἀνθρώπου και ὡς καλλιτέχνου. Προβάλλουν δὲ τοῦτον ὑπεράξιον ὑμνητὴν και Διδάσκαλον τῆς 'Εθνικῆς τῶν 'Ελλήνων Παραδόσεως, ὡς μέγαν Διδάσκαλον τοῦ Γένους, τὰς παραδόσεις τοῦ ὁποίου ὑμνήσῃ μετὰ τὸν χρωστῆρα και τήν γραφίδα, ἀξιοποιήσας ταύτας εἰς τήν συνείδησιν τοῦ νέου 'Ελληνισμοῦ αἰσθητικῶς και πνευματικῶς.

Τὸν τόμον στολιζοῦν φωτοτυπικῶς πολλὰ ζωγραφικὰ και ἀγιογραφικὰ ἔργα τοῦ αἰοδίου ἀνδρός, τὸ εἰκονογραφημένον χειρόγραφον τοῦ ὠραίου βιβλίου του («'Αστρολάβος»), ὡς και φωτογραφίαι ἐκ τοῦ βίου του.

'Αλλ' ἡ λαμπρὰ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐκδοσις, ἐκτὸς τῆς πνευματικῆς και αἰσθητικῆς τῆς ἀξίας, ἀποτελεῖ και ἐπὶ ἐτέρου πεδίου πολύτιμον συμβολήν. Περιλαμβάνουσα, ἐκτὸς τῶν διασπάρτων εἰς τὰ κείμενα τῶν συνεργατῶν στοιχείων, Βιοχρονολογικὸν και Βιβλιογραφικὸν Πίνακα, ὡς και Κατάλογον τῶν ὄσων ἦτο δυνατόν νὰ καταγραφοῦν ζωγραφικῶν ἔργων του (τοιχογραφιῶν και φορητῶν), παρέχει διὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς τῆς αὔριον τεκμηριωμένον χρησιμώτατον ὕλικόν.

Συγχαίρομεν θερμῶς τὸν 'Εκδοτικὸν Οἶκον «'Αστήρ», μεθ' οὗ ὁ Κόντογλου εἶχε συνεργασθῆ ἐπὶ μακρὸν—ἐκδοὺς πλὴν τοῦ ὠραίου Περιοδικοῦ ἐπὶ σειράν ἐτῶν («Κιβωτός»), ὡς και πλεῖστα ἐκ τῶν ἔργων του—, διὰ τήν παροῦσαν λαμπρὰν ἐκδοσιν, τήν φωτίζουσαν τὸ ὅλον ἔργον τοῦ αἰοδίου παραδοσιακοῦ ζωγράφου, λογοτέχνου και κριτικοῦ Κόντογλου, ἥτις προβάλλει τοῦτον ὡς πρότυπον αἰσθητικοῦ και καλλιτέχνου, πεπληρωμένου ὑπὸ τῶν μεγάλων ιδεωδῶν τοῦ Γένους ἡμῶν.

K. Γ. Μ.

2. Κώστα Ν. Ξενογιάννη, Ταξιδίον. Τὸ περίτεχνον βυζαντινὸν μνημεῖον τῆς 'Ανατολικῆς Κορινθίας (12ου αἰ.). ('Αφιέρωμα εἰς τὸν Δρα Μιχ. Γκητάκον). 'Αθήναι 1976, σ. 46, ἐξ ὧν αἱ 16 σελ. ἀποτελοῦν τὸν Πρόλογον και τήν βιβλιογραφίαν. Εἰς τὰ δύο πρῶτα κεφ. ἐξετάζεται ἡ ἐξωτερικὴ δομὴ τοῦ ἱ.Ναοῦ. 'Εν τῷ κεφ. γ' ἐκτίθεται ὁ προσανατολισμὸς και καθορίζεται ἡ χρονολόγησις τοῦ μνημείου. Τὸ δὲ δ' κεφ. ἀσχολεῖται περὶ τήν αἰσθητικὴν τοῦ Ναοῦ. 'Εν τέλει δίδεται περιληπτικὴ παρουσίασις ἀγγλιστὶ και γαλλιστὶ.

3. Κων. Β. Σκουτέρη, Ὑψηλοῦ τοῦ Παν/μίου 'Αθηνῶν, 'Η ἀγγλικανικὴ ἀρχὴ τῆς Comprehensiveness και ἡ ὀρθόδοξος περὶ 'Ελευθερίας ἀντίληψις. 'Αθήναι 1975 σ. 81.

Θέμα τῆς συγχρόνου Θεολογίας τῆς 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας, ἐνδιαφέρον και τήν ἡμετέραν ὀρθόδοξον και δὴ και Πατερικὴν 'Θεολογίαν, λόγῳ τῆς εὐρυτέρας σημασίας τῆς ἐνοίας τῆς «Περιεκτικότητος» ἢ «Περιληπτικότητος», τῆς ὑπὸ τῶν 'Αγγλων Θεολόγων ἀποδιδομένης εἰς τὸν ὅρον τοῦτον. 'Ο σ. ἐξετάζει τήν ἀπὸ ὀρθοδόξου ἀπόψεως ἀποδιδομένην ἐρμηνείαν τοῦ ὅρου, ἐξαιρῶν ἕκαστον σημεῖον διακρίσεως τῆς ἐνοίας τοῦ ὅρου ἐν τῇ ἐφαρμογῇ και τῇ πράξει μεταξύ τῆς 'Ορθοδόξου και 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας. 'Ο σ. ἐν τῇ περιεκτικῇ, ἀλλὰ και μεστῇ εἰς ἐκκλησιολογικὰς ἀρχὰς και ιδέας ἐκθέσει του, διαπραγματεύεται μετὰ ζήλου και ἐνθέρμου συμμετοχῆς πάσας τὰς ἀπόψεις τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας ἐπὶ τοῦ θέματος, ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν και πᾶσαν τὴν σχετικὴν βιβλιογραφίαν, ἡμετέρων τε και ξένων θεολόγων. 'Η ἀνά χεῖρας μελέτη συμβάλλει ἀσφαλῶς και ὑποβοηθεῖ τοὺς ὀρθοδόξους θεολόγους, τοὺς μέλλοντας νὰ συμμετάσχῳσι τοῦ «διαλόγου» μετὰ τῆς 'Αγγλικανικῆς 'Εκκλησίας.

4. Τοῦ αὐτοῦ, 'Αναφορὰ εἰς τήν πνευματολογίαν τοῦ Μεγάλου Φωτίου. 'Ομιλία, λεχθεῖσα εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς 'Ι. Μονῆς Πεντέλης κατὰ τήν ἑορτὴν τοῦ Μεγάλου Φωτίου. 'Αθήναι 1976, σ. 14. ('Ανάτ. ἐκ τῆς «'Εκκλησίας»).

5. Τοῦ αὐτοῦ, Holy Scripture and Councils (Sobornost, Series 7· number 2. Winter 1975, p. 111-116).

K. Γ. Μ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών

Την 10ην Μαρτίου ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ έδέχθη εις συνεργασίαν τον Σεβ. Μητροπολίτην Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Γεώργιον, τον Σεβ. Μητροπολίτην Λαρίσης και Πλαταμώνος κ. Σεραφείμ, τον Θεοφ. Επίσκοπον Άχελώου κ. Εύθύμιον και τον Γεν. Γραμματέα του Ύπουργείου Μεταφορών και Έπικοινωνιών κ. Ζ. Φούφαν.

Την 11ην Μαρτίου τον Μακαριώτατον Αρχιεπίσκοπον έπεσκέφθησαν ο Ύπουργός Ναυτιλίας κ. Αλέξανδρος Παπαδόγγουας, ο έν Άθήναις Πρέσβυς τής Ολλανδίας κ. Fredrik Calkonen, ο έν Άθήναις Πρέσβυς τής Συρίας κ. Adnan Mougrad ο Πρέσβυς εκ τής Α' πολιτικής Δίψσεως του Ύπουργείου Έξωτερικών τής Ελλάδος κ. Μαζαράκης Γεώργιος.

Την 12ην Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος έχοροστάτησεν εις τον έν Άθήναις Καθεδρικών Ί. Ναόν του Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου κατά την Α' Στάσιν του Άκαθίστου Ύμνου.

Την 14ην Μαρτίου, έορτήν τής Όρθοδοξίας, προεξάρχοντος τής Αυτού Μακαριότητος του Αρχιεπισκόπου κ. Σεραφείμ έτελέσθη εις τον έν Άθήναις Καθεδρικών Ί. Ναόν του Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου Συνοδική Θεία Λειτουργία. Ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος έξεφώνησε τό «ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ» τής ήμέρας και ο Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων τον πανηγυρικών τής έορτής.

Την 19ην Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ έχοροστάτησεν εις τον Ί. Ναόν του Άγ. Παντελεήμονος Άχαρνών, κατά την Β' Στάσιν του Άκαθίστου Ύμνου.

Την 21ην Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος έκήρυξε την έναρξιν των έργασιών τής Γενικής Συνελεύσεως του Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου τής Ίεράς Αρχιεπισκοπής, πραγματοποιηθείσαν εις τό κινηματοθέατρον «ΠΑΛΛΑΣ».

Ο Μακαριώτατος άπηύθυνε χαιρετισμόν εις τά μέλη τής Συνελεύσεως και έξήρε τό όλον έργον του έν λόγω Ταμείου τής Ί. Αρχιεπισκοπής διά τον πάσχοντα συνάνθρωπον.

Την 22αν Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος έδέχθη τους προϊσταμένους των διαφόρων Γραφείων τής Ί. Αρχιεπισκοπής, έξήτασεν τά θέματα αυτών και έδωσεν προς αυτούς τάς καταλλήλους οδηγίας. Ακολούθως δέ έδέχθη Ιερείς τής Ί. Αρχιεπισκοπής και ήκουσε τά άπασχολούντα αυτούς θέματα, έν συνεχεία δέ έδωσεν εις διάφορα τής Αρχιεπισκοπής Γραφεία αναλόγους έντολάς διά την δυνατήν αυτών επίλυσιν.

Έν συνεχεία δέ υπό του Αρχιεπισκόπου Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ έγένητο δεκτός ο Αρχιεπίσκοπος Σινά, Φαράν και Ραϊθώ κ. Δαμιανός και ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Γαρδικίου κ. Χρυσόστομος.

Την 23ην Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος έξήτασε διάφορα θέματα των Γραφείων τής Ί. Αρχιεπισκοπής και έδωσε τάς καταλλήλους οδηγίας.

Την 13.00ην μεσημβρινήν τής ίδιας ήμέρας, ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίασεως του Δ. Συμβουλίου του Τ.Α.Κ.Ε. εις την αίθουσαν συνεδριάσεων του Αρχιεπισκοπικού Μεγάρου.

Την 24ην Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος παρέστη εις την πανηγυρικήν επί τή Έθνική Έορτή τής 25ης Μαρτίου 1821 συνεδρίαν τής Ακαδημίας Άθηνών.

Την 25ην Μαρτίου ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος κ. Σεραφείμ πρόστη εις την Δοξολογίαν επί τή Έθνική Έπετείω έν τώ Ίερώ Καθεδρικό Ναώ.

Παρέστησαν ο Πρόεδρος τής Δημοκρατίας κ. Κων/νος Τσάτσος, ο Πρωθυπουργός κ. Κων/νος Καραμανλής, τό Ύπουργικόν Συμβούλιον, οί Άρχηγοί Στρατού, Αεροπορίας

και Ναυτικού, έκπρόσωποι ξένων Δογμάτων, ώς επίσης και τό έν Άθήναις διπλωματικόν σώμα των ξένων χωρών.

Την 19.00ην τής ίδιας ήμέρας ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος παρέστη εις την πανηγυρικήν επί τή Έπετείω τής ήμέρας συνεδρίαν του Έθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Άθηνών.

Την 26ην Μαρτίου ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος έχοροστάτησε κατά την Γ' Στάσιν των Χαιρετισμών εις τον Ί. Ναόν του Άγίου Λουκά Πατησίων.

Την 28ην Μαρτίου ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος έχοροστάτησε κατά την Θείαν Λειτουργίαν έν τώ Ί. Καθεδρικό Ναώ των Άθηνών.

Ίερά Μητρόπολις Ζιχνών και Νευροκοπίου

Λίαν εξαίρετος είναι ή μέθοδος, με την όποιαν ο Σεβ. Μητροπολίτης Ζιχνών και Νευροκοπίου κ. Σπυριδών αντιμετώπισε τους «μάρτυρας του Ίεχωβά». Πληροφορηθείς, ότι έτοιμάζουν συγκέντρωσιν εις Κινηματοθέατρον τής Κομοπόλεως Ροδόλιβοι, ώργάνωσεν εις άλλον ανάλογον χώρον συγκέντρωσιν των Όρθοδόξων. Τό άποτέλεσμα ήτο ή πλήρης άπογύμνωσις των έπιθυμούντων νά δείξουν, ότι έχουν ρεύμα και όγκον! Εις την συγκέντρωσιν των δέν προσήλθον είμή 4 άτομα. Εις αυτήν ώμίλησεν ο θεολόγος Καθηγητής του έκει Γυμνασίου.

Παραλλήλως ο Σεβασμιώτατος προσεκάλεσεν έξ Άθηνών τον ειδικόν επί των θεμάτων αυτών Αϊδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Άντωνίου Άλεβιζόπουλον, Διευθυντήν του Γραφείου Άποδήμων τής Ίεράς Συνόδου και συγγραφέα αντιχιλιαστικών βιβλίων, όστις έκαμε τρεις διαλέξεις με θέματα: 1) Πλύσις του Έγκεφάλου τής Όργανώσεως των Μαρτύρων του Ίεχωβά, 2) Οί Μάρτυρες του Ίεχωβά, τά μεγάλα θύματα του Μπρούκλιν και 3) Οί Χιλιασταί, Ίεχωβάδες, είναι αίρεσις και όχι θρησκεία γνωστή.

Η διανομή εις εύρειαν κλίμακα αντιχιλιαστικών φυλλαδίων και ή έπίσκεψις κατ' οίκον πολλών υπό του π. Άντωνίου, έπσοφράγισε την όλην έπιτυχή αντιμετώπισιν του θέματος.

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως

Η Ί. Μητρόπολις Νεαπόλεως και Σταυρουπόλεως με μεγάλην χαράν και ίκανοποίησιν συνεχίζει καθ' έκαστον μήνα τάς προγραμματισθείσας Ίερατικάς Συνάξεις.

Ο Σεβ. Μητροπολίτης κ. Διονύσιος ώργάνωσε και έδωσε νέον πνεύμα και θερμήν άδελφικήν εις τάς συγκροτούμενας συνάξεις. Ούτω, ή ήμέρα τής συνάξεως είναι καθ' όλκληρίαν άφιερωμένη εις την όμαδικήν-κοινοβιακήν ζωήν. Οί συνέδριοι μετέχουν του Κοινού Ποτηρίου, αλλά και κοινής Τραπέζης. Πέραν τής εισηγήσεως επί επικαίρου και φλέγοντος θέματος και τής επί αυτού συζητήσεως, άπαντες οί συνέδριοι πέριξ του Έπισκόπου συζητούν άδελφικώς άπαντα τά άπασχολούντα αυτούς προβλήματα. Έκδράμουν προσκνηματικώς και έπιστρέφουν άνανεωμένοι. Αί έπιπτώσεις των συνάξεων είναι λίαν εύεργετικά.

Ούτω έν τώ πνευματι τούτω, την 5ην Φεβρουαρίου εις τό Ένοριακόν Κέντρον Άγ. Δημητρίου Ροδοχωρίου και κατά την γενομένην σύναξιν ώμίλησεν ο Ιερεύς Έμμανουήλ Μυλωνάκης με θέμα «Ο Ιερεύς και τά σύγχρονα προβλήματα».

— Την 4ην Μαρτίου έγένητο ή σύναξις εις τον Ί. Ναόν Εύαγγελισμού Εύόσουμ, ένθα έλειτούργησεν ο Σεβασμιώτατος. Έγένετο εισηγησις υπό του οίκονόμου Διονυσίου Κουκουσά με θέμα «Η έσωτερική ζωή του Ιερέως» και έπηκολούθησε συ-

ζήτησις. Παρετέθη εις τὸ Ἐνοριακὸν Κέντρον Γεῦμα, κατὰ τὸ ὅποιον ὠμίλησε πατρικῶς ὁ Σεβασμιώτατος, εὐχθεὶς πλουσιωτέρους πνευματικούς καρπούς καὶ νίκην εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Τὸ ἀπόγευμα ἐγένετο προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ εἰς Ἄγ. Παρασκευὴν Τεμπῶν.

Ἱερά Μητρόπολις Νικαίας

Συγκέντρωσις διαμαρτυρίας κατὰ τοῦ αὐτομάτου διαζυγίου.

ὑπὸ τῆς Ἐνώσεως Γονέων «Ἡ ΑΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας ὠργανώθη τὴν 19/2 ἐκδήλωσις κατὰ τοῦ «αὐτομάτου διαζυγίου» εἰς τὸ Πνευματικὸν καὶ Κοινωνικὸν αὐτῆς Κέντρον, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐνεκρίθη διὰ βοῆς ψήφισμα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Βουλὴν, ὅπως διακοπῇ πᾶσα σκέψις προωθήσεως τοῦ καταρτισθέντος νομοσχεδίου.

Ἐνώπιον τῶν ὑπερχιλίων παρευρεθέντων, ὡς καὶ πλείστων βουλευτῶν τῆς περιφέρειας, ἐτοίσησαν μεταξύ ἄλλων καὶ τὰς ἑξῆς:

1) Διὰ τοῦ καταρτισθέντος νομοσχεδίου περὶ διαζυγίου παρέχεται ἡ δυνατότης εἰς τὸν ἀποστάτην νὰ «κατασκευάσῃ» διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως, λόγον διαζυγίου, «εὐκόλον δὲ διαζύγιον, κατὰ τὸν ἀείμνητον Τριανταφυλλόπουλον, ταράσσει αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν τὸν ἐγγαμιον βίον».

2) Ἀγεφύρωτος διαφορὰ ὑπάρχει μεταξύ τοῦ ἀντικειμενικοῦ κλονισμοῦ, ὡς λόγον διαζυγίου, καὶ τοῦ ἐπιδιωχθέντος νὰ θεσπισθῇ ἐν Ἑλλάδι «αὐτομάτου διαζυγίου», καθ' ὃ ὁ δικαστὴς μεταβάλλεται εἰς ἀπλοῦν χρονόμετρη τῆς διαστάσεως.

Καὶ ὅσαι νομοθεσίαι εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἀποδέχονται τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀντικειμενικοῦ κλονισμοῦ - ἀντὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ὑπατιότητος -, ἀποκλείουν, κατὰ κανόνα, τὴν ἀνευ ἐτέρου ἀπονομὴν δικαιώματος διαζυγίου εἰς τὸν ὑπαίτιον σύζυγον.

3) Αὐτόματου διαζύγιον ἰσχύει ἀκόμη μόνον εἰς τινὰς Μουσουλμανικὰς χώρας, μετὰ τὴν κίνησιν τῶν γυναικείων σωματείων διὰ τὴν κατάργησίν του.

4) Τὸ καταρτισθὲν νομοσχέδιον θίγει τὴν γυναῖκα, ἢ ὁποία προηγείται τοῦ ἀνδρὸς κατὰ μίαν Ἰουδαίαν, περίπου εἰς τὸ βιολογικὸν γῆρας. Τὸ «αὐτόματου διαζύγιον» ἀποτελεῖ μέσον ἐκβιασμοῦ τοῦ ἀνδρὸς κατὰ κανόνα κατὰ τῆς γυναικός, διὰ τὴν ἀμεσον λύσιν τοῦ γάμου.

5) Τὰ μίση δὲν αἴρονται μετὰ τὴν δυνατότητα τοῦ ἀποστάτου συζύγου νὰ «κατασκευάσῃ» διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως λόγον διαζυγίου. Καὶ αἱ δίκαι διατροφῆς, ὑπατιότητος κ.λπ. θὰ παραμένουν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ αἶσθημα τῆς νομοθετικῆς ἀδικίας εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μελῶν τῆς ἐγκαταλειμμένης οἰκογενείας.

6) Ἄλλο εἶναι τὸ ζήτημα τῆς περαιτέρω προστασίας τῶν ἐξωγάμων τέκνων καὶ ἄλλο τὸ ζήτημα τῆς νομιμοποιήσεως τῆς μοιχείας. Ἡ νομοθετικὴ ἀμνηστία καὶ ἐπιβράβευσις τοῦ ἐγκαταλείποντος τὴν οἰκογένειάν του θὰ αὐξήσῃ ἀσφαλῶς τὴν ὑφισταμένην τάσιν πρὸς ἀνευθυνότητα ἐναντι ἀλλήλων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Ἱωαννίνων

Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱωαννίνων, ἐν τῇ Συνόδῳ αὐτοῦ τῇ 11-5-76, ἔχων ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τακτικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Μιάς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Νικολάου Ἀγορᾶς Ἱωαννίνων. 2) Μιάς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Κοιμήσεως Θεοτόκου (Ἀρχιμανδρείτου) Ἱωαννίνων. 3) Μιάς εἰς τὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Ἁγίου Ἀθανασίου Ἱωαννίνων καὶ 4) Μιάς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Κοιμήσεως Θεοτόκου Γραβενιτίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱ. Κανόνων, Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω. Διὰ τὰς ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2 ἀνωτέρω θέσεις, ἀπαραίτητον Πτυχίον Θεολογίας, διὰ τὰς 3 καὶ 4 εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωσι δεκτοὶ καὶ β' κατηγορίας.

Ἐν Ἱωαννίνοις τῇ 12ῃ Μαΐου 1976

Διὰ τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον

Ὁ Γραμματεὺς

Πρεσβ. Γεώργιος Βάγγης

Ἱερά Μητρόπολις Κίτρους

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 33, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Λόφῳ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ τῶν Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ καὶ πιστοποιητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1976

† Ὁ Κίτρος ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 33-36 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/28-4 ἕως 20-7-1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου ἐφημερίου, πρὸς πλήρωσιν ἐκάστης τῶν ὑφισταμένων κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἐνοριῶν: 1) Νεροκούρου, 2) Μεσσιλῶν, 3) Καράνου, 4) Γέρο Λάκκου, 5) Τζιτζιφέ, 6) Καλαμιτσίου Ἀλεξάνδρου, 7) Ρομνῆς, 8) Ἁγίου Κωνσταντίνου Νέας Χώρας Χανίων, τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερα, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χανίοις τῇ 19ῃ Ἀπριλίου 1976

† Ὁ Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λάμπης καὶ Σφακιῶν

Ἐχοντας ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 33-36 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ πρὸς κατάληψιν

της κενής οργανικής έφημεριακής θέσεως του 'Ι. Ν. Εύαγγ. Θεοτόκου Γερακαρίου, 'Αμαρίου Ρεθύμνης.

'Εν Σπηλίω τῆ 19ῃ Ἀπριλίου 1976

† 'Ο Λάμπης καὶ Σφακίων ΘΕΟΔΩΡΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις Πολυανῆς καὶ Κιλικισίου

'Η 'Ιερά Μητρόπολις Πολυανῆς καὶ Κιλικισίου ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 1398/1973 (περὶ συστάσεως οργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῆ 'Ιερά Ἀρχιεπισκοπῆ Ἀθηνῶν καὶ ταῖς 'Ιεραῖς Μητροπόλεσι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος) (ΦΕΚ 112/25-5-73 τ.α.), προκειμένου νὰ προβάωμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως τακτικοῦ διακόνου ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ 'Ιερῷ Ναῷ Μεταμ. Σωτήρος Κιλικίς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαραίτητα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

'Εν Κιλικίς τῆ 10ῃ Ἀπριλίου 1976

† 'Ο Πολυανῆς καὶ Κιλικισίου ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Πρὸς

Τὸν 'Ιερέα Ἀντώνιον Ρομποτῆν
παρεπιδημοῦντα εἰς ΜΟΝΤΡΕΑΛ ΚΑΝΑΔΑ

(Ἀγνώστου ἐκεῖ ἀκριβοῦς διευθύνσεως) [2]

'Απευθυνθείσης παρὰ τῆς ἀρμοδίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς ἐναντίον σου καταγγελίας, ἐπὶ παραβίασει χορηγηθείσης ἀδείας, εἰσπηδήσει εἰς ἀλλοτρίαν ἐκκλησιαστικὴν περιοχὴν καὶ ἐτέραις ἀντικανονικαῖς παραβάσεσι, καλεῖσαι, ὅπως ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἐπανακάμψῃς εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμφανισθῇς ἐνώπιον τῆς χορηγησάσης σοι τὴν ἀδειαν ἐκκλησιαστικῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀρχῆς.

'Ἄλλως θέλουσι ληφθῆ ἐναντίον σου τὰ ἐνδεικνυόμενα κατὰ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὰς κειμέναις διατάξεις μέτρα διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῶν προβλεπομένων κυρώσεων.

'Εν Ἀθήναις τῆ 27 Μαρτίου 1976.

'Εντολῆ καὶ ἐξουσιοδοτήσει
τῆς 'Ιεράς Συνόδου

'Ο Ἀρχιεπίσκοπος

† 'Ο Δέρβης Κ Ο Σ Μ Α Σ

'Ιερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

'Επισκοπικὸν Δικαστήριον τῆς 'Ιεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας

Κ λ η τ ῆ ρ ι ο ν θ έ σ π ι σ μ α [2]

Π ρ ὸ ς

Τὸν Ἀριστείδην Λίγδα, τέως Ἐφημέριον
'Ιεροῦ Ναοῦ «Κοίμησις Θεοτόκου» Αἰτωλικῶ
(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐμφανισθῇς ἐνώπιον ἡμῶν ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς καθ' ἡμᾶς 'Ιεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆ 5ῃ Μαΐου 1976 ἡμέρα Τετάρτη καὶ ὥρα 9 π.μ. ἵνα δικασθῇς ἐπὶ τῶν ἀποδιδρομένων σοι κατηγοριῶν.

'Εν περιπτώσει μὴ ἐμφανισέως σου θέλεις δικασθῆ ἐρήμην.

'Εν Μεσολογγίῳ τῆ 5ῃ Ἀπριλίου 1976

'Ο Πρόεδρος

'Ο Γραμματεὺς

† 'Ο Αἰτωλίας ΘΕΟΚΑΝΤΟΣ

Θ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Εκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† 'Ο Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

† 'Ο Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Κ Ω Ν. Γ. Μ Π Ι Ο Η Σ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

Σ Υ Ν Δ Ρ Ο Μ Α Ι

Α) Ἐσωτερικοῦ : Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ : Δολλάρια 12 ἑτησίως.

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

'Εόρτιον Γράμμα.

Πασχάλιος Ποιμαντορικὴ Ἐγκύκλιος.

'Αρχιμ. Μελετίου Καλαμαρά, Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἡλία Δ' (18-25/2/1976).

Μητροπ. Χαλκηδόνος Μελίτωνος, Λόγος τῆ Ἐ' Κυριακῆ τῶν Νηστειῶν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν.

Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδούλου, Τὸ Θεῖον Βάπτισμα κατὰ τοὺς Ἱ. τῆς Ἐκκλησίας Κανόνας.

Μητροπ. πρ. Λήμνου Βασιλείου, Ἀρχιερεῖς τῶν Μητροπόλεων Βιζύης, Λαοδικείας, Σάρδεων καὶ Φιλαδελφείας.

Μητροπ. πρ. Παραμυθίας Τίτου, Ἡ μετὰ τῶν ἐτεροδόξων ἐπικοινωνία.

'Αρχιμ. Ἀμβροσίου Γ. Λενῆ, Τὸ χρυσοῦν ἰωβηλαῖον καὶ αἱ λοιπαὶ ἐορταὶ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ρουμανίας (1925-1975).

'Εμμαν. Φωτιάδου, Εἰσηγητικὸν Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Διορθόδοξον Θεολογικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τοῦ Διαλόγου μετὰξὺ Ὀρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν.

Μιχαὴλ Ἀθ. Ἀναστασιάδου, Πυρηνικὴ ἐνέργεια καὶ ἀνθρωπίνη Κοινωνία.

'Αρχιμ. Ἀμβροσίου Γ. Λενῆ, Αἱ ἐνέργειαι τῆς Ἱεράς Συνόδου πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ Χιλιαστικοῦ Προβλήματος.

Δημητρίου Σ. Φερούση, Δημόσιαι σχέσεις καὶ Ἀποστολικὴ Διακονία.

Σπυρίδωνος Δ. Κοντογιάννη, Τὰ κατὰ τὴν προαγωγὴν καὶ κατάστασιν τῶν Μητροπολιτῶν τοῦ Ἁγιάτου Πατριαρχικοῦ καὶ Ἀποστολικοῦ Θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων Καισαρείας Βασιλείου καὶ Πέτρας Γερμανοῦ.

Παρατηρήσεων στῆλη.

Βιβλιοκρισίαι.

'Εκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθῆναι, Ἰασιῶ 1 — Τηλ. 710.73.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 787.978.